

การวิเคราะห์บทบาทของภาครัฐและปัจจัยที่มีผลต่อความเจริญเติบโตทาง
เศรษฐกิจของจังหวัดพิจิตร

นางนิภาพร ทองหล่อ

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาเศรษฐศาสตร์ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2555

**An Analysis of the Government Role and Factors that Affect the
Economic Growth of Phichit Province**

Mrs. Nipaporn Thonghlo

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Economics

School of Economics

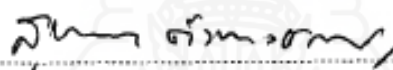
Sukhothai Thammathirat Open University

2012

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ การวิเคราะห์บทบาทของภาครัฐและปัจจัยที่มีผลต่อความ
เจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัดพิจิตร
ชื่อและนามสกุล นางนิภาพร ทองหล่อ
แขนงวิชา เศรษฐศาสตร์
สาขาวิชา เศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. สุชาดา ตั้งทางธรรม

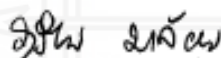
การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม 2555

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. สุชาดา ตั้งทางธรรม)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ระวีวรรณ มาลีวรรณ)

.....
(รองศาสตราจารย์อรรณย์กานา เข้มนวล)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ การวิเคราะห์บทบาทของภาครัฐและปัจจัยที่มีผลต่อความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัดพิจิตร

ผู้ศึกษา นางนิภาพร ทองหล่อรหัสนักศึกษา 2536001312**ปริญญา** เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษารองศาสตราจารย์ ดร. สุชาดา ตั้งทางธรรมปีการศึกษา 2555

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาลักษณะ โครงสร้างทางเศรษฐกิจและสภาพทางเศรษฐกิจของจังหวัดพิจิตร และ 2) วิเคราะห์บทบาทของภาครัฐและปัจจัยที่มีผลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัดพิจิตร

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนาและการวิเคราะห์เชิงปริมาณ โดยใช้แบบจำลองสมการถดถอยพหุคูณวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดกับปริมาณผลผลิตทางการเกษตร รายได้เกษตรกร ปริมาณสินค้าของธนาคารพาณิชย์ กำลังแรงงาน รายจ่ายภาครัฐเพื่อการบริโภค รายจ่ายภาครัฐเพื่อการลงทุนรายจ่ายรวมของหน่วยงานภาครัฐจากส่วนกลาง และรายจ่ายรวมของหน่วยงานส่วนท้องถิ่น โดยใช้ข้อมูลสถิติภูมิแบบอนุกรมเวลารายไตรมาสตั้งแต่ปี พ.ศ.2544-2553 ประมาณค่าพารามิเตอร์ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด

ผลการศึกษารูปได้ว่า 1) การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัดพิจิตรขึ้นอยู่กับสาขาการเกษตรเป็นหลัก โดยมีผลผลิตข้าวเป็นตัวขับเคลื่อนเศรษฐกิจ รองลงมาคือสาขาการขายส่งขายปลีก และสาขาอุตสาหกรรม 2) ภาครัฐมีบทบาทสำคัญต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ หากรายจ่ายภาครัฐเพื่อการบริโภค และรายจ่ายภาครัฐเพื่อการลงทุนเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะส่งผลให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดเพิ่มขึ้น 0.7381 และ 0.4127 หน่วยตามลำดับ หรือถ้าพิจารณารายจ่ายรวมของหน่วยงานภาครัฐจากส่วนกลางและงบประมาณรายจ่ายส่วนท้องถิ่น พบว่าหากรายจ่ายรวมของหน่วยงานภาครัฐจากส่วนกลางเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะส่งผลให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดเพิ่มขึ้น 0.3164 หน่วย ขณะที่รายจ่ายรวมของหน่วยงานส่วนท้องถิ่นไม่มีนัยสำคัญต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัดพิจิตร ส่วนปัจจัยทางเศรษฐกิจอื่นๆ มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดแสดงว่าเมื่อตัวแปรทางเศรษฐกิจในกลุ่มนี้เพิ่มขึ้นจะส่งผลให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดพิจิตรเพิ่มขึ้นด้วย

คำสำคัญ ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด บทบาทของภาครัฐ ปัจจัยที่มีผลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ

Independent Study title: An Analysis of the Government Role and Factors that Affect the Economic Growth of Phichit Province

Author: Mrs. Nipaporn Thonghlo; **ID:** 2536001312; **Degree:** Master of Economics;

Independent Study advisor: Dr. Suchada Tungthangthum, Associate Professor;

Academic year: 2012

Abstract

The objectives of this research were to 1) study the economic structure and economic situations of Phichit province; and 2) analyze the government role and factors that affect the economic growth of Phichit province.

The study used both descriptive and quantitative analysis. The multiple regression models were used to analyze the relationship between Gross Provincial Product (GPP) and total agricultural production, farm income, volume of commercial bank credit, labor quantity, government consumption expenditure, government investment expenditure, total central government expenditure and total local government expenditure. Secondary data consisting of quarterly time series data during 2001-2010 were used to estimate parameters by the method of ordinary least squares.

The study concluded that 1) the economic growth of Phichit province depended mainly on agricultural sector which rice farming was the main economic driver, followed by wholesale and retail sector and industrial sector respectively; and 2) the government sector has a vital role in the economic growth, i.e., an increase in one unit of government consumption expenditure and government investment expenditure resulted in an increase in 0.7381 and 0.4127 unit of GPP respectively, and an increase in one unit of total central government expenditure resulted in an increase in 0.3164 unit of GPP while total local government expenditure had no significant effect on economic growth, other economic factors were related in the same direction with GPP which meant that these variables had an effect on the economic growth of Phichit province.

Keywords: Gross Provincial Product, Government role, Factors affecting economic growth

กิตติกรรมประกาศ

ในการศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ที่ปรึกษารองศาสตราจารย์ ดร. สุชาติ ตังทางธรรม ตลอดจนคณาจารย์และเจ้าหน้าที่สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชทุกท่าน ซึ่งเป็นผู้ให้ความรู้ ความช่วยเหลือ ดูแล แก้ไข และให้คำปรึกษาแนะนำที่เป็นประโยชน์ในจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้มาโดยตลอดจนสามารถสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

นอกจากนี้ผู้เขียนขอขอบคุณเจ้าหน้าที่หน่วยงานต่างๆ ที่ได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการเอื้อเฟื้อข้อมูลสำคัญประกอบการศึกษา รวมถึงผู้แต่งหนังสือและเอกสารที่ใช้อ้างอิงในการศึกษา ประโยชน์ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ขอมอบให้แก่บิดา มารดา พี่น้อง คณาจารย์ทุกท่าน ที่ได้ถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้เขียน หากการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้เกิดข้อผิดพลาดประการใดผู้เขียนขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

นิภาพร ทองหล่อ

กันยายน 2555

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การศึกษา	3
ขอบเขตของการศึกษา	3
สมมติฐานการศึกษา	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	6
แนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษา	6
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	14
บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษา	23
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	23
การเก็บรวบรวมข้อมูลและแหล่งที่มาของข้อมูล	24
การวิเคราะห์ข้อมูล	27
บทที่ 4 โครงสร้างทางเศรษฐกิจของจังหวัดพิจิตร	31
ข้อมูลพื้นฐานจังหวัดพิจิตร	31
ยุทธศาสตร์จังหวัดพิจิตร	34
สภาพทางเศรษฐกิจจังหวัดพิจิตร	35

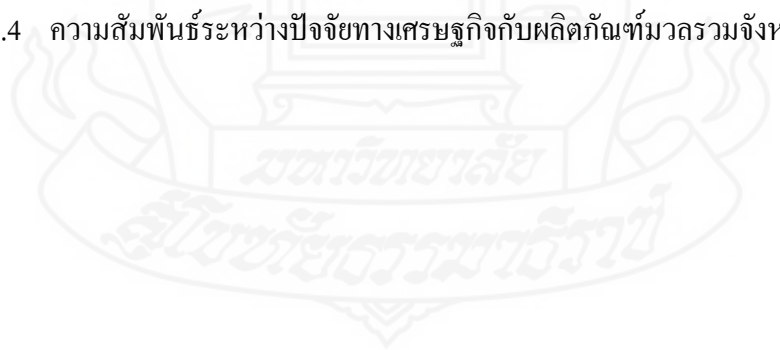
สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	52
ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์เชิงพรรณนา	52
ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์เชิงปริมาณ	56
บทที่ 6 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	62
สรุปผลการศึกษา	62
อภิปรายผล	64
ข้อจำกัด	65
ข้อเสนอแนะ	66
บรรณานุกรม	68
ภาคผนวก	72
ก ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา	73
ข ผลการประมาณค่าพารามิเตอร์	101
ประวัติผู้ศึกษา	105

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1	วิธีการจัดเก็บและรวบรวมข้อมูล 24
ตารางที่ 4.1	เครื่องชี้ภาวะทางเศรษฐกิจที่สำคัญภาคการเกษตร 40
ตารางที่ 4.2	เครื่องชี้ภาวะทางเศรษฐกิจที่สำคัญภาคอุตสาหกรรม 42
ตารางที่ 4.3	เครื่องชี้ภาวะทางเศรษฐกิจที่สำคัญภาคบริการและการท่องเที่ยว 43
ตารางที่ 4.4	เครื่องชี้ภาวะทางเศรษฐกิจที่สำคัญด้านการบริโภคภาคเอกชน 44
ตารางที่ 4.5	เครื่องชี้ภาวะทางเศรษฐกิจที่สำคัญด้านการลงทุนภาคเอกชน 45
ตารางที่ 4.6	เครื่องชี้ภาวะทางเศรษฐกิจที่สำคัญด้านการใช้จ่ายภาครัฐ 46
ตารางที่ 4.7	เครื่องชี้ภาวะทางเศรษฐกิจที่สำคัญด้านการเงิน 47
ตารางที่ 4.8	เครื่องชี้ภาวะทางเศรษฐกิจที่สำคัญด้านระดับราคา 48
ตารางที่ 4.9	เครื่องชี้ภาวะทางเศรษฐกิจที่สำคัญด้านการจ้างงาน 48
ตารางที่ 4.10	ผลการจัดเก็บรายได้จังหวัดพิจิตรประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 50
ตารางที่ 4.11	ผลการเบิกจ่ายเงินงบประมาณจังหวัดพิจิตร ปีงบประมาณ พ.ศ.2552-2553 51
ตารางที่ 5.1	รายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากร 53
ตารางที่ 5.2	โครงสร้างงบประมาณจังหวัดพิจิตร ปีงบประมาณ พ.ศ.2549 - 2553 54
ตารางที่ 5.3	ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจกับผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดพิจิตร 57
ตารางที่ 5.4	ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจกับผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดพิจิตร 59

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 2.1 การเปลี่ยนแปลงระดับการบริโภค	11
ภาพที่ 2.2 การเปลี่ยนแปลงการบริโภค	11
ภาพที่ 2.3 การเพิ่มขึ้นของรายได้ประชาชาติที่เกิดจากการเพิ่มการใช้จ่ายของรัฐบาล.....	12
ภาพที่ 4.1 แผนที่จังหวัดพิจิตร	33
ภาพที่ 4.2 มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดพิจิตร ณ ราคาประจำปี	35
ภาพที่ 4.3 อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัดพิจิตร.....	36
ภาพที่ 4.4 โครงสร้างการผลิตที่สำคัญของจังหวัดพิจิตร.....	37
ภาพที่ 4.5 รายได้เฉลี่ยต่อหัวประชากรจังหวัดพิจิตร	38

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

บทบาทของรัฐบาลในทางเศรษฐกิจที่สำคัญ คือ การใช้นโยบายการคลังเพื่อบรรลุถึงเป้าหมายทางเศรษฐกิจ ได้แก่ การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ เสถียรภาพทางเศรษฐกิจ ความเป็นธรรมในการกระจายรายได้ และประสิทธิภาพของการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพระหว่างการผลิตสินค้าสาธารณะและสินค้าเอกชน การใช้จ่ายของรัฐบาลแสดงถึงบทบาทของรัฐบาลในกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ยิ่งสัดส่วนค่าใช้จ่ายเมื่อเทียบกับ GDP ยิ่งสูงขึ้นเท่าใดก็แสดงถึงรัฐบาลมีบทบาทในทางเศรษฐกิจเพิ่มสูงขึ้นเท่านั้น นอกจากรัฐบาลจะมีบทบาททางเศรษฐกิจโดยการเพิ่มผลผลิตหรือรายได้ของประเทศแล้ว บทบาทสำคัญของภาครัฐบาล คือ บทบาทการใช้นโยบายสาธารณะต่างๆ (public policy) ซึ่งมีอิทธิพลต่อกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ระบบเศรษฐกิจ โดยผ่านการออกกฎระเบียบ ข้อบังคับและการควบคุม รวมทั้งข้อเสนอแนะต่างๆ ด้วย ดังนั้นรัฐบาลจึงมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาและสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจให้กับประเทศ ดังที่ผ่านมาจะเห็นได้ว่ารัฐบาลได้เข้าไปมีบทบาทสำคัญในการกำหนดยุทธศาสตร์แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติตั้งแต่แผนพัฒนาฯ ฉบับแรก ปี พ.ศ.2504 จนถึงปัจจุบัน

โดยทั่วไปบทบาทหน้าที่หลักที่สำคัญของรัฐบาลมีอยู่ 3 ประการ (เกริกเกียรติ พิพัฒน์ เสรีธรรม, 2543: 7) ดังนี้ คือ (1) หน้าที่ในการจัดสรรทรัพยากรของสังคม (Allocation Function) ทั้งนี้เป็นเพราะทรัพยากรของประเทศมีอยู่อย่างจำกัด ดังนั้นรัฐบาลจะต้องจัดหาสาธารณูปโภคและสาธารณูปการเพื่อให้เพียงพอกับความต้องการของสังคม (2) หน้าที่ในการกระจายรายได้และความมั่งคั่งของสังคม (Distribution Function) เพื่อให้สังคมส่วนรวมมีฐานะและความเป็นอยู่อย่างเท่าเทียมกัน รวมถึงสวัสดิการส่วนรวมที่ประชาชนพึงได้รับ เช่น การเร่งพัฒนาชนบทที่ห่างไกลให้มีความเจริญโดยการจัดให้มีถนน ไฟฟ้า น้ำประปา และบริการด้านการรักษาพยาบาล เป็นต้น เพื่อสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจและยกระดับมาตรฐานความเป็นอยู่ของประชาชนในภูมิภาคต่างๆ ของประเทศให้ดีขึ้น (3) หน้าที่ในการรักษาเสถียรภาพและส่งเสริมการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ (Stabilization and Growth Function) การรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจก็เพื่อลดผลกระทบจาก

วัฏจักรธุรกิจซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ เช่น การป้องกันไม่ให้เกิดการว่างงานสูงเกินไป การรักษาระดับราคาสินค้าทั่วไปเพื่อป้องกันปัญหาเงินเฟ้อ การไม่ให้มีการขาดดุลการค้ามากเกินไป และการกำหนดเป้าหมายการขยายตัวทางเศรษฐกิจในระดับที่เหมาะสม เป็นต้น สำหรับหน้าที่ในการสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจนั้น ถือเป็นบทบาทและหน้าที่สำคัญอย่างหนึ่ง ซึ่งรัฐบาลได้กำหนดเป็นเป้าหมายไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติทุกฉบับ

เมื่อพิจารณาผลของการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นจริงกับเป้าหมายที่วางไว้ (ตารางที่ 1 ในภาคผนวก) จะเห็นได้ว่าอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศใกล้เคียงกับเป้าหมายที่วางไว้มาโดยตลอด อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาถึงความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในระดับภาคและระดับจังหวัด พบว่าตั้งแต่แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5 เป็นต้นมา รัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับการกระจายความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในระดับภูมิภาค โดยได้กำหนดยุทธศาสตร์การวางแผนพัฒนาเมืองหลักขึ้นมาในแต่ละภูมิภาค ให้เป็นจุดศูนย์กลางทางเศรษฐกิจของภาคต่างๆ เพื่อลดปัญหาการเจริญเติบโตที่กระจุกตัวในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จะเห็นได้ว่าผลของการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในระดับภูมิภาคตั้งแต่แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5 จนถึง 4 ปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 พบว่าอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภูมิภาคที่สูงที่สุด คือ ภาคกลาง รองลงมา คือ กรุงเทพฯ และปริมณฑล ซึ่งอัตราการเจริญเติบโตที่เกิดขึ้นในแต่ละช่วงของแผนพัฒนาฯ จะสูงกว่าเป้าหมายการเจริญเติบโตของประเทศ ส่วนในภูมิภาคอื่นๆ มีอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ค่อนข้างใกล้เคียงหรือต่ำกว่าเป้าหมายของประเทศในแต่ละช่วงของแผนพัฒนาฯ แสดงให้เห็นว่ายุทธศาสตร์การกระจายความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจไปสู่ภูมิภาคต่างๆ ของรัฐบาลอาจเกิดปัญหาบางประการ นอกจากนี้เมื่อพิจารณาถึงอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัดพิจิตร ตั้งแต่แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5-10 จะเห็นได้ว่าอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจค่อนข้างจะต่ำกว่าเป้าหมายของประเทศ

ดังนั้นจึงต้องการศึกษาว่าบทบาทของภาครัฐมีผลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัดพิจิตรมากน้อยเพียงใด และมีปัจจัยอะไรบ้างที่ส่งผลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัดพิจิตร เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางหนึ่งในการจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดพิจิตรให้เป็นอย่างดีเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

- 2.1 ศึกษาลักษณะโครงสร้างทางเศรษฐกิจและสภาพเศรษฐกิจของจังหวัดพิจิตร
- 2.2 เพื่อวิเคราะห์บทบาทของภาครัฐและปัจจัยที่มีผลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัดพิจิตร

3. ขอบเขตของการศึกษา

ในการศึกษานี้จะพิจารณาปัจจัยที่มีผลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัดพิจิตร ดังนี้

3.1 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดพิจิตร กับตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัดพิจิตร ประกอบด้วย รายจ่ายภาครัฐ ผลผลิตทางการเกษตร รายได้เกษตรกร สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ และกำลังแรงงาน

3.2 รายจ่ายภาครัฐที่นำศึกษาครอบคลุมทั้งระดับภาพรวม และระดับองค์ประกอบย่อย จำแนกเป็น รายจ่ายภาพรวม รายจ่ายภาครัฐเพื่อการบริโภค และรายจ่ายภาครัฐเพื่อการลงทุน ซึ่งจะครอบคลุมทั้งรายจ่ายจากเงินงบประมาณ รายจ่ายจากเงินนอกงบประมาณ และรายจ่ายของหน่วยงานสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้เพื่อวิเคราะห์ผลของบทบาทภาครัฐจำแนกตามประเภทของการใช้จ่ายเงิน และจำแนกตามประเภทของการจัดสรรงบประมาณในระดับพื้นที่ที่มีต่อความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัดพิจิตร

3.3 ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาเป็นข้อมูลทุติยภูมิแบบอนุกรมเวลา (Time Series) รายไตรมาสตั้งแต่ปี พ.ศ.2544-2553

4. สมมติฐานการศึกษา

ในการศึกษาบทบาทของภาครัฐที่มีผลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัดพิจิตร กำหนดสมมติฐานในการศึกษาว่ารายจ่ายภาครัฐเพื่อการบริโภค รายจ่ายภาครัฐเพื่อการลงทุน รายจ่ายภาพรวมของหน่วยงานภาครัฐ รายจ่ายภาพรวมของหน่วยงานสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผลผลิตทางการเกษตร รายได้ของเกษตรกร สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ และกำลังแรงงาน มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดหรือการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัดพิจิตร

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการศึกษาผลของบทบาทภาครัฐที่มีต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัด พิจิตร เพื่อประโยชน์ในการศึกษาได้ให้นิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้องในการศึกษาดังนี้

5.1 การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัดพิจิตร หมายถึง การเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (Gross Provincial Product : GPP) ในการศึกษานี้ใช้มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด ณ ราคาของปี พ.ศ. 2550 เป็นตัวแปรแสดงความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัดพิจิตร

5.2 รายจ่ายภาพรวมของหน่วยงานภาครัฐ (Government expenditure) หมายถึง รายจ่ายประจำ และรายจ่ายลงทุนของหน่วยงานภาครัฐที่จ่ายจากเงินงบประมาณ และเงินนอกงบประมาณประเภทเงินฝากคลัง

5.3 รายจ่ายภาพรวมของหน่วยงานส่วนท้องถิ่น (Local expenditure) หมายถึง รายจ่ายประจำ และรายจ่ายลงทุนของหน่วยงานสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดพิจิตร

5.4 รายจ่ายภาครัฐเพื่อการบริโภค (Government consumption expenditure) หมายถึง รายจ่ายประจำจากเงินงบประมาณและเงินนอกงบประมาณของหน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ได้รับสิ่งตอบแทนเป็นบริการหรือสิ่งของที่มีใช้ทรัพย์สินประเภททุนซึ่งมีลักษณะการจ่ายตามกำหนดระยะเวลา เช่น เงินเดือนและค่าจ้างประจำ ค่าตอบแทน ค่าเช่าทรัพย์สิน และค่าสาธารณูปโภค เป็นต้น

5.5 รายจ่ายภาครัฐเพื่อการลงทุน (Government investment expenditure) หมายถึง รายจ่ายลงทุนจากเงินงบประมาณและเงินนอกงบประมาณของหน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อจัดหาทรัพย์สินประเภททุนทั้งที่มีตัวตนและไม่มีตัวตน เช่น ค่าครุภัณฑ์ ที่ดิน อาคาร และสิ่งปลูกสร้างอื่นๆ เป็นต้น

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 ทำให้ทราบถึงสภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจ ตลอดจนสภาพทางเศรษฐกิจของจังหวัดพิจิตร

6.2 ทำให้ทราบถึงบทบาทของภาครัฐและปัจจัยที่มีผลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัดพิจิตร

6.3 สามารถนำผลการศึกษาที่ได้เสนอแนะให้ผู้ที่เกี่ยวข้องใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบาย รวมทั้งการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจจังหวัดพิจิตรให้เป็นไปได้ไปอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในบทนี้แบ่งเนื้อหาออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่หนึ่งจะกล่าวถึงแนวคิดทางทฤษฎีที่ใช้เป็นพื้นฐานในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทางเศรษฐกิจกับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ สำหรับส่วนที่สองจะเป็นการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ตัวแปรทางเศรษฐกิจที่ส่งผลต่อความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ

1. แนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษา

1.1 ทฤษฎีรายได้ประชาชาติ

รายได้ประชาชาติ หมายถึง ผลรวมของรายได้ประเภทต่างๆ ที่บุคคลและปัจจัยการผลิตอื่นๆ ในระบบเศรษฐกิจได้รับในรอบระยะเวลาหนึ่ง ในขณะที่เดียวกันยังหมายถึงมูลค่าของสินค้าและบริการที่ระบบเศรษฐกิจสามารถผลิตขึ้นมาในรอบระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง ตลอดจนหมายถึงผลรวมของค่าใช้จ่ายต่างๆ ของบุคคลและหน่วยเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในระบบเศรษฐกิจได้ใช้จ่ายไปในการซื้อสินค้าและบริการที่ผลิตขึ้นในรอบระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง วิธีคำนวณรายได้ประชาชาติ สามารถกระทำได้ 3 วิธี คือ

1) **วิธีการคำนวณด้านผลผลิต (Product Approach)** การคำนวณรายได้ประชาชาติด้านผลผลิตสามารถคำนวณโดยหาผลรวมของมูลค่าสินค้าและบริการขั้นสุดท้าย (final goods and services) หมายถึง สินค้าและบริการที่ผลิตขึ้นและถูกใช้ในการบริโภคและอุปโภคโดยมิได้ถูกนำไปใช้ในการผลิตสินค้าและบริการอื่นๆ ในรอบระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง ซึ่งผลรวมดังกล่าวเรียกว่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (Gross Domestic Product หรือ GDP) ในการคำนวณรายได้ประชาชาติด้านการผลิต เพื่อป้องกันปัญหาการนับซ้ำเพราะในทางปฏิบัติเป็นการยากที่จะระบุว่าสินค้าใดเป็นสินค้าหรือบริการขั้นสุดท้าย นักเศรษฐศาสตร์จึงคิดวิธีคำนวณแบบมูลค่าเพิ่ม (Value added) ซึ่งหมายถึง ผลต่างระหว่างมูลค่าขายหักด้วยมูลค่าวัตถุดิบหรือสินค้าขั้นกลางในกระบวนการผลิตต่างๆ ดังนั้นการคิดแบบมูลค่าเพิ่มสามารถหาผลรวมของมูลค่าเพิ่มในสาขาการผลิตต่างๆ สามารถแสดงในรูปของสมการ คือ

$$GDP = \sum_{i=1}^n VA_i$$

โดยที่ n คือ จำนวนสาขาการผลิต

VA_i คือ มูลค่าเพิ่มของสาขาการผลิตที่ i

2) **วิธีการคำนวณด้านรายจ่าย (Expenditure Approach)** การคำนวณรายได้ประชาชาติด้านรายจ่ายสามารถกระทำโดยหาจากผลรวมของรายจ่ายทั้งสิ้นที่เกิดขึ้นในระบบเศรษฐกิจหรือเป็นการคำนวณจากรายจ่ายของประชาชน (national expenditure) ซึ่งเกิดขึ้นในระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง รายจ่ายในระบบเศรษฐกิจหรือบางครั้งเรียกว่า “อุปสงค์มวลรวม” ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นย่อมเท่ากับมูลค่าสินค้าและบริการที่ผลิตขึ้นนั่นเอง การคำนวณรายได้ประชาชาติทางด้านรายจ่ายเกิดจากผลรวมของการใช้จ่ายของบุคคลและหรือหน่วยเศรษฐกิจ 4 กลุ่ม ได้แก่ ผู้บริโภคภายในประเทศ บริษัทธุรกิจ รัฐบาล และผู้ซื้อในต่างประเทศ ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นทั้งสิ้นสามารถจำแนกเป็น 4 ประเภท คือ

- รายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคของเอกชน (Personal Consumption Expenditure : C)
- รายจ่ายเพื่อลงทุนของเอกชนภายในประเทศ (Gross Private Domestic Investment : I)
- รายจ่ายของรัฐบาลในการซื้อสินค้าและบริการ (Government Purchase of Goods and Services : G)
- การส่งออกสุทธิ (Net Export : X-M)

ดังนั้นรายได้ประชาชาติหรือผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศสามารถแสดงในรูปสมการได้ ดังนี้

$$GDP = C + I + G + (X-M) \text{ โดยที่}$$

รายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคของเอกชน (C) หมายถึง ค่าใช้จ่ายของครัวเรือนและหน่วยงานไม่แสวงหากำไรในการซื้อสินค้าและบริการเพื่ออุปโภคและบริโภค จำแนกเป็น (1) สินค้าคงทน ได้แก่ สินค้าที่มีอายุการใช้งานนาน เช่น รถยนต์ ตู้เย็น (2) การบริการ ได้แก่ ค่าใช้จ่ายเพื่อให้ได้มาซึ่งบริการต่างๆ เช่น ค่าชมกีฬา และ (3) สินค้าไม่คงทนที่สำคัญ ได้แก่ สินค้าที่บริโภคในชีวิตประจำวัน เช่น อาหาร เป็นต้น

รายจ่ายเพื่อลงทุนของเอกชนภายในประเทศ (I) หรือบางครั้งเรียกว่า รายจ่ายในการสะสมทุน (Gross Capital Formation) ครอบคลุมรายจ่ายดังต่อไปนี้ (1) รายจ่ายเพื่อการก่อสร้างใหม่ที่สำคัญ ได้แก่ การก่อสร้างบ้านและที่อยู่อาศัย การก่อสร้างโรงงาน สถานที่เก็บสินค้า (2) รายจ่ายเพื่อซื้อเครื่องมือ เครื่องจักร และอุปกรณ์ต่างๆ เพื่อผลิตสินค้าและบริการ ซึ่งมักจะหมายถึงการซื้อเครื่องมือการผลิตที่มีอายุคงทน เช่น เครื่องจักร รถบรรทุก และรถไฟ เป็นต้น (3) การเปลี่ยนแปลงในสินค้าคงเหลือ ซึ่งหมายถึง ผลต่างของสินค้าคงเหลือปลายปีกับสินค้าคงเหลือต้นปี ก็จัดว่าเป็นส่วนหนึ่งของค่าใช้จ่ายของการลงทุนด้วย

รายจ่ายของรัฐบาลในการซื้อสินค้าและบริการ (G) หมายถึง ค่าใช้จ่ายในการซื้อสินค้าและบริการของภาครัฐบาล ค่าใช้จ่ายเหล่านี้ ได้แก่ เงินเดือนและค่าจ้างในการบริหารราชการประเทศ รายจ่ายซื้อสินค้าและบริการขั้นสุดท้ายจากธุรกิจ ค่าวัสดุ ค่าเชื้อเพลิง อนึ่ง รายจ่ายของรัฐบาลจะไม่รวมรายจ่ายในรูปเงินโอนต่าง ๆ เช่น รายจ่ายเพื่อสวัสดิการสังคม เงินบำนาญ เป็นต้น

การส่งออกสุทธิ (X-M) หมายถึง มูลค่าสินค้าและบริการส่งออกหักด้วยมูลค่าสินค้าและบริการนำเข้า (X-M) ซึ่งเรียกว่า “ดุลการค้าและบริการ” หรือ “ดุลบัญชีเดินสะพัด” หากการส่งออกสุทธิมีค่าเป็นบวกหรือดุลบัญชีเดินสะพัดเกินดุล แสดงว่ามีการส่งออกมากกว่าการนำเข้า แต่ถ้าการส่งออกสุทธิมีค่าเป็นลบหรือดุลบัญชีเดินสะพัดขาดดุล แสดงว่าการนำเข้ามากกว่าการส่งออก

เมื่อรวมรายจ่าย 4 ประเภทข้างต้น ก็จะได้ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) และหลังจากได้มีการบวกรายได้สุทธิที่ได้จากปัจจัยการผลิตที่ได้รับจากต่างประเทศหักออกจากภาษีทางอ้อมลบด้วยเงินอุดหนุน หักออกด้วยส่วนการบริโภครายได้หรือค่าเสื่อมของสินทรัพย์ถาวร ก็จะได้เป็นรายได้ประชาชาติ

3) **วิธีการคำนวณด้านรายได้ (Income Approach)** การคำนวณรายได้ประชาชาติทางด้านรายได้สามารถทำได้โดยหาผลรวมของผลตอบแทนจากเจ้าของปัจจัยการผลิต อันได้แก่ ทุน ที่ดิน แรงงาน และการประกอบการ ซึ่งผลตอบแทนดังกล่าวจะอยู่ในรูปของ 1) ดอกเบี้ยซึ่งเป็นผลตอบแทนที่จ่ายกับเงินทุน 2) ค่าเช่าซึ่งเป็นผลตอบแทนในรูปการใช้บริการที่ดิน 3) ค่าจ้าง ซึ่งเป็นผลตอบแทนแก่เจ้าของแรงงาน และ 4) กำไรซึ่งเป็นผลตอบแทนของการประกอบการแก่ผู้ประกอบการ โดยที่ผลรวมของ 4 รายการข้างต้นสามารถแสดงได้ ดังนี้

$$\text{รายได้ประชาชาติ} = \text{ค่าจ้าง} + \text{ดอกเบี้ย} + \text{ค่าเช่า} + \text{กำไร}$$

ในการคำนวณรายได้ประชาชาติด้านรายได้ของไทย โดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้จำแนกรายการดังนี้

1) ค่าตอบแทนแรงงานของลูกจ้าง หมายถึง ค่าตอบแทนในรูปของเงินเดือน ค่าจ้าง และค่าตอบแทนอื่นๆ ที่นายจ้างให้แก่ลูกจ้างทั้งที่เป็นเงินสดและมีไม่เงินสด

2) รายได้จากการเกษตร การประกอบอาชีพอิสระและการประกอบการอื่นๆ ที่มีชนิดบุคคลอื่น ซึ่งรวมถึงรายได้ของเกษตรกร แพทย์ สถาปนิก วิศวกร แม่ค้าหาบเร่ ร้านค้าเบ็ดเตล็ด ฯลฯ ที่มีได้จดทะเบียนนิติบุคคลรายการนี้ประกอบด้วยกำไรจากการประกอบการและค่าแรงของเจ้าของกิจการ ซึ่งรวมบุคคลในครอบครัวที่ทำงานโดยมิได้ค่าจ้างด้วย

3) รายได้จากทรัพย์สินของครัวเรือนและสถาบันที่ไม่แสวงหากำไร หมายถึง ค่าเช่าที่ดิน ดอกเบี้ย เงินปันผล และผลประโยชน์จากกองทุนที่เกี่ยวข้องกับการประกันสังคมของครัวเรือนและสถาบันที่ไม่แสวงหากำไรหรือที่ให้บริการที่ครัวเรือนได้รับ

4) เงินออมนิติบุคคล หมายถึง เงินออมสิทธิ ซึ่งได้แก่กำไรสุทธิของธุรกิจนิติบุคคล เอกชน สหกรณ์และรัฐวิสาหกิจหลังหักภาษีเงินได้นิติบุคคล เงินปันผล และเงินส่วนที่รัฐวิสาหกิจต้องนำส่งให้รัฐ

5) ภาษีทางตรงจากนิติบุคคล หมายถึง ภาษีเงินได้จากการประกอบการของธุรกิจนิติบุคคล เอกชน และรัฐวิสาหกิจที่จดทะเบียนเป็นบริษัทจำกัด

6) รายได้ของรัฐบาลจากทรัพย์สินและการประกอบการ หมายถึง รายได้ของรัฐบาลที่ได้รับจากค่าเช่า ดอกเบี้ย เงินปันผล และเงินส่วนแบ่งกำไรที่รัฐวิสาหกิจนำส่ง

ดังนั้นบัญชีรายได้ประชาชาติจึงเป็นข้อมูลที่สำคัญในการวิเคราะห์สถานการณ์เศรษฐกิจของประเทศ ตลอดจนการวางแผนนโยบายเศรษฐกิจของภาคเอกชนและรัฐบาล เพราะเป็นข้อมูลที่แสดงถึงกระแสหมุนเวียนของรายได้ รายจ่าย หรือมูลค่าของผลผลิตที่เกิดขึ้นในระบบเศรษฐกิจ ตัวเลขทางสถิติที่สำคัญในบัญชีรายได้ประชาชาติ เช่น GDP โครงสร้างการผลิตจำแนกตามภาคการผลิตทั้งภาคเกษตรและภาคนอกเกษตร รวมทั้งรายจ่ายประชาชาติซึ่งประกอบไปด้วยรายจ่ายเพื่อการอุปโภคและบริโภคของครัวเรือน รายจ่ายเพื่อการลงทุนรวมของภาคเอกชน รายจ่ายเพื่อการอุปโภคและลงทุนรวมของภาครัฐบาล รวมทั้งการส่งออก การนำเข้าสินค้าและบริการ ตลอดจนรายได้ในรูปของผลตอบแทนของปัจจัยการผลิต หรือแรงงาน ทุน ที่ดิน ผู้ประกอบการในรูปของค่าจ้าง ดอกเบี้ย ค่าเช่า และกำไรของภาคเศรษฐกิจต่างๆ ในระบบเศรษฐกิจนั่นเอง

การเปลี่ยนแปลงระดับรายได้ประชาชาติคุณภาพจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อการบริโภค การลงทุน การใช้จ่ายของรัฐบาล และการส่งออกสุทธิตัวใดตัวหนึ่งหรือทุกตัวเปลี่ยนแปลงไป ซึ่งจะทำให้ระดับรายได้ประชาชาติคุณภาพเพิ่มขึ้นหรือลดลงตามไปด้วย

ตัวทวีคูณหรือตัวคูณ (Multiplier) คือ ค่าที่บอกให้ทราบว่ารายได้ประชาชาติจะเปลี่ยนแปลงไปเป็นจำนวนเท่าของการเปลี่ยนแปลงการใช้จ่ายที่เกิดขึ้น กระบวนการทำงานของตัวทวีคูณสามารถอธิบายได้ดังนี้ เมื่อบุคคลหนึ่งใช้จ่ายออกไปรายจ่ายนั้นจะตกเป็นรายได้ของอีกคนหนึ่งและบุคคลนั้นก็จะใช้จ่ายออกไปเป็นรายได้ของคนต่อไป สมมติว่าผู้มีรายได้ทุกคนในระบบเศรษฐกิจแบ่งรายได้ส่วนหนึ่งเป็นเงินออม และนำรายได้อีกส่วนหนึ่งไปใช้จ่ายเพื่อการบริโภค ดังนั้นรายจ่ายเพื่อการบริโภคและรายได้ในรอบต่อไปจะลดลงเรื่อยๆ จนกระทั่งเงินส่วน

ที่ตกไปอยู่ในมือของผู้รับคนสุดท้ายน้อยมากจนมีค่าใกล้ศูนย์ และกระบวนการทำงานของตัวทวีคูณจะสิ้นสุดลงเมื่อเงินออมรวมเท่ากับเงินที่จ่ายออกมารอบแรก ส่วนรายได้รวมจะมากกว่ารายจ่ายที่จ่ายออกมารอบแรก ซึ่งจะมากกว่ากันเท่าไรหรือคิดเป็นที่เท่าที่ขึ้นอยู่กับค่าความโน้มเอียงส่วนเพิ่มในการบริโภค (MPC) ของประชาชนในระบบเศรษฐกิจ

1.2 ทฤษฎีของเคนส์

ทฤษฎีการบริโภคของเคนส์ (Keynes) เคนส์เชื่อว่ารายจ่ายในการบริโภคเป็นฟังก์ชันคงที่ต่อรายได้ที่จับจ่ายใช้สอยได้จริง (y_d) โดยที่รายได้ที่จับจ่ายใช้สอยได้จริงในแบบจำลองอย่างง่ายหมายถึง รายได้ประชาชาติลบด้วยภาษีทั้งหมดนั่นเอง เคนส์ไม่ปฏิเสธว่าตัวแปรอื่นๆ นอกเหนือจากรายได้มีผลกระทบต่อกรบริโภคเหมือนกัน แต่เขาเชื่อว่ารายได้เป็นปัจจัยสำคัญในการกำหนดการบริโภค กล่าวคือ รายได้ที่ใช้จ่ายได้ (Disposable Income) เป็นตัวแปรที่สำคัญที่สุดในการกำหนดรายจ่ายเพื่อการบริโภค สมการฟังก์ชันการบริโภคเป็นสมการเส้นตรงสามารถแสดงได้ดังนี้

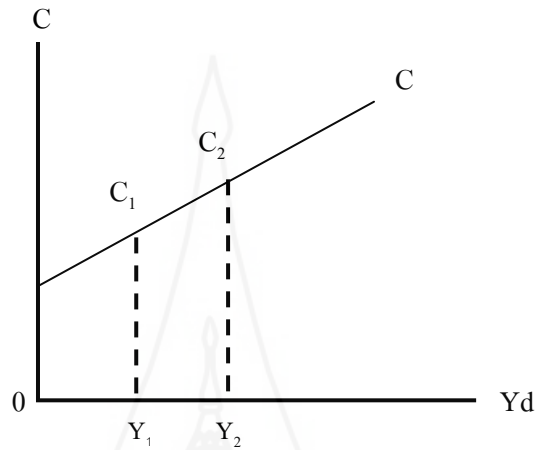
	C	=	$C_0 + bY_d$ (โดยที่ $0 < 1, C_0 > 0$)
โดยที่	C	หมายถึง	ค่าใช้จ่ายในการบริโภค
	C_0	หมายถึง	การบริโภคอิสระ หรือการบริโภคที่ไม่ขึ้นกับรายได้
	b	หมายถึง	ความโน้มเอียงส่วนเพิ่มในการบริโภค (MPC)
	Y_d	หมายถึง	รายได้ที่สามารถใช้จ่ายได้ของบุคคลหรือรายได้ที่อยู่ในมือของบุคคลภายหลังจากหักภาษี

ดังนั้นเมื่อสมมติให้ปัจจัยอื่นๆ คงที่ ฟังก์ชันการบริโภคจึงขึ้นอยู่กับรายได้ที่ใช้จ่ายได้ แต่เพียงอย่างเดียว ลักษณะสำคัญของทฤษฎีการบริโภคของ Keynes คือ ระดับรายจ่ายเพื่อการบริโภคแปรผันตรงกับระดับรายได้ที่ใช้จ่ายได้ หมายความว่าเมื่อรายได้ที่ใช้จ่ายได้เพิ่มขึ้นระดับการบริโภคจะสูงขึ้นด้วย และถึงแม้ว่าระดับรายได้จะมีค่าเท่ากับศูนย์หรือผู้บริโภคไม่มีรายได้เลย โดยธรรมชาติแล้วผู้บริโภคก็ยังคงต้องมีการบริโภคอยู่ระดับหนึ่ง

การเปลี่ยนแปลงของการบริโภค เกิดจากการเปลี่ยนแปลงระดับการบริโภค (Change in amount consumed) และการเปลี่ยนแปลงการบริโภค (Shift in Consumption)

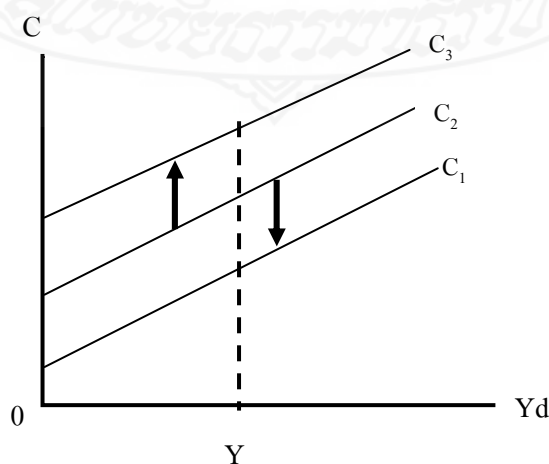
การเปลี่ยนแปลงระดับการบริโภค (Change in amount consumed) หมายถึง การเปลี่ยนแปลงในรายจ่ายเพื่อการบริโภคอันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงในรายได้ที่ใช้จ่ายได้เพียง

อย่างเดียวกัน โดยกำหนดให้สิ่งอื่นๆ คงที่ จะทำให้เกิดการเลื่อนระดับการบริโภคจากจุดหนึ่งไปยังอีกจุดหนึ่งบนเส้นการบริโภคเส้นเดียวกัน จากภาพที่ 2.1 เมื่อรายได้เท่ากับ Y_1 การบริโภคเท่ากับ C_1 ต่อมารายได้เพิ่มขึ้นเป็น Y_2 การบริโภคจะเพิ่มเป็น C_2 นั่นคือเกิดการย้ายระดับการบริโภคบนเส้นการบริโภคเส้นเดิม

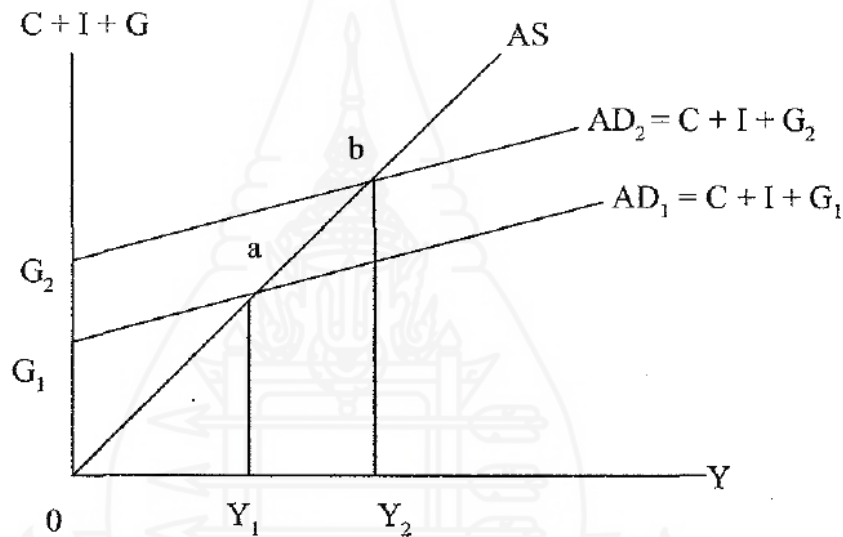
ภาพที่ 2.1 การเปลี่ยนแปลงระดับการบริโภค

การเปลี่ยนแปลงการบริโภค (*Shift in Consumption*) หมายถึง การเปลี่ยนแปลงตำแหน่งของเส้นการบริโภค คือ การเปลี่ยนแปลงระดับรายจ่ายเพื่อการบริโภคอันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงในปัจจัยอื่นๆ ที่กำหนดการบริโภค ยกเว้นรายได้ที่ใช้จ่ายได้ทำให้การบริโภคเปลี่ยนแปลงในทุกระดับรายได้ เส้นการบริโภคจะเปลี่ยนแปลงโดยขนานกับเส้นเดิม จากภาพที่ 2.2 เดิมเส้นการบริโภคอยู่ที่เส้น C_2 ต่อมาสมมติว่าผู้บริโภคคาดการณ์ว่าราคาสินค้าจะเพิ่มขึ้น ผู้บริโภคจึงตัดสินใจเพิ่มการบริโภค ดังนั้นเส้นการบริโภคจะเลื่อน (*Shift*) จากเส้น C_2 เป็น C_3 ในทางตรงข้ามสมมติว่ามีการคาดการณ์ว่าระดับราคาสินค้าจะลดลง ผู้บริโภคก็จะชะลอการบริโภคเส้นการบริโภคจะย้ายจากเส้น C_2 เป็น C_1

ภาพที่ 2.2 การเปลี่ยนแปลงการบริโภค

แนวคิดของ Keynes ให้ความสำคัญกับภาครัฐบาลในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ โดยใช้มาตรการด้านการคลังผ่านเครื่องมือทางด้านรายรับและรายจ่าย โดยเฉพาะการใช้นโยบายการคลังทางด้านรายจ่ายมีวัตถุประสงค์เพื่อกระตุ้นระบบเศรษฐกิจจากการใช้จ่ายมวลรวม (Aggregate Demand--AD) จากการเปลี่ยนแปลงการใช้จ่ายภาครัฐบาลจะส่งผลถึงการเปลี่ยนแปลงในรายได้ประชาชาติด้วย จากภาพ 2.3 เดิมรัฐบาลใช้จ่าย G_1 เส้น (Aggregate Demand--AD₁) ตัดกับ (Aggregate Supply--AS) ที่จุด a รายได้ประชาชาติเท่ากับ Y_1 ถ้ารัฐบาลเพิ่มการใช้จ่ายจากเดิม G_1 เป็น G_2 จะมีผลทำให้เส้น AD₁ เปลี่ยนเป็น AD₂ ตัดกับเส้น AS ที่จุด b รายได้ประชาชาติเพิ่มขึ้นเป็น Y_2 แสดงว่าการเพิ่มการใช้จ่ายของภาครัฐบาลจะส่งผลให้รายได้ประชาชาติเพิ่มขึ้นซึ่งหมายถึงการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นด้วย

ภาพที่ 2.3 การเพิ่มขึ้นของรายได้ประชาชาติที่เกิดจากการเพิ่มการใช้จ่ายของรัฐบาล

Keynes เห็นว่านโยบายการคลังมีประสิทธิภาพสูงในการใช้เพื่อบรรลุเป้าหมายในการสร้างความเจริญเติบโต คือ การเพิ่มขึ้นของรายได้และการจ้างงาน ในการศึกษาวิเคราะห์ถึงประสิทธิภาพของนโยบายการคลังจะกำหนดให้รัฐบาลใช้นโยบายการคลังแบบขาดดุล เพื่อกระตุ้นให้ระบบเศรษฐกิจเจริญเติบโตซึ่งจะมีผลทำให้รายได้และการจ้างงานสูงขึ้น โดยกำหนดให้รัฐบาลจะไม่มี การปรับเพิ่มอัตราภาษี หากแต่รัฐบาลต้องหาเงินมาชดเชยการขาดดุลงบประมาณ โดยอาจจะกู้เงินจากต่างประเทศ สถาบันการเงินในประเทศหรือกู้จากประชาชน โดยการขายพันธบัตรรัฐบาล ทั้งนี้ทำให้ไม่มีผลกระทบต่อปริมาณเงินทำให้ทราบผลกระทบของนโยบายการคลังอย่างแท้จริง เศรษฐศาสตร์ตามแนวคิดของเคนส์จึงเน้นให้รัฐบาลเข้ามาแทรกแซงในการจัดการกับระบบเศรษฐกิจในการสร้างเสถียรภาพและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ โดยมุ่งเน้นให้มีการ

จัดการด้านอุปสงค์ (Demand Management) ซึ่งเสนอแนะให้ใช้นโยบายที่มีผลต่ออุปสงค์รวม โดยผ่านนโยบายการคลัง เช่น ในกรณีมีการว่างงานนโยบายการคลังจะมุ่งหาทางเพิ่มอุปสงค์รวม เพื่อกระตุ้นระบบเศรษฐกิจ โดยการเพิ่มขึ้นของอุปสงค์จะก่อให้เกิดการเพิ่มขึ้นของอุปทานรวมของสินค้า บริการ การจ้างงาน จนก่อให้เกิดความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ

1.3 แนวคิดทฤษฎีการใช้จ่ายของ Wagner

อดอล์ฟ วากเนอร์ (Adolph Wagner) ได้ศึกษาถึงบทบาทเกี่ยวกับการใช้จ่ายของรัฐบาลเยอรมันจากประวัติศาสตร์ แล้วตั้งเป็นกฎเกี่ยวกับการขยายบทบาทของรัฐบาลเรียกว่า Law of Increasing State Activities หรือที่เรียกกันว่า “Wagner’s Law” ซึ่งตามกฎหมายของวากเนอร์นั้นได้กล่าวไว้ว่า ถ้าในระบบเศรษฐกิจที่รัฐมีกิจกรรมด้านเศรษฐกิจมากการใช้จ่ายของรัฐก็จะมีบทบาทในระบบเศรษฐกิจมากขึ้นด้วยเช่นกัน โดยการศึกษาของวากเนอร์นั้นได้จำแนกการใช้จ่ายของรัฐออกเป็น 4 หมวดใหญ่ คือ

1. การป้องกันประเทศ การรักษาความสงบภายใน และการจัดระเบียบของสังคมจะมีการขยายขอบข่ายของการทำงานกว้างขวางขึ้นและจริงจังกมากขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากเศรษฐกิจและสังคมได้เจริญเติบโตมากขึ้น ประกอบกับระดับราคาสินค้าต่างๆ นั้นมีราคาแพงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นการใช้จ่ายของรัฐบาลจำเป็นที่จะต้องเพิ่มขึ้นอย่างไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้

2. การบริหารงานทั่วไปของรัฐบาลทุกระดับซึ่งมักจะขยายใหญ่ขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทำให้รัฐบาลต้องผลิตบริการใหม่ๆ เพื่อสนองตอบความต้องการของประชาชนที่เพิ่มขึ้นและเกิดขึ้นใหม่ตามสภาพสังคมและเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป เช่น รัฐต้องให้สวัสดิการแก่ประชาชนมากขึ้น หรือจะต้องเข้ามาแก้ไขปัญหาต่างๆ ในสังคมมากขึ้น เป็นต้น

3. การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศเนื่องจากรัฐจะต้องเข้าไปดำเนินการพัฒนาระบบสาธารณูปโภคต่างๆ ของประเทศเพื่อรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ซึ่งทำให้เศรษฐกิจภาครัฐบาลขยายใหญ่ขึ้น

4. ปัจจัยอื่นๆ อีกมากที่รัฐจะต้องขยายบทบาทการทำงานของตน เช่น การเพิ่มขึ้นของประชากร การที่ประชากรอพยพเข้ามาอยู่ในเมืองมากขึ้น และการศึกษาของประชากร เป็นต้น

ซึ่งทั้ง 4 หมวดดังกล่าวนี้ จะเห็นได้ว่าจะเพิ่มขึ้นตามการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศที่เพิ่มขึ้น ซึ่งหมายความว่า ปัจจัยที่กำหนดการใช้จ่ายของภาครัฐ ก็คือผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) หรือการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศนั่นเอง (ธนวรรณ พลิษฐ์ 2551:20)

ดังนั้น ถ้าหากนำแนวคิดของ Wagner มาเขียนในรูปของฟังก์ชันทางคณิตศาสตร์ จะได้ว่า

$$G = f(\text{GDP})$$

โดยที่

G หมายถึง รายจ่ายของรัฐบาล

GDP หมายถึง ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มแรกเป็นการศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ และกลุ่มที่สองเป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลที่มีผลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

กลุ่มที่หนึ่ง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ จำนวน 2 เรื่อง งานวิจัยกลุ่มนี้ใช้การวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) และประมาณค่าสมการถดถอยด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Square : OLS) โดยกำหนดให้การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเป็นตัวแปรตาม (Dependent Variable) และตัวแปรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเป็นตัวแปรอิสระ (Independent Variable) งานวิจัยในกลุ่มนี้ได้แก่

ผู้เกียรติ ชันแก้ว (2544) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดในเขตอิทธิพล โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิประเภทอนุกรมเวลาในช่วงปี พ.ศ. 2526-2540 รวม 14 ปี กำหนดตัวแปรตาม คือ มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด ตัวแปรอิสระ คือ งบประมาณด้านการพัฒนาจังหวัด ปริมาณสินเชื่อรวมของธนาคารพาณิชย์ ปริมาณเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ และภาษีสรรพากรของจังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดลำพูน จังหวัดลำปาง จังหวัดเชียงราย จังหวัดแม่ฮ่องสอน และจังหวัดพะเยา ผลการศึกษาพบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัดเชียงใหม่ ประกอบด้วย งบประมาณด้านการพัฒนาจังหวัด และปริมาณเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.127 และ 0.698 ตามลำดับ ปัจจัยที่มีผลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัดลำปาง ประกอบด้วย งบประมาณด้านการพัฒนาจังหวัด และปริมาณเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.123 และ 0.958 ตามลำดับ ปัจจัยที่มีผลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัดลำพูน ประกอบด้วย

งบประมาณด้านการพัฒนาจังหวัด ปริมาณสินเชื่อบริษัทของธนาคารพาณิชย์ และภาษีสรรพากร โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.433 0.769 และ 0.958 ตามลำดับ ปัจจัยที่มีผลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัดเชียงราย ประกอบด้วย งบประมาณด้านการพัฒนาจังหวัด และภาษีสรรพากร โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.216 และ 0.333 ตามลำดับ ปัจจัยที่มีผลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัดจังหวัดแม่ฮ่องสอนมีเพียงปัจจัยเดียว คือ งบประมาณด้านการพัฒนาจังหวัด โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.390 และปัจจัยที่มีผลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัดพะเยา ประกอบด้วย งบประมาณด้านการพัฒนาจังหวัด และภาษีสรรพากร โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.586 และ 0.272 ตามลำดับ ทั้งนี้จะเห็นได้ว่าตัวแปรงบประมาณด้านการพัฒนาจังหวัดเป็นส่วนที่เกี่ยวข้องกับการใช้นโยบายการคลังด้านรายจ่ายมีความสัมพันธ์กับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของทุกจังหวัดที่ศึกษา

นุจริย์ พรหมศรี (2548) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย โดยใช้ข้อมูลทศวรรษปฏิวัติประเทศไทยตั้งแต่ปี พ.ศ.2538 ถึงปี พ.ศ.2547 รวม 39 ปี โดยกำหนดตัวแปรตาม คือ ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศที่แท้จริงปีปัจจุบัน และตัวแปรอิสระ คือ รายได้ต่อหัวของประชากรในปีที่ผ่านมา การสะสมทุนปีปัจจุบัน กำลังแรงงานปีปัจจุบัน และรายได้ภาษีปีปัจจุบัน ผลการศึกษาพบว่ารายได้ต่อหัวปีที่ผ่านมา มีความสัมพันธ์กับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศในทิศทางเดียวกัน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.9833 หมายความว่าถ้ารายได้ต่อหัวของประชากรเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะทำให้การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.9833 การสะสมทุนปีปัจจุบันมีความสัมพันธ์กับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศในทิศทางเดียวกัน มีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.0542 หมายความว่าถ้าการสะสมทุนปีปัจจุบันเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะทำให้การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.0542 และกำลังแรงงานปีปัจจุบันมีความสัมพันธ์กับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศในทิศทางเดียวกัน มีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 1.456 หมายความว่าถ้ากำลังแรงงานปีปัจจุบันเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะทำให้การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.456 ในขณะที่รายได้ภาษีปีปัจจุบันมีความสัมพันธ์กับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศในทิศทางตรงกันข้าม มีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ -0.1927 หมายความว่าถ้ารายได้ภาษีปีปัจจุบันเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะทำให้การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศลดลงร้อยละ 0.1927

กลุ่มที่สอง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลที่มีต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ จำนวน 4 เรื่อง โดยการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณ (Multiple

Regression Analysis) และประมาณค่าพารามิเตอร์ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Square : OLS) ได้แก่

ศิริรักษ์ เสมาเงิน (2542) ศึกษาเรื่องการวิเคราะห์งบประมาณรายจ่ายด้านการลงทุนทางเศรษฐกิจกับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในแต่ละภูมิภาคของประเทศไทย โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิอนุกรมเวลาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2520-2539 รวม 20 ปี กำหนดตัวแปรตาม คือ ผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคต่างๆ ของประเทศ และตัวแปรอิสระ คือ งบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลด้านการลงทุนทางเศรษฐกิจ 4 สาขา คือ สาขาเกษตรกรรม สาขาการขนส่งสื่อสาร สาขาอุตสาหกรรม และสาขาพลังงาน ผลการศึกษาพบว่าในภาคตะวันออกเฉียงเหนืออัตราการขยายตัวของรายจ่ายเพื่อการลงทุนสาขาเกษตรกรรมในปีที่ผ่านมา อัตราการขยายตัวของรายจ่ายเพื่อการลงทุนสาขาการขนส่งสื่อสารในปีที่ผ่านมา อัตราการขยายตัวของรายจ่ายเพื่อการลงทุนสาขาอุตสาหกรรมในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา และอัตราการขยายตัวของรายจ่ายเพื่อการลงทุนสาขาพลังงานในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.551 0.440 0.036 และ 0.018 ตามลำดับ ในภาคเหนืออัตราการขยายตัวของรายจ่ายเพื่อการลงทุนสาขาเกษตรกรรมในปีเดียวกัน อัตราการขยายตัวของรายจ่ายเพื่อการลงทุนสาขาการขนส่งสื่อสารในปีที่ผ่านมา อัตราการขยายตัวของรายจ่ายเพื่อการลงทุนสาขาอุตสาหกรรมในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา และอัตราการขยายตัวของรายจ่ายเพื่อการลงทุนสาขาพลังงานในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเหนือ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.942 0.675 0.671 และ 0.039 ตามลำดับ ในภาคใต้อัตราการขยายตัวของรายจ่ายเพื่อการลงทุนสาขาเกษตรกรรมในปีที่ผ่านมา อัตราการขยายตัวของรายจ่ายเพื่อการลงทุนสาขาการขนส่งสื่อสารในปีที่ผ่านมา อัตราการขยายตัวของรายจ่ายเพื่อการลงทุนสาขาอุตสาหกรรมในปีที่ผ่านมา และอัตราการขยายตัวของรายจ่ายเพื่อการลงทุนสาขาพลังงานในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคใต้ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.723 0.070 0.489 และ 0.029 ตามลำดับ ในภาคตะวันออกอัตราการขยายตัวของรายจ่ายเพื่อการลงทุนสาขาเกษตรกรรมในปีที่ผ่านมา อัตราการขยายตัวของรายจ่ายเพื่อการลงทุนสาขาการขนส่งสื่อสารในปีที่ผ่านมา อัตราการขยายตัวของรายจ่ายเพื่อการลงทุนสาขาอุตสาหกรรมในปีที่ผ่านมา และอัตราการขยายตัวของรายจ่ายเพื่อการลงทุนสาขาพลังงานในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการขยายตัวของผลิตภัณฑ์ตะวันออก โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.807 0.159 0.096 และ 0.002 ตามลำดับ ในภาคตะวันตกอัตราการขยายตัวของรายจ่ายเพื่อการลงทุนสาขาเกษตรกรรมในปีที่ผ่านมา อัตราการขยายตัวของรายจ่ายเพื่อการลงทุนสาขาการขนส่งสื่อสารในปีที่ผ่านมา อัตราการขยายตัวของรายจ่ายเพื่อการ

ลงทุนสาขาอุตสาหกรรมในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา และอัตราการขยายตัวของรายจ่ายเพื่อการลงทุนสาขาพลังงานในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคตะวันตก โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.739 0.143 0.216 และ 0.043 ตามลำดับ ในภาคกลาง อัตราการขยายตัวของรายจ่ายเพื่อการลงทุนสาขาเกษตรกรรมในปีที่ผ่านมา อัตราการขยายตัวของรายจ่ายเพื่อการลงทุนสาขาการขนส่งสื่อสารในปีที่ผ่านมา อัตราการขยายตัวของรายจ่ายเพื่อการลงทุนสาขาอุตสาหกรรมในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา และอัตราการขยายตัวของรายจ่ายเพื่อการลงทุนสาขาพลังงานในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคกลาง โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.906 1.333 0.404 และ 0.056 ตามลำดับ จึงสรุปได้ว่างบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลทั้ง 4 สาขา มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคต่างๆ ของประเทศ ทั้งนี้ผู้ศึกษาได้นำประเด็นความล่าช้าของผลกระทบ (Lag) เข้ามาพิจารณาด้วย โดยผู้ศึกษามีความเห็นว่ารายจ่ายของรัฐบาลด้านเศรษฐกิจกับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจตามรายภาคของประเทศนั้น การใช้จ่ายของรัฐบาลตามงบประมาณจะมีการเบิกจ่ายจริงมักเสียเวลาไปช่วงระยะเวลาหนึ่ง กล่าวคือเมื่อมีการอนุมัติโครงการแล้วผู้ดำเนินโครงการต้องมีการจ้างผู้ปฏิบัติงานและดำเนินการตามโครงการจนกว่าจะเสร็จ นอกจากนี้การเบิกจ่ายเงินให้กับผู้ปฏิบัติงานซึ่งจะนำเงินไปใช้จ่ายอีกต่อหนึ่งจะต้องใช้ระยะเวลาช่วงหนึ่ง ดังนั้นการที่งบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลจะมีผลต่อความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจมักจะต้องใช้เวลาประมาณ 1-2 ปี

ศิวลาภ สิทธิธรรม (2539) ศึกษาเรื่องการวิเคราะห์งบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลที่มีต่อความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ โดยกำหนดตัวแปรตาม คือ ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ และตัวแปรอิสระ คือ งบประมาณรายจ่ายจำแนกตามลักษณะงาน และมีการนำประเด็นความล่าช้าของผลกระทบ (Lag) เข้ามาพิจารณาด้วย โดยผู้ศึกษาเชื่อว่างบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลกว่าจะมีผลกระทบต่อความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจจะต้องใช้เวลา 1-2 ปี ผลการศึกษาพบว่างบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลด้านเศรษฐกิจ ด้านการบริหารชุมชนและสังคมมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.0738 และ 0.1146 ตามลำดับ หมายความว่าถ้างบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลด้านเศรษฐกิจ และงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลด้านการบริหารชุมชนและสังคมเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะทำให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.0738 และ 0.1146 ตามลำดับ ส่วนงบประมาณรายจ่ายด้านบริหารทั่วไปมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย ผู้ศึกษาได้อธิบายได้ว่างบประมาณรายจ่ายด้านการบริหารทั่วไปเป็นการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคของรัฐบาล ถือว่าเป็นรายจ่ายที่มิได้เพิ่มพูนประสิทธิภาพการผลิตโดยตรง ซึ่งประกอบด้วยงบประมาณ

รายจ่ายด้านการรักษาความสงบภายใน งบประมาณรายจ่ายด้านการป้องกันประเทศ และ งบประมาณรายจ่ายด้านการบริหารทั่วไป

สุทธาทิพ พงษ์ไทย (2544) ศึกษาเรื่องนโยบายการคลังกับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ โดยใช้ข้อมูลทศนิยมประเภทอนุกรมเวลาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2524-2541 รวม 17 ปี กำหนดตัวแปรตาม คือ รายได้ต่อหัวที่แท้จริงของประชากรของประเทศไทย และกำหนดตัวแปรอิสระ คือ สัดส่วนรายจ่ายประจำของรัฐบาลต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ สัดส่วนรายจ่ายลงทุนของรัฐบาลต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ สัดส่วนการลงทุนภาคเอกชนต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ รายได้ต่อหัวที่แท้จริงในปีที่ผ่านมา การเปลี่ยนแปลงดัชนีราคาผู้บริโภค ดุลการคลัง รัฐบาลต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ และสัดส่วนรายได้จากภาษีต่อรายได้รวมของรัฐบาล ผลการศึกษาพบว่าสัดส่วนรายจ่ายประจำของรัฐบาลต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับอัตราการเปลี่ยนแปลงรายได้ต่อหัวที่แท้จริงของประชากร หรืออัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติตรงกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าถ้าหากรายจ่ายประจำหรือรายจ่ายเพื่อการบริโภคของรัฐบาลเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะทำให้อัตราการเปลี่ยนแปลงรายได้ต่อหัวที่แท้จริงของประชากรหรืออัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.49 ทั้งนี้รายจ่ายประเภทนี้จะไม่ทำให้เกิดผลผลิตโดยตรง ในการทดสอบจึงพบว่าการที่รัฐบาลใช้จ่ายเพื่อการบริโภคกว่าจะมีผลต่อการผลิตที่ก่อให้เกิดรายได้หรือทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงรายได้ต่อหัวที่แท้จริงของประชากรจะต้องรออีกระยะเวลาหนึ่ง หรือเรียกว่ามีความล่าช้า (Time lag) จากการประมาณค่าพบว่ามีความล่าช้าถึง 3 ปี จึงจะได้รับผลการใช้จ่ายอย่างเต็มที่ สำหรับสัดส่วนรายจ่ายลงทุนของรัฐบาลต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับอัตราการเปลี่ยนแปลงรายได้ต่อหัวที่แท้จริงของประชากรหรืออัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติตรงกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.25 หมายความว่าถ้าหากรัฐบาลเพิ่มอัตราการลงทุนร้อยละ 1 จะทำให้อัตราการเปลี่ยนแปลงรายได้ ต่อหัวที่แท้จริงของประชากรหรืออัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.25 และสัดส่วนการลงทุนของภาคเอกชนต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอัตราการเพิ่มของรายได้ต่อหัวที่แท้จริงหรืออัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติตรงกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.18 หมายความว่าหากการลงทุนของภาคเอกชนเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะทำให้อัตราการเปลี่ยนแปลงรายได้ต่อหัวที่แท้จริงของประชากรหรืออัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.18 ในขณะที่อัตราการเปลี่ยนแปลงรายได้ต่อหัวที่แท้จริงของประชากรในปีที่ผ่านมาที่มีความสัมพันธ์กับอัตราการเปลี่ยนแปลงรายได้ต่อหัวที่แท้จริงของประชากรในปีปัจจุบันในทิศทางตรงกันข้าม โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ -0.29 หมายความว่า ถ้าปีที่

ผ่านมารายได้ต่อหัวของประชากรเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะทำให้ในปีนี้อัตราการเปลี่ยนแปลงรายได้ต่อหัวที่แท้จริงของประชากรลดลงร้อยละ 0.29 เนื่องจากปีที่ผ่านมาเศรษฐกิจมีการขยายตัวมากขึ้นเรื่อยๆ จึงทำให้ในปีปัจจุบันรายได้ต่อหัวที่แท้จริงของประชากรเพิ่มขึ้นในอัตราที่ลดลง ในขณะที่การเปลี่ยนแปลงดัชนีราคาผู้บริโภค คุลการคลังรัฐบาลต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ และสัดส่วนรายได้จากภาษีต่อรายได้รวมของรัฐบาล ไม่มีผลต่อการกำหนดอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เกษณี สุจริตจันทร์ (2546) ศึกษาเรื่องการวิเคราะห์ทางเศรษฐมิติเพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างรายจ่ายภาครัฐกับผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ โดยใช้ข้อมูลทศวรรษปฏิรูปประเทอนุกรมเวลาเป็นรายปีตั้งแต่ปีพ.ศ.2503-2540 รวม 37 ปี กำหนดตัวแปรตาม คือ ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ และตัวแปรอิสระ คือ รายจ่ายภาครัฐโดยรวม รายจ่ายภาครัฐเพื่อการบริโภค และรายจ่ายภาครัฐเพื่อการลงทุน โดยอาศัยเทคนิคที่เรียกว่า Cointegration and Error Correction ประกอบด้วยการทดสอบ 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่หนึ่งเป็นการทดสอบ stationarity ของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ขั้นตอนที่สองเป็นการทดสอบความสัมพันธ์เชิงดุลยภาพในระยะยาวระหว่างตัวแปร (cointegration test) และขั้นตอนที่สามเป็นการประยุกต์ใช้แบบจำลอง Error Correction Mechanism (ECM) ผลการศึกษาพบว่าขั้นตอนแรกจากการทดสอบ stationarity ของตัวแปรโดยใช้ unit root test พบว่าตัวแปรทุกตัว ได้แก่ ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ รายจ่ายภาครัฐโดยรวม รายจ่ายภาครัฐเพื่อการบริโภค และรายจ่ายภาครัฐเพื่อการลงทุน มีลักษณะ stationary ที่ผลต่างอันดับเดียวกัน คือ $I(2)$ จึงสามารถนำตัวแปรดังกล่าวมาทดสอบความสัมพันธ์เชิงดุลยภาพในระยะยาวต่อไปได้ ขั้นตอนที่สองการทดสอบความสัมพันธ์เชิงดุลยภาพในระยะยาว พบว่าทั้งรายจ่ายภาครัฐโดยรวม และรายจ่ายภาครัฐเพื่อการลงทุนต่างก็มีความสัมพันธ์เชิงดุลยภาพในระยะยาวกับผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ในขณะที่รายจ่ายภาครัฐเพื่อการบริโภคไม่พบความสัมพันธ์ดังกล่าว ทั้งนี้ผู้วิจัยให้ความเห็นว่าอาจเนื่องมาจากรายจ่ายเพื่อการบริโภคส่วนใหญ่จะมีลักษณะเป็นการใช้จ่ายเพื่อรักษาสถานะการดำเนินงานของภาครัฐ เพื่อให้สามารถบริหารและปฏิบัติงานในการให้บริการแก่ประชาชน แม้ว่ารายจ่ายประเภทนี้จะมีความจำเป็นและสำคัญแต่ก็มิได้ก่อให้เกิดการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตในระบบเศรษฐกิจโดยตรง และขั้นตอนที่สามเป็นการประมาณความสัมพันธ์ระหว่างรายจ่ายภาครัฐกับผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ โดยประยุกต์ใช้แบบจำลอง Error Correction Mechanism ผลการวิเคราะห์เชิงประจักษ์ พบว่าในระยะยาวถ้ารายจ่ายภาครัฐโดยรวมเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะส่งผลให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.0012 ขณะที่ถ้ารายจ่ายภาครัฐเพื่อการลงทุนเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะส่งผลให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.9359 ส่วนในระยะสั้นการปรับตัวเพิ่มขึ้นของรายจ่ายภาครัฐโดยรวมร้อยละ 1 จะส่งผลให้

ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.5598 ขณะที่รายจ่ายภาครัฐเพื่อการลงทุนเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะส่งผลให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.3380 ทั้งนี้เนื่องจากรายจ่ายภาครัฐโดยรวมและรายจ่ายภาครัฐเพื่อการลงทุนต่างก็มีความสัมพันธ์กับผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศทั้งในระยะสั้นและระยะยาวสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ในส่วนของความสัมพันธ์ระหว่างรายจ่ายภาครัฐโดยรวมกับผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศนั้น อธิบายได้ว่าเมื่อรัฐบาลเพิ่มการใช้จ่ายจะทำให้อุปสงค์มวลรวมในระบบเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น ส่งผลให้การลงทุน การจ้างงาน และรายได้ประชาชาติเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดการจัดการด้านอุปสงค์มวลรวมของ Keynes ที่ว่าการใช้จ่ายของรัฐบาลเป็นปัจจัยสำคัญที่จะกระตุ้นให้เศรษฐกิจเติบโต ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างรายจ่ายภาครัฐเพื่อการลงทุนกับผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ อธิบายได้ว่ารายจ่ายเพื่อการลงทุนเป็นรายจ่ายที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตในระบบเศรษฐกิจ และช่วยเพิ่มจำนวนสินค้าทุนภายในประเทศ โดยเฉพาะเมื่อการลงทุนจากภาคเอกชนอยู่ในระดับต่ำ หรือเมื่อต้องสร้างโครงการสาธารณะที่ภาคเอกชนไม่ต้องการเข้าไปลงทุน เช่น การสร้างระบบชลประทาน การสร้างถนน เป็นต้น รายจ่ายประเภทนี้จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้เศรษฐกิจของประเทศเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว ดังนั้นรายจ่ายภาครัฐเพื่อการลงทุนโดยทั่วไปจึงมีความสัมพันธ์กับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในทิศทางเดียวกัน

จากการทบทวนแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้พบประเด็นสำคัญ เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในงานวิจัยนี้ ดังนี้

1. จากการทบทวนแนวคิดทางทฤษฎี พบว่าการเปลี่ยนแปลงของการใช้จ่ายมวลรวม (Aggregate Demand) เป็นตัวกำหนดการเพิ่มขึ้นหรือลดลงของระดับรายได้ประชาชาติคุณภาพ โดยการเปลี่ยนแปลงจะมากหรือน้อยเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับการทำงานของตัวทวีหรือตัวคูณ โดยที่ในระบบเศรษฐกิจแบบผสมนั้นการใช้จ่ายที่เกิดจากการแบ่งสรรทรัพยากรระหว่างภาครัฐบาลและภาคเอกชน จะเป็นปัจจัยสำคัญในการกำหนดการใช้จ่ายของรัฐบาลว่าจะมีผลกระทบต่อกิจกรรมด้านเศรษฐกิจมากน้อยเพียงไร ถ้าระบบเศรษฐกิจที่รัฐบาลมีกิจกรรมด้านเศรษฐกิจมากการใช้จ่ายของรัฐบาลก็จะมิมีบทบาทในระบบเศรษฐกิจมากขึ้นด้วย ตามกฎการเพิ่มขึ้นของรายจ่ายภาครัฐบาล (law of rising public expenditures) ที่เกิดจากแนวคิดทฤษฎีการใช้จ่ายของ Wagner นอกจากนี้ตามแนวคิดทฤษฎีการใช้จ่ายภาครัฐบาลของ Keynes ที่ให้ความสำคัญกับภาครัฐบาลในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ โดยการใช้นโยบายการคลังทางด้านรายจ่ายเพื่อกระตุ้นระบบเศรษฐกิจจากการใช้จ่ายมวลรวม จากการเปลี่ยนแปลงการใช้จ่ายภาครัฐบาลจะส่งผลถึงการเปลี่ยนแปลงในรายได้ประชาชาติด้วย

2. จากการทบทวนงานวิจัยกลุ่มแรก ที่ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่เกี่ยวข้องทางเศรษฐกิจที่มีต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ จากงานวิจัยของกู่เกียรติ (2544) ซึ่งศึกษาการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในระดับภูมิภาค ตัวแปรทางเศรษฐกิจที่ใช้ในการศึกษา คือ งบประมาณรายจ่าย ปริมาณเงินฝาก ปริมาณสินเชื่อ และภาษีสรรพากร สามารถสรุปได้ว่าตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจมีทั้งตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน และตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ รวมทั้งมีตัวแปรที่ไม่มีผลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ทั้งนี้อาจเป็นผลจากการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจมาใช้ในการวิเคราะห์ไม่ครบถ้วน ซึ่งอาจเกิดจากข้อจำกัดในการจัดเก็บข้อมูลและการเข้าถึงแหล่งข้อมูลในระดับพื้นที่ รวมทั้งการศึกษาที่ต่างพื้นที่กันอาจทำให้ผลของปัจจัยต่างๆ ที่มีต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจแตกต่างกัน ส่วนงานวิจัยของนุจริย์ (2548) เป็นการศึกษาการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจระดับประเทศ ผลการศึกษาพบว่าตัวแปรอิสระทุกตัวมีผลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้การศึกษาในระดับประเทศทำให้มีข้อมูลเพียงพอที่จะนำมาใช้ในการวิจัย

3. จากการทบทวนงานวิจัยกลุ่มที่สอง ที่มีการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลที่มีผลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ สรุปได้ว่ารายจ่ายของรัฐบาลมีความสัมพันธ์กับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ ทั้งนี้สามารถสรุปลักษณะของความสัมพันธ์ออกเป็น 2 กลุ่ม คือ *กลุ่มแรก* ศึกษาพบว่าการเพิ่มรายจ่ายของรัฐบาลสามารถเพิ่มความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจให้กับประเทศ ได้แก่ งานวิจัยของศิริรักษ์ (2542) ที่พบว่างบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลด้านการลงทุนทางเศรษฐกิจ 4 สาขา คือ สาขาเกษตรกรรม สาขาการขนส่งสื่อสาร สาขาอุตสาหกรรม และสาขาการพลังงาน มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับผลิตภัณฑ์ภาคต่างๆ ของประเทศ และสุทธาทิพ (2544) ที่พบว่าสัดส่วนรายจ่ายประจำของรัฐบาลต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ สัดส่วนรายจ่ายลงทุนของรัฐบาลต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับอัตราการเปลี่ยนแปลงรายได้ต่อหัวที่แท้จริงของประชากรหรืออัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ *กลุ่มที่สอง* ศึกษาพบว่าการเพิ่มรายจ่ายของรัฐบาลในบางด้านส่งผลทางด้านลบต่อความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ได้แก่ งานวิจัยของ ศิวลาภ (2539) ที่พบว่างบประมาณรายจ่ายด้านการบริหารทั่วไปมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ และเกษณี (2546) ที่พบว่ารายจ่ายภาครัฐเพื่อการบริโภคไม่มีความสัมพันธ์เชิงคุณภาพในระยะยาวกับผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่างบประมาณดังกล่าวเป็นรายจ่ายเพื่อการบริโภคของรัฐบาล ซึ่งถือว่าเป็นรายจ่ายที่มีได้ก่อให้เกิดการเพิ่มพูนประสิทธิภาพทางการผลิต ส่วนใหญ่จะมีลักษณะเป็นการใช้จ่ายเพื่อรักษา

สถานะการดำเนินงานของภาครัฐเพื่อให้สามารถบริหารและปฏิบัติงานในการให้บริการแก่ประชาชน แม้ว่ารายจ่ายประเภทนี้จะมีความจำเป็นและสำคัญ แต่ก็มีได้ก่อให้เกิดการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตในระบบเศรษฐกิจโดยตรง

ดังนั้นงานวิจัยฉบับนี้ จึงได้มีการรวบรวมข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจเพิ่มเติมประกอบด้วย ข้อมูลปริมาณผลผลิตทางการเกษตร รายได้ของเกษตรกร สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ กำลังแรงงาน และการใช้จ่ายเงินภาครัฐ รวมทั้งข้อมูลด้านการใช้จ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการใช้จ่ายเงินนอกงบประมาณประเภทเงินฝากคลังของหน่วยงานภาครัฐ มาใช้ในการศึกษานี้ด้วย ทั้งนี้เพื่อให้ผลการวิเคราะห์สามารถสะท้อนถึงบทบาทของภาครัฐที่มีผลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในระดับพื้นที่มากที่สุด

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษานี้เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัดพิจิตร โดยแบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ส่วน ส่วนแรกเป็นการศึกษาข้อมูลลักษณะเชิงพรรณนา และส่วนที่สองเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

1. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

1.1 แบบจำลอง

แบบจำลองที่ใช้ในการศึกษาผลของปัจจัยต่างๆ ที่มีต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัดพิจิตร กำหนดให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) เป็นตัวแปรตาม และปริมาณผลผลิตทางการเกษตร (Agri) รายได้เกษตรกร (Fi) ปริมาณสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ (Cr) กำลังแรงงาน (Lab) รายจ่ายภาครัฐเพื่อการบริโภค (Gc) รายจ่ายภาครัฐเพื่อการลงทุน (Gi) รายจ่ายภาพรวมของหน่วยงานภาครัฐ (Ge) รายจ่ายภาพรวมของหน่วยงานส่วนท้องถิ่น (Le) เป็นตัวแปรอิสระ สามารถเขียนแบบจำลองแสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรทางเศรษฐกิจ ได้ดังนี้

$$GPP = \beta_0 + \beta_1 Agri + \beta_2 Fi + \beta_3 Cr + \beta_4 Lab + \beta_5 Gc + \beta_6 Gi + U \dots\dots\dots(1)$$

$$GPP = \beta_0 + \beta_1 Agri + \beta_2 Fi + \beta_3 Cr + \beta_4 Lab + \beta_5 Ge + \beta_6 Le + U \dots\dots\dots(2)$$

โดยที่

GPP	คือ	มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดพิจิตร ณ ราคาคงที่
Agri	คือ	ปริมาณผลผลิตทางการเกษตร
Fi	คือ	รายได้เกษตรกร
Cr	คือ	ปริมาณสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์
Lab	คือ	กำลังแรงงาน
Gc	คือ	รายจ่ายภาครัฐเพื่อการบริโภค
Gi	คือ	รายจ่ายภาครัฐเพื่อการลงทุน
Ge	คือ	รายจ่ายภาพรวมของหน่วยงานภาครัฐ
Le	คือ	รายจ่ายภาพรวมของหน่วยงานส่วนท้องถิ่น
U	คือ	ตัวคลาดเคลื่อน

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล และแหล่งที่มาของข้อมูล

การศึกษานี้ใช้ข้อมูลทุติยภูมิแบบอนุกรมเวลารายไตรมาสตั้งแต่ไตรมาสที่ 1 พ.ศ. 2544 ถึงไตรมาสที่ 4 พ.ศ.2553 โดยนำข้อมูลตัวแปรทางเศรษฐกิจที่เป็นมูลค่า ณ ราคาปัจจุบันมาปรับข้อมูลให้เป็นมูลค่า ณ ราคาคงที่ เพื่อจัดอธิพลด้านราคา (Real Term) โดยใช้ราคาปี พ.ศ. 2550 เป็นปีฐาน ทั้งนี้เพื่อให้ตัวแปรที่นำมาใช้ในการศึกษามีความสอดคล้องกับข้อมูลผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดพิจิตร(GPP) ที่จัดเก็บโดยวิธี Bottom up ซึ่งใช้ปีฐาน พ.ศ. 2550 โดยมีการจัดเก็บและรวบรวมข้อมูลต่างๆ ดังนี้

ตารางที่ 3.1 วิธีการจัดเก็บ และรวบรวมข้อมูล

รายการข้อมูล	แหล่งข้อมูล	ขั้นตอน/วิธีการรวบรวมข้อมูล
1. มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดพิจิตร	1. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 2. สำนักงานคลังจังหวัดพิจิตร	1. รวบรวมข้อมูล GPP ณ ราคาคงที่ปี พ.ศ. 2531 เป็นรายปี ตั้งแต่ปี พ.ศ.2544-2553 2. ปรับข้อมูลจากข้อ 1 ให้เป็นราคาคงที่ปี พ.ศ. 2550 เพื่อให้สอดคล้องกับตัวแปรอิสระซึ่งใช้ราคาคงที่ปี พ.ศ. 2550 เป็นปีฐาน 3. จำแนกข้อมูลเป็นรายไตรมาส โดยใช้น้ำหนักของ GPP จากแบบจำลองประมาณการเศรษฐกิจจังหวัด ที่จัดทำโดยสำนักงานคลังจังหวัดพิจิตร
2. ปริมาณผลผลิตทางการเกษตร	1. สำนักงานคลังจังหวัดพิจิตร	1. รวบรวมข้อมูลปริมาณผลผลิตทางการเกษตรที่สำคัญของจังหวัด ได้แก่ ข้าวนาปี ข้าวนาปรัง ข้าวโพด และอ้อยโรงงาน จากฐานข้อมูลเครื่องชี้ภาวะเศรษฐกิจการคลังจังหวัดซึ่งเป็นข้อมูลรายเดือน

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

รายการข้อมูล	แหล่งข้อมูล	ขั้นตอน/วิธีการรวบรวมข้อมูล
3. รายได้เกษตรกร	1. สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร	1. นำข้อมูลปริมาณผลผลิตทางการเกษตรจากข้อ 2 มาคำนวณเป็นรายได้เกษตรกร ณ ราคาในปี 2550 โดยใช้ราคาผลผลิตของปี 2550 เป็นปีฐาน
4. ปริมาณสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์	1. ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) 2. สำนักดัชนีเศรษฐกิจการค้ากระทรวงพาณิชย์	1. รวบรวมข้อมูลสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในจังหวัดพิจิตร ซึ่งเป็นข้อมูลรายเดือนจากเว็บไซต์ของธนาคารแห่งประเทศไทย 2. นำข้อมูลจากข้อ 1 มาปรับให้อยู่ในรูปของปริมาณ โดยใช้ดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไป ปีฐาน 2550 เป็นตัวจัดอัตรพลด้านราคา
5. กำลังแรงงาน	1. สำนักงานสถิติจังหวัดพิจิตร	1. รวบรวมข้อมูลจำนวนประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป ที่มีงานทำเป็นรายไตรมาสของจังหวัดพิจิตร จากเว็บไซต์ของสำนักงานสถิติจังหวัดพิจิตร
6. รายจ่ายภาครัฐเพื่อการบริโภค	1. สำนักงานคลังจังหวัดพิจิตร 2. สำนักดัชนีเศรษฐกิจการค้ากระทรวงพาณิชย์	1. รวบรวมข้อมูลรายจ่ายประจำของหน่วยงานภาครัฐที่เบิกจ่ายจากเงินงบประมาณและเงินนอกงบประมาณ และรายจ่ายประจำขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นรายไตรมาส จากฐานข้อมูลเครื่องชี้ภาวะเศรษฐกิจการค้าจังหวัด 2. นำข้อมูลจากข้อ 1 มาปรับให้อยู่ในรูปของปริมาณ โดยใช้ดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไปปีฐาน 2550 เป็นตัวจัดอัตรพลด้านราคา

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

รายการข้อมูล	แหล่งข้อมูล	ขั้นตอน/วิธีการรวบรวมข้อมูล
7. รายจ่ายภาครัฐเพื่อการลงทุน	1. สำนักงานคลังจังหวัดพิจิตร 2. สำนักดัชนีเศรษฐกิจการค้ากระทรวงพาณิชย์	1. รวบรวมข้อมูลรายจ่ายลงทุนของหน่วยงานภาครัฐที่เบิกจ่ายจากเงินงบประมาณและเงินนอกงบประมาณ และรายจ่ายลงทุนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นรายไตรมาส จากฐานข้อมูลเครื่องชี้ภาวะเศรษฐกิจการคลังจังหวัด 2. นำข้อมูลจากข้อ 1 มาปรับให้อยู่ในรูปของปริมาณ โดยใช้ดัชนีราคาการก่อสร้างภาครัฐ จากข้อมูล GPP Bottom up ปีฐาน พ.ศ. 2550 เป็นตัวจัดอัตราราคา
8. รายจ่ายภาพรวมของหน่วยงานภาครัฐ	1. สำนักงานคลังจังหวัดพิจิตร 2. สำนักดัชนีเศรษฐกิจการค้ากระทรวงพาณิชย์	1. รวบรวมข้อมูลรายจ่ายประจำ รายจ่ายลงทุนที่เบิกจ่ายจากเงินงบประมาณ และเงินนอกงบประมาณของหน่วยงานภาครัฐในจังหวัดพิจิตร จากฐานข้อมูลเครื่องชี้ภาวะเศรษฐกิจการคลังจังหวัด 2. นำข้อมูลจากข้อ 1 มาปรับให้อยู่ในรูปของปริมาณ กรณีของรายจ่ายประจำใช้ดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไปปีฐาน 2550 และกรณีของรายจ่ายลงทุนใช้ดัชนีราคาการก่อสร้างภาครัฐ จากข้อมูล GPP Bottom up ปีฐาน พ.ศ. 2550 เป็นตัวจัดอัตราราคา

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

รายการข้อมูล	แหล่งข้อมูล	ขั้นตอน/วิธีการรวบรวมข้อมูล
9. รายจ่ายภาพรวมของหน่วยงานส่วนท้องถิ่น	1. สำนักงานคลังจังหวัดพิจิตร 2. สำนักดัชนีเศรษฐกิจการค้ากระทรวงพาณิชย์	1. รวบรวมข้อมูลรายจ่ายประจำ รายจ่ายลงทุนของหน่วยงานในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดพิจิตร จากฐานข้อมูลเครื่องชี้ภาวะเศรษฐกิจการค้าจังหวัด 2. นำข้อมูลจากข้อ 1 มาปรับให้อยู่ในรูปของปริมาณ กรณีของรายจ่ายประจำใช้ดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไปปีฐาน 2550 เป็นตัวจัดอรรถิพลด้านราคา และกรณีรายจ่ายลงทุนใช้ดัชนีราคาการก่อสร้างภาครัฐ จากข้อมูล GPP Bottom up ปีฐาน พ.ศ. 2550 เป็นตัวจัดอรรถิพลด้านราคา

รายละเอียดข้อมูลที่รวบรวมทั้งหมดนี้ปรากฏอยู่ในตารางที่ 6 ในภาคผนวก

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยนี้ประกอบด้วยวิเคราะห์ข้อมูล 2 ส่วน ส่วนแรกเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลในลักษณะเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) และส่วนที่สองเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Analysis) โดยมีรายละเอียดการศึกษา ดังนี้

3.1 การวิเคราะห์เชิงพรรณนา เป็นการนำข้อมูลที่เป็นปัจจัยพื้นฐานด้านเศรษฐกิจและสังคมของจังหวัดพิจิตร ที่รวบรวมจากหน่วยงานต่างๆ มาแสดงในรูปของตาราง แผนภูมิ ค่าร้อยละ เพื่อจะแสดงให้เห็นถึงลักษณะ โครงสร้างทางเศรษฐกิจและสภาพทางเศรษฐกิจของจังหวัดพิจิตร ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัดพิจิตร

3.2 การวิเคราะห์เชิงปริมาณ เป็นการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของปัจจัยทางเศรษฐกิจกับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัดพิจิตร โดยใช้แบบจำลองสมการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) ที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณผลผลิตทางการเกษตร รายได้เกษตรกร ปริมาณสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ กำลังแรงงาน รายจ่ายภาครัฐเพื่อการบริโภค รายจ่ายภาครัฐเพื่อการลงทุน รายจ่ายภาพรวมของหน่วยงานภาครัฐ และรายจ่ายภาพรวมของหน่วยงานส่วนท้องถิ่นกับผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดพิจิตร เพื่อดูว่าความสัมพันธ์เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้หรือไม่ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปมาใช้ในการประมาณค่าพารามิเตอร์ด้วยวิธีการกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Square: OLS) และกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 หรือระดับความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 95 โดยมีขั้นตอนคำนวณและการวิเคราะห์ผล ดังนี้

1) การประมาณค่าพารามิเตอร์การถดถอยพหุคูณ จากสมการที่ 1 และสมการที่ 2 เพื่อให้ได้ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณ และพิจารณาเครื่องหมายของค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระแต่ละตัวว่าถูกต้องตามทฤษฎีและเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้หรือไม่ จะได้ว่า

$$\hat{GPP} = \hat{\beta}_0 + \hat{\beta}_1 Agri + \hat{\beta}_2 Fi + \hat{\beta}_3 Cr + \hat{\beta}_4 Lab + \hat{\beta}_5 Gc + \hat{\beta}_6 Gi \dots\dots\dots(3)$$

$$\hat{GPP} = \hat{\beta}_0 + \hat{\beta}_1 Agri + \hat{\beta}_2 Fi + \hat{\beta}_3 Cr + \hat{\beta}_4 Lab + \hat{\beta}_5 Ge + \hat{\beta}_6 Le \dots\dots\dots(4)$$

2) การประมาณค่าสัมประสิทธิ์แห่งการกำหนดการถดถอยพหุคูณ (Multiple Coefficient of determination: R^2) เป็นค่าที่บอกให้ทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามกับตัวแปรอิสระในสมการถดถอย ค่า R^2 จะมีค่าอยู่ระหว่าง 0 ถึง 1 ถ้าค่า R^2 ยิ่งสูงและเข้าใกล้ 1 แสดงว่าตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันมาก จนเชื่อได้ว่าสมการถดถอยที่ประมาณได้ใกล้เคียงความเป็นจริง แต่ถ้า R^2 มีค่าน้อยมากหรือเข้าใกล้ศูนย์ แสดงว่าตัวแปรอิสระเหล่านั้นมีความสัมพันธ์กันน้อยมากหรือไม่มีความสัมพันธ์กันเลย

3) การทดสอบนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยทุกตัวพร้อมกัน โดยกำหนดสมมติฐานของการทดสอบ คือ สมมติฐานว่าง $H_0 : \beta_1 = \beta_2 = \beta_3 = \dots \beta_k = 0$ เป็นการทดสอบว่าค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยเท่ากับศูนย์ และสมมติฐานทางเลือก $H_0 : \beta_1 \neq \beta_2 \neq \beta_3 \neq \dots \beta_k \neq 0$ เป็นการทดสอบว่าอย่างน้อยที่สุดต้องมีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย 1 ตัวที่ไม่เท่ากับศูนย์ โดยใช้ค่าสถิติ F ในการทดสอบ กำหนดระดับนัยสำคัญที่ 0.05 หรือระดับความเชื่อมั่น 95 % ในที่นี้จะพิจารณาจากค่า P-value (F) ที่คำนวณได้ หากค่า P-value ที่คำนวณมีค่าน้อยกว่า 0.05 จะปฏิเสธ H_0 และ

ยอมรับ H_1 แสดงว่ามีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยอย่างน้อยหนึ่งตัวที่มีความแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และหากค่า P-value ที่คำนวณได้มีค่ามากกว่า 0.05 จะต้องยอมรับ H_0 และปฏิเสธ H_1 แสดงว่ามีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยอย่างน้อยหนึ่งตัวที่ไม่มีความแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4) การทดสอบนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยทีละตัว เพื่อทดสอบว่าตัวแปรอิสระตัวหนึ่งตัวใดมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หรือระดับความเชื่อมั่น 95 % หรือไม่ โดยกำหนดสมมติฐานของการทดสอบ คือ สมมติฐานว่าง $H_0 : \beta_j = \hat{\beta}_j$ และสมมติฐานทางเลือก $H_1 : \beta_j \neq \hat{\beta}_j$ โดยที่ β_j เป็นค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระที่ต้องการทดสอบ และ $\hat{\beta}_j$ เป็นค่าคงที่ที่กำหนดให้ $\hat{\beta}_j = 0$ ในที่นี้จะใช้ค่าสถิติ t-ratio ที่ได้จากการคำนวณในการทดสอบ โดยพิจารณาจากค่า P-value ของ t-ratio ที่ได้จากการคำนวณของตัวแปรอิสระแต่ละตัว หากค่า P-value ที่คำนวณได้มีค่าน้อยกว่า 0.05 จะปฏิเสธ H_0 และยอมรับ H_1 แสดงว่าค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยตัวที่ทดสอบนั้นมีความแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และตัวแปรอิสระที่ทดสอบนั้น สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงในค่าของตัวแปรตามได้ ถ้าหากค่า P-value ที่คำนวณได้มีค่ามากกว่า 0.05 จะต้องยอมรับ H_0 และปฏิเสธ H_1 แสดงว่าค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยตัวที่ทดสอบนั้นไม่มีความแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

5) การตรวจสอบปัญหาตัวคลาดเคลื่อนมีการแจกแจงแบบปกติหรือไม่ โดยใช้สถิติ Chi-square test ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ซึ่งจะพิจารณาจากค่า P-value ที่ได้จากการคำนวณ ถ้าค่า P-value ที่ได้จากการคำนวณมีค่ามากกว่า 0.05 แสดงว่าตัวคลาดเคลื่อนมีการแจกแจงแบบปกติ

6) การตรวจสอบปัญหา Heteroscedasticity เป็นการตรวจสอบว่าความแปรปรวนของตัวคลาดเคลื่อนมีค่าคงที่หรือไม่ โดยใช้สถิติ LM test ของ White's test และ Breusch-Pagan ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ซึ่งจะพิจารณาจากค่า P-value ที่คำนวณได้ หากค่า P-value ที่คำนวณได้มีค่ามากกว่า 0.05 แสดงว่าค่าความแปรปรวนของตัวคลาดเคลื่อนมีค่าคงที่ และหากค่า P-value ที่คำนวณได้มีค่าน้อยกว่า 0.05 แสดงว่าค่าความแปรปรวนของตัวคลาดเคลื่อนมีค่าไม่คงที่

7) การตรวจสอบปัญหาตัวคลาดเคลื่อนมีสหสัมพันธ์อัตโนมัติอันดับที่ 1 หรือไม่ โดยการใช้อยู่สถิติ LMF test ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ซึ่งจะพิจารณาจากค่า P-value ที่ได้จากการคำนวณ ถ้าค่า P-value ที่ได้จากการคำนวณมีค่ามากกว่า 0.05 แสดงว่าตัวคลาดเคลื่อนไม่มีปัญหา

สหสัมพันธ์อัตโนมัติอันดับที่ 1 และหากค่า P-value ที่ได้จากการคำนวณมีค่าน้อยกว่า 0.05 แสดงว่าตัวคลาดเคลื่อนมีปัญหาสหสัมพันธ์อัตโนมัติอันดับที่ 1

8) การตรวจสอบปัญหา Autocorrelation หรือ Serial correlation เป็นการทดสอบความเป็นอิสระกันของค่าความคลาดเคลื่อน โดยใช้การตรวจสอบจากค่าสถิติ Durbin-Watson ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ซึ่งจะพิจารณาจากค่า P-value ที่ได้จากการคำนวณ ถ้าค่า P-value ที่ได้จากการคำนวณมีค่ามากกว่า 0.05 แสดงว่าตัวคลาดเคลื่อนมีความเป็นอิสระต่อกัน และหากค่า P-value ที่ได้จากการคำนวณมีค่าน้อยกว่า 0.05 แสดงว่าตัวคลาดเคลื่อนไม่มีความเป็นอิสระต่อกัน

9) การตรวจสอบปัญหา Multicollinearity เป็นการตรวจสอบว่าตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันหรือไม่ โดยพิจารณาจากค่า VIF (Variance-inflation factor) ซึ่งเป็นค่าที่แสดงอัตราส่วนของความแปรปรวนที่แท้จริงของ β_i ต่อความแปรปรวนของ β_i ที่ควรจะเป็น ถ้าค่า VIF มีค่าน้อยกว่า 10 แสดงว่าไม่มีปัญหาความสัมพันธ์กันของตัวแปรอิสระ และหากค่า VIF มีค่ามากกว่า 10 ขึ้นไป แสดงว่ามีปัญหาความสัมพันธ์กันของตัวแปรอิสระ

บทที่ 4

โครงสร้างทางเศรษฐกิจของจังหวัดพิจิตร

1. ข้อมูลพื้นฐานจังหวัดพิจิตร

1.1 ข้อมูลทั่วไป

ที่ตั้ง จังหวัดพิจิตรอยู่ในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง อันประกอบด้วย จังหวัด นครสวรรค์ กำแพงเพชร อุทัยธานี และพิจิตร มีพื้นที่ติดต่อกับจังหวัดพิษณุโลก เพชรบูรณ์ นครสวรรค์ และกำแพงเพชร ทางทิศเหนือ ตะวันออก ใต้ และตะวันตกตามลำดับ มีพื้นที่ 4,531.013 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 2,831,883 ไร่

การปกครอง จังหวัดพิจิตรแบ่งการปกครองเป็น 12 อำเภอ 86 ตำบล 888 หมู่บ้าน 1 องค์การบริหารส่วนจังหวัด 3 เทศบาลเมือง 22 เทศบาลตำบล 74 องค์การบริหารส่วนตำบล

ประชากร จังหวัดพิจิตรมีประชากร 553,048 คน เป็นชาย 271,007 คน หญิง 282,041 คน ความหนาแน่น 122.06 คนต่อตารางกิโลเมตร โดยมีประชากรอาศัยในเขตเทศบาลร้อยละ 25.93 และอยู่นอกเขตเทศบาลร้อยละ 74.07

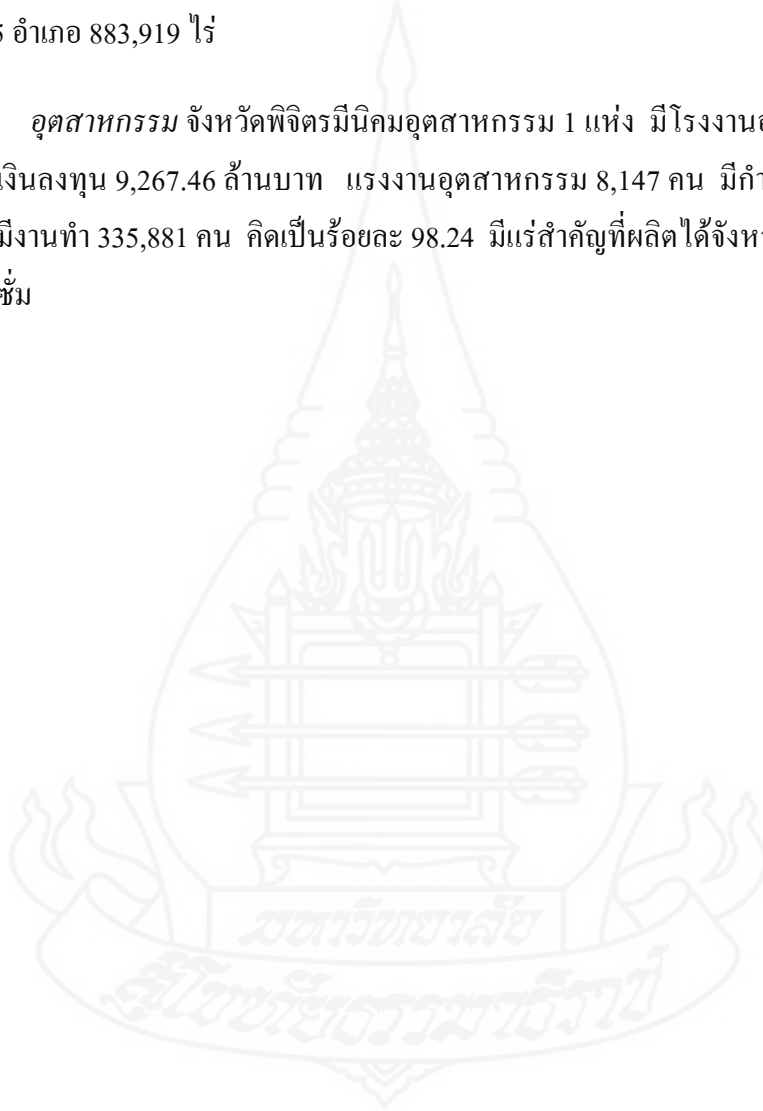
การศึกษา แบ่งเป็น 2 เขตพื้นที่การศึกษามีสถาบันการศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา 360 สถานศึกษาระดับอาชีวศึกษา 3 แห่ง สถานศึกษาเอกชน 21 แห่ง สถานการศึกษาท้องถิ่น 1 แห่ง สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา 1 แห่ง และการศึกษานอกระบบ 12 อำเภอ

การสาธารณสุข จังหวัดพิจิตรมีโรงพยาบาล 9 แห่ง จำนวน 795 เตียง อัตราเฉลี่ย 1 เตียงต่อประชากร 695 คน โรงพยาบาลเอกชน 2 แห่ง สถานีอนามัย 111 แห่ง คลินิก 46 แห่ง ร้านขายยาแผนปัจจุบันรวม 111 ร้าน ร้านขายยาแผนโบราณรวม 42 ร้าน

การเกษตร จังหวัดพิจิตรมีพื้นที่การเกษตร 2,238,699 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 79.05 ของพื้นที่ จังหวัด เป็นการเพาะปลูกข้าวมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ พืชไร่ เช่น ข้าวโพด อ้อย ถั่วเขียว ฯลฯ

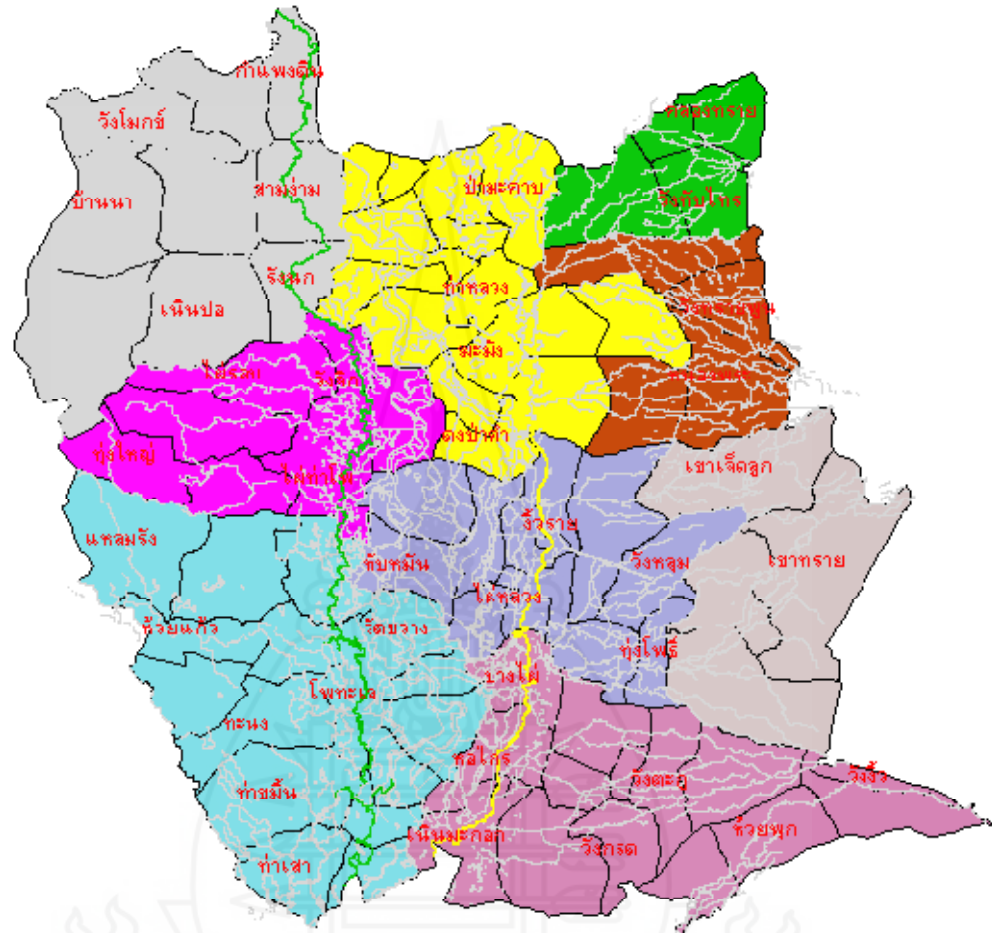
ระบบชลประทาน จังหวัดพิจิตรมีพื้นที่ในเขตชลประทาน 371,973 ไร่ ซึ่งมีพื้นที่ส่งน้ำ 3 โครงการ ระหว่างแม่น้ำน่านและแม่น้ำยม คือ โครงการส่งน้ำฯ พลายชุมพล โครงการส่งน้ำฯ ดงเศรษฐี และโครงการส่งน้ำฯ ท่าบัว พื้นที่นอกเขตชลประทาน 1,975,840 ไร่ ประกอบด้วย โครงการชลประทานขนาดกลาง สูบน้ำด้วยไฟฟ้า โครงการชลประทานขนาดเล็ก และพื้นที่การเกษตรอื่นๆ แยกเป็นพื้นที่ลุ่มน้ำน่านฝั่งตะวันออก 7 อำเภอ 1,086,921 ไร่ และพื้นที่ลุ่มน้ำยมฝั่งตะวันตก 5 อำเภอ 883,919 ไร่

อุตสาหกรรม จังหวัดพิจิตรมีนิคมอุตสาหกรรม 1 แห่ง มีโรงงานอุตสาหกรรมจำนวน 702 แห่ง เงินลงทุน 9,267.46 ล้านบาท แรงงานอุตสาหกรรม 8,147 คน มีกำลังแรงงาน 341,888 คน เป็นผู้มีงานทำ 335,881 คน คิดเป็นร้อยละ 98.24 มีแร่สำคัญที่ผลิตได้จังหวัด ได้แก่ แร่ทองคำ และแร่ยิปซัม

¹ จังหวัดพิจิตร “บรรยายสรุปจังหวัดพิจิตร” (2553 : 1-2)

แผนที่จังหวัดพิจิตร

ภาพที่ 4.1 แผนที่จังหวัดพิจิตร

ที่มา: บรรยายสรุปจังหวัดพิจิตร (2553: 3)

2. ยุทธศาสตร์จังหวัดพิจิตร²

วิสัยทัศน์ แหล่งผลิตข้าวคุณภาพ สินค้าเกษตรปลอดภัยได้มาตรฐาน ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

พันธกิจ

1. บริหารจัดการทรัพยากรน้ำ สิ่งแวดล้อม และพลังงานให้เกิดความยั่งยืน
2. พัฒนาเศรษฐกิจในภาคเกษตรและนอกภาคเกษตร เพื่อให้ประชาชนอยู่ดีกินดี
3. เสริมสร้างสังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ ชุมชนเข้มแข็งเป็นสุข และมีคุณภาพชีวิตที่ดี
4. พัฒนาองค์กรทุกภาคส่วน และเสริมสร้างศักยภาพบุคลากรด้วยการบริหารแบบมีส่วนร่วม

เป้าประสงค์

1. ประชาชนอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดี มีน้ำเพียงพอ และลดรายจ่ายด้านพลังงาน
2. เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต สร้างมูลค่าเพิ่มข้าวและสินค้าเกษตร/นอกภาคเกษตรพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันให้แก่เกษตรกรและผู้ประกอบการ
3. คนมีคุณภาพชีวิตที่ดี ครอบครัวอบอุ่น สังคมอยู่เย็นเป็นสุข
4. องค์กรทุกภาคส่วนมีการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล

ประเด็นยุทธศาสตร์

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 บริหารจัดการทรัพยากรน้ำ สิ่งแวดล้อม พลังงาน และการท่องเที่ยว

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 เพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันภาคการเกษตร/นอกภาคเกษตรและสินค้าข้าว

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 แก้ปัญหาและมุ่งพัฒนาสังคมตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 พัฒนาองค์กรด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมตามหลักธรรมาภิบาล

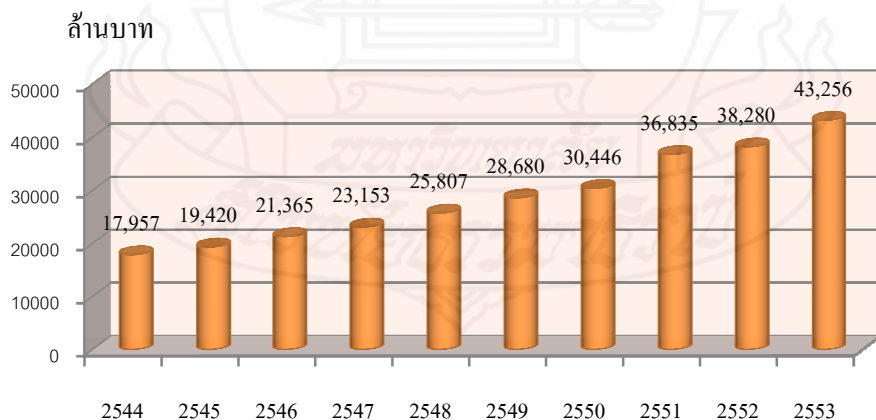
² จังหวัดพิจิตร “บรรยายสรุปจังหวัดพิจิตร” (2553: 3)

3. สภาพทางเศรษฐกิจของจังหวัดพิจิตร

ภาคการผลิตที่สำคัญของจังหวัดพิจิตร ประกอบด้วย การผลิตภาคการเกษตร และการผลิตนอกภาคการเกษตร โดยพิจารณาจากเครื่องชี้วัดภาวะเศรษฐกิจที่สำคัญด้านต่างๆ ดังนี้

3.1 ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดพิจิตร

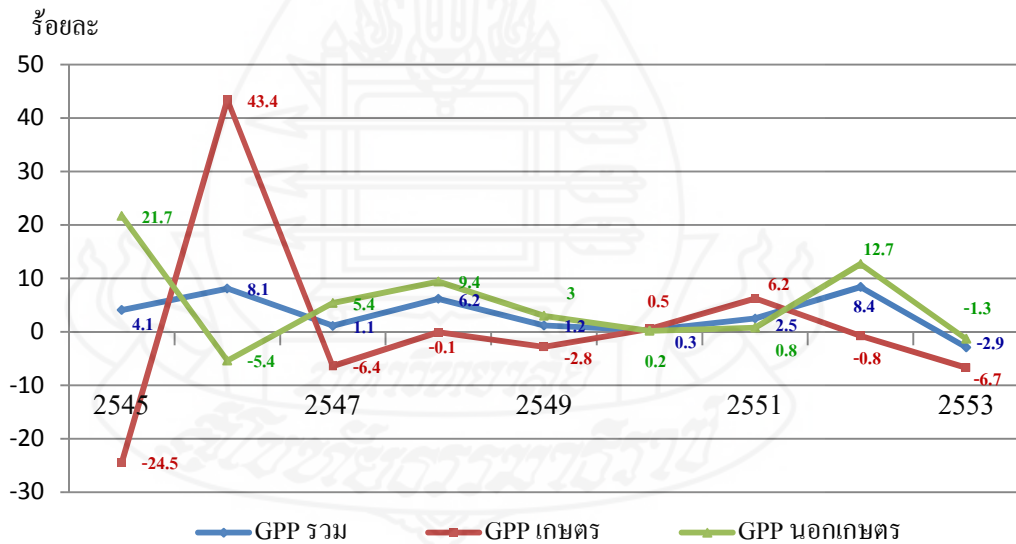
ภาพที่ 4.2 และตารางที่ 2 ในภาคผนวก แสดงให้เห็นถึงขนาดรายได้ของจังหวัดพิจิตร ในแต่ละปีจากมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดพิจิตร ณ ราคาประจำปี (Gross Provincial Product at Current Market Prices) ตั้งแต่ปี พ.ศ.2544 - 2553 โดยในปี พ.ศ. 2544 จังหวัดพิจิตรมีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด ณ ราคาประจำปีเท่ากับ 17,957 ล้านบาท และเพิ่มขึ้นเป็น 43,256 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2553 จะเห็นได้ว่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดภาคการเกษตร ประกอบด้วย การผลิตของสาขาเกษตรกรรมและสาขาประมง มีมูลค่าสูงสุดเมื่อเทียบกับสาขาการผลิตอื่นๆ โดยในปี พ.ศ. 2544 มีมูลค่า 5,271 ล้านบาท และเพิ่มขึ้นเป็น 16,825 ล้านบาท ในปี พ.ศ.2553 ส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดนอกภาคการเกษตร ประกอบด้วยสาขาการผลิตต่างๆ 14 สาขาการผลิต ได้แก่ สาขาอุตสาหกรรม สาขาเหมืองแร่ สาขาไฟฟ้า สาขาก่อสร้าง สาขาขายส่งขายปลีก สาขาโรงแรม สาขาการขนส่ง สาขาตัวกลางทางการเงิน สาขาอสังหาริมทรัพย์ สาขาการศึกษา สาขาบริการสุขภาพ สาขาบริการสังคม ชุมชน และสาขาลูกจ้างในครัวเรือน ในปี พ.ศ.2544 การผลิตภาคนอกเกษตรมีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมเท่ากับ 12,686 ล้านบาท และเพิ่มขึ้นเป็น 26,431 ล้านบาท ในปี พ.ศ.2553

ภาพที่ 4.2 มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดพิจิตร ณ ราคาประจำปี พ.ศ.2544-2553

ที่มา: ข้อมูลผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2554: <http://www.nesdb.go.th/Default.aspx?tabid=96>)

ภาพที่ 4.3 และตารางที่ 4 ในภาคผนวก แสดงถึงอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัดพิจิตรตั้งแต่ปี พ.ศ.2545 เป็นต้นมา จะเห็นได้ว่าอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัดพิจิตรมีทิศทางขยายตัวอย่างต่อเนื่องจนถึงปี พ.ศ.2552 โดยในปี พ.ศ.2545 เศรษฐกิจขยายตัวร้อยละ 4.1 และปี พ.ศ. 2552 อัตราการขยายตัวสูงถึงร้อยละ 8.4 จากการขยายตัวของการผลิตภาคนอกเกษตรขยายตัวร้อยละ 12.7 ในขณะที่การผลิตภาคการเกษตรหดตัวร้อยละ 0.8 โดยที่มาของการขยายตัวทางเศรษฐกิจของการผลิตภาคนอกการเกษตร ขึ้นอยู่กับสาขาขายส่งขายปลีก และสาขาเหมืองแร่ที่ขยายตัวสูงถึงร้อยละ 27.0 และ 76.9 ตามลำดับ ทั้งนี้เป็นผลจากบริษัทผู้ผลิตแร่ทองคำได้รับสัมปทานการขุดแร่แห่งใหม่ทำให้ปริมาณแร่ทองคำที่ขุดได้เพิ่มสูงขึ้น ในขณะที่ปี พ.ศ. 2553 การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัดหดตัวร้อยละ 2.9 ทั้งนี้เป็นผลมาจากการผลิตภาคการเกษตรซึ่งเป็นภาคการผลิตหลักของจังหวัด ได้รับผลกระทบจากปัญหาภัยแล้งในช่วงต้นปีและเกิดภาวะน้ำท่วมพื้นที่การเกษตรปลายปี ทำให้พื้นที่ทางการเกษตรได้รับความเสียหาย ส่งผลให้อัตราการเจริญเติบโตของภาคการเกษตรหดตัวร้อยละ 6.7 และการผลิตนอกภาคการเกษตรหดตัวร้อยละ 1.3 จากสาขาขายส่งขายปลีกหดตัวร้อยละ 4.4 ตามรายได้เกษตรกรที่ลดลงเนื่องจากการบริโภคของจังหวัดส่วนใหญ่กำลังซื้อจะมาจากรายได้ของภาคการเกษตรเป็นสำคัญ

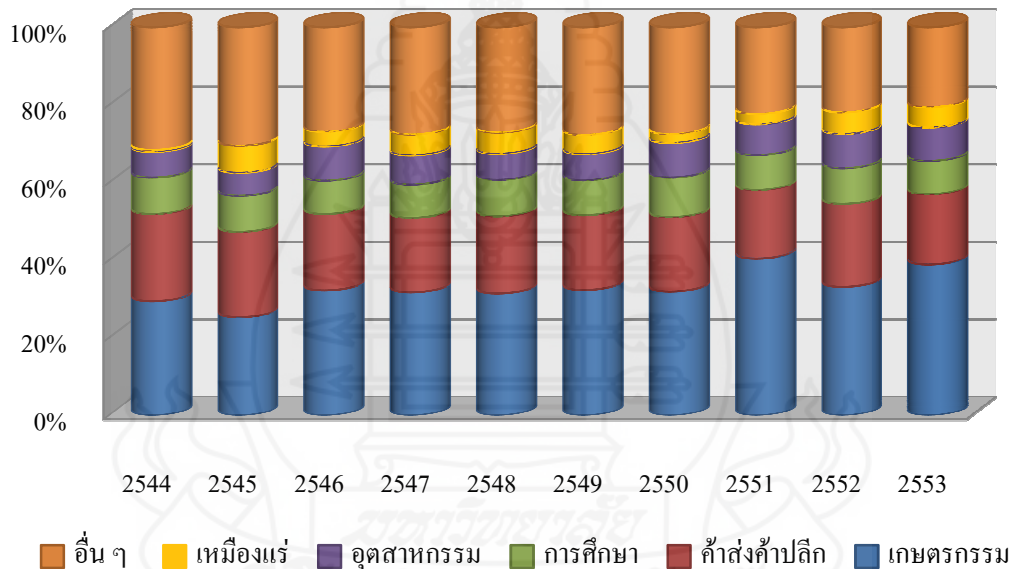

ภาพที่ 4.3 อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจจังหวัดพิจิตร ปี พ.ศ.2545-2553

ที่มา: ข้อมูลผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2553: <http://www.nesdb.go.th/Default.aspx?tabid=96>)

3.2 โครงสร้างการผลิตที่สำคัญของจังหวัดพิจิตร

ภาพที่ 4.4 และตารางที่ 3 ในภาคผนวก แสดงถึงโครงสร้างการผลิตของแต่ละสาขาการผลิต และโครงสร้างการผลิตเฉลี่ยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544-2553 เมื่อพิจารณาโครงสร้างการผลิตของแต่ละสาขาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544-2553 จะเห็นได้ว่าการผลิตภาคการเกษตรมีส่วนโครงสร้างการผลิตเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 29.4 ในปี พ.ศ.2544 เป็นร้อยละ 38.7 ในปี พ.ศ. 2553 ในขณะที่การผลิตภาคนอกการเกษตรมีส่วนโครงสร้างการผลิตลดลงจากร้อยละ 70.6 ในปี พ.ศ. 2544 เป็นร้อยละ 61.1 ในปี พ.ศ. 2553 เมื่อพิจารณาสัดส่วนโครงสร้างการผลิตเฉลี่ยตั้งแต่ปี พ.ศ.2544-2553 การผลิตที่สำคัญ 5 อันดับแรก ได้แก่ สาขาเกษตรกรรมมีส่วนร้อยละ 33.2 สาขา ขายเป็นรายปลีกมีส่วนร้อยละ 19.7 สาขาการศึกษามีส่วนร้อยละ 9.1 สาขาอุตสาหกรรมมีส่วนร้อยละ 7.8 และสาขาเหมืองแร่มีส่วนร้อยละ 4.7

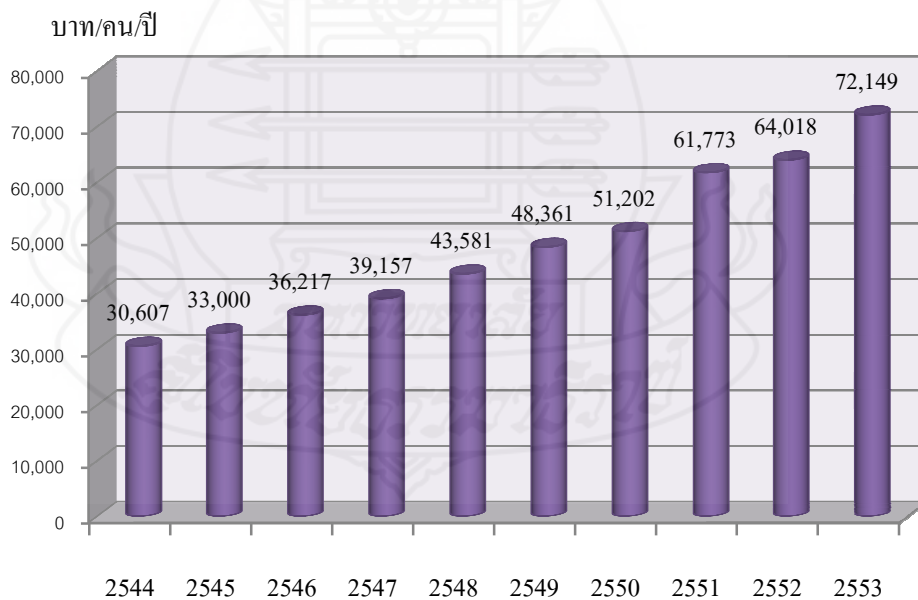

ภาพที่ 4.4 โครงสร้างการผลิตที่สำคัญของจังหวัดพิจิตร ปี พ.ศ.2544-2553

ที่มา: ข้อมูลผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2554: <http://www.nesdb.go.th/Default.aspx?tabid=96>)

3.3 รายได้เฉลี่ยของประชากร

ภาพที่ 4.5 และตารางที่ 2 ในภาคผนวก แสดงถึงรายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากรในจังหวัดพิจิตร โดยที่ในปี พ.ศ.2544 รายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากรในจังหวัดพิจิตรเท่ากับ 30,607 บาทต่อคนต่อปี จากจำนวนประชากร 587,000 คน จะเห็นได้ว่ารายได้เฉลี่ยของประชากรมีสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในแต่ละปี และในปี พ.ศ.2553 รายได้เฉลี่ยของประชากรเพิ่มขึ้นเป็น 72,149 บาทต่อคนต่อปี จากจำนวนประชากรเท่ากับ 600,000 คน คิดเป็นลำดับที่ 10 ของภาคเหนือ และเป็นลำดับที่ 50 ของประเทศ เมื่อเปรียบเทียบกับระดับภาคและระดับประเทศแล้ว รายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากรในจังหวัดพิจิตร ที่สะท้อนถึงศักยภาพในการผลิตของประชากรในจังหวัดยังอยู่ในระดับต่ำ ทั้งนี้เนื่องจากรายได้ส่วนใหญ่ของประชากรในจังหวัดพิจิตรมาจากภาคการเกษตรเป็นหลักซึ่งเป็นสาขาที่มีศักยภาพในการสร้างมูลค่าเพิ่มได้ค่อนข้างน้อย ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการพัฒนาขีดความสามารถและเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันให้แก่เกษตรกร เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และควรส่งเสริมภาคการผลิตอื่นที่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่จังหวัดในอัตราที่สูงควบคู่ไปด้วย นอกจากนี้การผลิตภาคการเกษตรจะมีผลกระทบจากปัจจัยภายนอกที่ไม่สามารถควบคุมได้ซึ่งจะส่งผลต่อปริมาณการผลิตในแต่ละปี เช่น ราคาสินค้าเกษตร สภาพภูมิอากาศ ภัยธรรมชาติ และนโยบายรัฐบาล เป็นต้น

ภาพที่ 4.5 รายได้เฉลี่ยต่อหัวประชากรจังหวัดพิจิตร ปี พ.ศ.2544-2553

ที่มา: ข้อมูลผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2553: <http://www.nesdb.go.th/Default.aspx?tabid=96>)

3.5 เครื่องจักรภาวะเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดพิจิตร

1. ภาคการเกษตร เป็นภาคการผลิตที่มีความสำคัญของจังหวัดพิจิตรมาโดยตลอด เนื่องจากประชากรส่วนใหญ่ของจังหวัดมีการดำรงชีพที่เกี่ยวข้องอยู่กับภาคการเกษตร โดยพื้นที่ของจังหวัดมีทั้งหมด 2,831,833 ไร่ เป็นพื้นที่ถือครองทางการเกษตร 2,283,699 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 80.64 ของพื้นที่ทั้งจังหวัด และมีครัวเรือนเกษตรกรจำนวน 74,038 ครัวเรือน สหกรณ์การเกษตรจำนวน 38 แห่ง สหกรณ์ออมทรัพย์ 4 แห่ง สหกรณ์บริการ 5 แห่ง ชุมชนสหกรณ์การเกษตร 1 แห่ง และกลุ่มเกษตรกร 51 แห่ง (บรรยายสรุปจังหวัดพิจิตร, 2553: 20) ผลผลิตทางการเกษตรของจังหวัดที่สำคัญ ได้แก่

ข้าว ถือเป็นพืชเศรษฐกิจหลักที่เป็นตัวขับเคลื่อนเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดพิจิตร โดยการผลิตข้าวนาปีและข้าวนาปรังมีส่วนเฉลี่ยร้อยละ 64.7 ของผลผลิตภาคเกษตร ผลผลิตที่ผลิตได้ส่วนหนึ่งใช้เป็นอาหารสำหรับเลี้ยงประชากรภายในจังหวัดและประเทศ ส่วนที่เหลือใช้เป็นวัตถุดิบสำหรับอุตสาหกรรมแปรรูปการเกษตร เช่น อุตสาหกรรมการแปรรูปข้าว (ข้าวเหนียว) ซึ่งก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มของผลผลิตและการจ้างงาน และยังเป็นสินค้าส่งออกที่เพิ่มรายได้เป็นเงินตราต่างประเทศ และช่วยลดดุลการค้าระหว่างประเทศของประเทศไทยได้อีกทางหนึ่งด้วย สำหรับพื้นที่เพาะปลูกข้าวนาปีเฉลี่ยมีจำนวนประมาณ 1,810,577 ไร่ และพื้นที่เพาะปลูกข้าวนาปรังเฉลี่ยมีประมาณ 1,110,475 ไร่

จากตารางที่ 4.1 ในปี พ.ศ. 2553 มีปริมาณผลผลิตข้าวนาปีและนาปรังรวม 1,288,903.3 ตัน ลดลงจากปีที่ย้อนร้อยละ 40.6 เป็นผลจากการประสบปัญหาภัยแล้งในช่วงต้นปี และเกิดภาวะน้ำท่วมพื้นที่การเกษตรในช่วงเดือนสิงหาคมถึงเดือนพฤศจิกายน 2553 ส่งผลให้พื้นที่เพาะปลูกข้าวได้รับผลกระทบจำนวน 246,301 ไร่ และเสียหายโดยสิ้นเชิงจำนวน 51,963.25 ไร่ ทำให้ปริมาณผลผลิตข้าวรวมในจังหวัดลดต่ำลง ในขณะที่ราคาข้าวเปลือกเจ้าเฉลี่ยทั้งปีอัตราความชื้น 24-25% ณ ไร่นาอยู่ที่ราคาตันละ 6,998.4 บาท ปรับลดลงจากปีก่อนร้อยละ 14.1 ตามราคาตลาดที่ลดลง ส่งผลให้มูลค่าผลผลิตข้าวรวมซึ่งสะท้อนถึงรายได้ของเกษตรกรลดลงจากช่วงเดียวกันของปีก่อน

การปลูกพืชไร่ที่สำคัญ คือ การทำสวนมะนาวมีพื้นที่เพาะปลูกเฉลี่ยอยู่ที่ 10,440 ไร่ จากตารางที่ 4.1 ในปี พ.ศ. 2553 มีปริมาณผลผลิต 27,060 ตัน และราคาผลผลิตเฉลี่ยเท่ากับ 27,591 บาทต่อตัน โดยทั้งปริมาณและราคาปรับลดลงจากปีที่ผ่านมา ร้อยละ 16.9 และ 11.2 ตามลำดับ

ปศุสัตว์ การเลี้ยงปศุสัตว์ของจังหวัดส่วนใหญ่จะเลี้ยงแบบเกษตรกรรายย่อยไม่เพียงพอต่อการบริโภคภายในจังหวัด สัตว์เลี้ยงที่สำคัญ ได้แก่ ไก่เนื้อ/ไก่ไข่ สุกร และไข่เป็ด จากตารางที่ 4.1 ในปี พ.ศ. 2553 มีปริมาณผลผลิตไก่เนื้อ/ไก่ไข่จำนวน 525,697 ตัว ปริมาณผลผลิตสุกรจำนวน 36,703 ตัว และปริมาณผลผลิตไข่เป็ดจำนวน 299,292,986 ฟอง ด้านราคาผลผลิตไก่เนื้อ/ไก่ไข่เฉลี่ย 32 บาทต่อกิโลกรัม ราคาสุกรเฉลี่ย 5,753 บาทต่อตัว และราคาไข่เป็ดเฉลี่ย 2.7 บาทต่อฟอง

การทำประมง จากสภาพพื้นที่ของจังหวัดซึ่งเป็นที่ยู่มมีแม่น้ำลำคลอง หนอง บึง เป็นจำนวนมาก การประมงน้ำจืดจึงเป็นอาชีพที่ทำรายได้ให้แก่เกษตรกรอีกทางหนึ่ง มีการจัดตั้งสถานีประมงน้ำจืดเพาะพันธุ์ปลาน้ำจืดจำหน่ายให้แก่เกษตรกร โดยครัวเรือนประมงมีจำนวน 16,242 ราย จำนวนบ่อเลี้ยงปลาจำนวน 24,259 บ่อ พื้นที่เพาะเลี้ยงมีจำนวน 20,656.16 ไร่ จากตารางที่ 4.1 ในปี พ.ศ. 2553 ผลผลิตเพาะเลี้ยงมีจำนวน 6,726.4 ตัน ราคาผลผลิตเฉลี่ย 46,932 บาทต่อตัน โดยทั้งปริมาณและผลผลิตปรับลดลงจากปีที่ผ่านมาร้อยละ 13.4 และ 4.5 ตามลำดับ ผลผลิตเพาะเลี้ยงน้ำจืดที่สำคัญ ได้แก่ ปลาชุก ปลานิล และปลาสร้อย

ตารางที่ 4.1 เครื่องชี้ภาวะทางเศรษฐกิจที่สำคัญภาคการเกษตร

รายการ	หน่วย	2551	2552	2553
ดัชนีปริมาณผลผลิตภาคเกษตร	2548=100	143.1	129.4	82.2
% yoy		21.6	-10.3	-20.8
ผลผลิตข้าว	ตัน	2,676,779.9	2,171,621.8	1,288,903.3
% yoy		23.2	-18.9	-40.6
ผลผลิตมะนาว	ตัน	35,487.20	32,575.10	27,060.0
% yoy		58.2	-8.2	-16.9
ปริมาณไก่เนื้อ/ไก่ไข่	ตัว	446,958	443,866	525,697
% yoy		-26.0	-0.7	18.4
ปริมาณสุกร	ตัว	65,891	49,416	36,703
% yoy		12.1	-25.0	-25.7
ปริมาณไข่เป็ด	ฟอง	390,292,512	497,504,707	299,292,986
% yoy		4.2	27.5	-39.8
ปริมาณปลา	ตัน	8,536.8	7,762.9	6,726.4
% yoy		-4.6	-9.1	-13.4

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

รายการ	หน่วย	2551	2552	2553
ดัชนีราคาผลผลิตภาคเกษตร	2548=100	168.6	169.5	177.0
% yoy		66.2	0.6	4.4
ราคาข้าวเฉลี่ย	บาท/ตัน	9,344.0	8,142.8	6,998.4
% yoy		82.0	-12.9	-14.1
ราคามะนาวเฉลี่ย	บาท/ตัน	24,430	31,057	27,591
% yoy		10.8	27.1	-11.2
ราคาสุกร	บาท/ตัว	5,172	5,438	5,753
% yoy		43.2	5.1	5.8
ราคาไก่เนื้อ/ไก่ไข่	บาท/ก.ก.	31	35	32
% yoy		12.6	12.4	-8.4
ราคาไข่เป็ด	บาท/ฟอง	2.3	2.6	2.7
% yoy		14.0	13.2	5.0
ราคาปลาเฉลี่ย	บาท/ตัน	43,986	49,125	46,932
% yoy		11.5	11.7	-4.5
ดัชนีรายได้เกษตรกร	2548=100	236.9	213.7	176.7
% yoy		102.1	-9.8	-17.3

ที่มา: แบบจำลองการประมาณการเศรษฐกิจจังหวัดพิจิตร, (2553: 3-5)

เมื่อพิจารณาภาพรวมภาคการเกษตร จะเห็นได้ว่าในปี พ.ศ. 2553 ดัชนีปริมาณผลผลิตภาคการเกษตรหดตัวร้อยละ 20.8 ทั้งนี้เป็นผลจากผลผลิตภาคการเกษตรเกือบทุกชนิดลดลงทั้งผลผลิตข้าว มะนาว สุกร และปลาน้ำจืด เนื่องจากเกษตรกรประสบปัญหาภัยแล้งในช่วงต้นปีและเกิดภาวะน้ำท่วมพื้นที่การเกษตรในช่วงปลายปี ส่งผลให้ดัชนีรายได้เกษตรกรหดตัวร้อยละ 17.3 อย่างไรก็ตามดัชนีราคาผลผลิตภาคการเกษตรยังคงปรับเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.4 จากการเพิ่มขึ้นของราคาปศุสัตว์ เป็นสำคัญ

2. การผลิตนอกภาคการเกษตร

ภาคอุตสาหกรรม จังหวัดพิจิตรมีนิคมอุตสาหกรรม 1 แห่ง ในปี พ.ศ. 2553 มีโรงงานอุตสาหกรรมจำนวน 700 แห่ง เงินลงทุน 9,494 ล้านบาท แรงงานอุตสาหกรรม 9,522 คน อุตสาหกรรมที่สำคัญ ได้แก่ อุตสาหกรรมโรงสีข้าว และแร่สำคัญที่ผลิตได้ในจังหวัด ได้แก่ แร่ทองคำและแร่ใยหิน จากตารางที่ 4.2 การผลิตภาคอุตสาหกรรมของจังหวัดพิจิตร ในปี พ.ศ. 2553 ดัชนีปริมาณผลผลิตภาคอุตสาหกรรมขยายตัวร้อยละ 11.2 จากการขยายตัวของเครื่องจักรกลเกษตร อุตสาหกรรมที่สำคัญ คือ ปริมาณการใช้ไฟฟ้าภาคอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.4 ยอดขายที่ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมแจ้งเสียภาษีมูลค่าเพิ่มเพิ่มขึ้นร้อยละ 36.4 และปริมาณผลผลิตแร่ใยหินเพิ่มขึ้นร้อยละ 87.8 ทั้งนี้ผลผลิตแร่ใยหินที่เพิ่มขึ้นเพื่อรองรับภาคการก่อสร้างของจังหวัดที่ขยายตัวเพิ่มขึ้น

ตารางที่ 4.2 เครื่องจักรกลทางเศรษฐกิจที่สำคัญภาคอุตสาหกรรม

รายการ	หน่วย	2551	2552	2553
ดัชนีผลผลิตภาคอุตสาหกรรม	2548=100	76.1	100.0	111.2
% yoy		-4.8	31.3	11.2
ปริมาณการใช้ไฟฟ้า	ล้าน kwh	143.8	151.4	162.6
% yoy		-6.8	5.3	7.4
จำนวนโรงงานอุตสาหกรรม	โรง	712	701	700
% yoy		-4.2	-1.5	-0.1
ทุนจดทะเบียนภาคอุตสาหกรรม	ล้านบาท	8,845	9,056	9,494
% yoy		7.3	2.4	4.8
จำนวนแรงงานภาคอุตสาหกรรม	ราย	7,950	8,110	9,522
% yoy		-3.7	2.0	14.1
ยอดขายภาคอุตสาหกรรมที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่ม	ล้านบาท	184.0	206.5	281.6
% yoy		-21.1	12.3	36.4
ปริมาณผลผลิตแร่ใยหิน	ตัน	86,973.0	246,847.4	463,596.0
% yoy		-18.8	-36.2	87.8

ที่มา: แบบจำลองการประมาณการเศรษฐกิจจังหวัดพิจิตร, (2553: 6-7)

ภาคการบริการและการท่องเที่ยว โครงสร้างภาคการบริการและการท่องเที่ยวของจังหวัดพิจิตรมีส่วนเพียงร้อยละ 2.9 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด เนื่องจากสภาพพื้นที่และการคมนาคมของจังหวัดไม่ได้เป็นเส้นทางหลักที่ใช้ในการสัญจรของประชาชนที่จะต้องเดินทางระหว่างจังหวัด การเดินทางมายังตัวเมืองจะต้องเดินทางจากเส้นทางหลักเข้ามาอีกประมาณ 30 กิโลเมตร ทำให้การส่งเสริมด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดไม่ได้เป็นจุดเน้นหลักของการพัฒนาที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาจังหวัด ดังนั้นรายได้ของภาคบริการและภาคท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะมาจากประชาชนที่อยู่ในพื้นที่จังหวัด จากตารางที่ 4.3 จะเห็นได้ว่าดัชนีภาคบริการและการท่องเที่ยว ในปี พ.ศ.2553 ขยายตัวร้อยละ 3.6 เป็นผลจากเครื่องชี้ภาวะเศรษฐกิจภาคการบริการและการท่องเที่ยว ได้แก่ ภาษีมูลค่าเพิ่มโรงแรมและภัตตาคาร ปริมาณการใช้ไฟฟ้าของธุรกิจโรงแรม และยอดขายของห้างสรรพสินค้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.5 5.3 และ 4.7 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 เครื่องชี้ภาวะทางเศรษฐกิจที่สำคัญภาคบริการและการท่องเที่ยว

รายการ	หน่วย	2551	2552	2553
ดัชนีปริมาณผลผลิตภาคบริการ	2548=100	101.3	99.8	103.4
% yoy		2.1	-1.5	3.6
ภาษีมูลค่าเพิ่มโรงแรมและภัตตาคาร	บาท	2,206,170.4	2,080,992.5	2,195,133.9
% yoy		29.4	-5.7	5.5
ปริมาณการใช้ไฟฟ้าของธุรกิจโรงแรม	kwh	2,570,477.0	2,610,369.0	2,748,338.0
% yoy		5.1	1.6	5.3
ยอดขายห้างสรรพสินค้าในจังหวัด	ล้านบาท	88.0	83.3	87.2
% yoy		1.9	-5.3	4.7

ที่มา: แบบจำลองการประมาณการเศรษฐกิจจังหวัดพิจิตร, (2553: 7-8)

3. **ด้านการบริโภค** การบริโภคของประชาชนในจังหวัดพิจิตรกำลังซื้อส่วนใหญ่จะมาจากภาคการเกษตรเป็นหลัก เพราะฉะนั้นถ้าปีใดปริมาณผลผลิตเพิ่มขึ้นหรือราคาผลผลิตเพิ่มขึ้นทำให้รายได้ของเกษตรกรเพิ่มขึ้น ก็จะส่งผลให้การอุปโภคและบริโภคของจังหวัดขยายตัวดีขึ้น จากตารางที่ 4.4 ดัชนีการบริโภคภาคเอกชน ในปี พ.ศ.2553 ขยายตัวร้อยละ 19.0 พิจารณาจากเครื่องชี้ภาวะเศรษฐกิจด้านการบริโภคที่สำคัญ ได้แก่ ภาษีมูลค่าเพิ่มหมวดการค้าส่งค้าปลีก รถยนต์จดทะเบียนใหม่ ปริมาณการใช้ไฟฟ้าของครัวเรือน และปริมาณการใช้ประปาของครัวเรือน ขยายตัวร้อยละ 32.0 26.2 6.7 และ 12.9 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 เครื่องชี้ภาวะทางเศรษฐกิจที่สำคัญด้านการบริโภคภาคเอกชน

รายการ	หน่วย	2551	2552	2553
ดัชนีการบริโภคภาคเอกชน	2548=100	97.4	99.1	118.0
% yoy		4.6	1.7	19.0
ภาษีมูลค่าเพิ่มหมวดการค้าส่งค้าปลีก	ล้านบาท	54.8	48.9	64.6
% yoy		5.6	-10.7	32.0
จำนวนรถยนต์ที่จดทะเบียนใหม่	คัน	795.0	945.0	1,193.0
% yoy		-10.9	18.9	26.2
ปริมาณการใช้ไฟฟ้าของครัวเรือน	ล้านkwt.	185.9	193.6	206.5
% yoy		12.9	4.2	6.7
ปริมาณการใช้ประปาของครัวเรือน	ลบ.ม.	2,154,739.8	2,390,230.0	2,698,239.0
% yoy		7.3	10.9	12.9

ที่มา: แบบจำลองการประมาณการเศรษฐกิจจังหวัดพิจิตร, (2553: 9-10)

4. ด้านการลงทุน การลงทุนของภาคเอกชนในจังหวัดส่วนใหญ่จะเป็นลักษณะธุรกิจรายย่อยที่มีทุนจดทะเบียนน้อย เช่น ธุรกิจค้าส่งค้าปลีก ธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง เป็นต้น จากตารางที่ 4.5 ดัชนีการลงทุนภาคเอกชนในปี พ.ศ.2553 ขยายตัวร้อยละ 6.2 จากการลงทุนด้านการก่อสร้างขยายตัวร้อยละ 64.9 และค่าธรรมเนียมจากธุรกิจที่ดินเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.6 ส่งผลให้ยอดสินเชื่อเพื่อการลงทุนเพิ่มขึ้นร้อยละ 10.0

ตารางที่ 4.5 เครื่องชี้ภาวะทางเศรษฐกิจที่สำคัญด้านการลงทุนภาคเอกชน

รายการ	หน่วย	2551	2552	2553
ดัชนีการลงทุนภาคเอกชน	2548=100	113.1	117.8	125.1
% yoy		2.0	4.2	6.2
ทุนจดทะเบียนธุรกิจจดทะเบียนใหม่	ล้านบาท	311.7	191.2	248.9
% yoy		228.8	-38.7	30.2
สินเชื่อเพื่อการลงทุน	ล้านบาท	8,080.0	7,741.1	8,512.8
% yoy		8.2	-4.2	10.0
ค่าธรรมเนียมจากธุรกรรมที่ดิน	บาท	26.0	21.4	23.1
% yoy		5.1	-17.4	7.6

ที่มา: แบบจำลองการประมาณการเศรษฐกิจจังหวัดพิจิตร, (2553: 10 -11)

5. ด้านการใช้จ่ายภาครัฐ เป็นส่วนหนึ่งในมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจของรัฐบาล ซึ่งจังหวัดได้กำหนดแนวทางในการติดตามเร่งรัดการใช้จ่ายเงินงบประมาณทั้งงบลงทุนของส่วนราชการและงบประมาณในการพัฒนาจังหวัดอย่างต่อเนื่อง จากตารางที่ 4.6 ดัชนีการใช้จ่ายเงินภาครัฐ ในปี พ.ศ.2553 ขยายตัวร้อยละ 1.2 ชะลอตัวลงเมื่อเทียบกับที่ขยายตัวร้อยละ 17.2 ในปี พ.ศ.2552 โดยการเบิกจ่ายรายจ่ายประจำของส่วนราชการลดลงร้อยละ 1.6 และการเบิกเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งรายจ่ายประจำและรายจ่ายลงทุนลดลงร้อยละ 13.0 และ 35.1 ตามลำดับ อย่างไรก็ตามการเบิกจ่ายรายจ่ายลงทุนของส่วนราชการซึ่งมีส่วนสำคัญในการกระตุ้นเศรษฐกิจยังขยายตัวร้อยละ 16.9 ทั้งนี้เป็นผลมาจากจังหวัดได้รับการจัดสรรงบลงทุนส่วนหนึ่งภายใต้แผนปฏิบัติการไทยเข้มแข็งทั้งสิ้น 2,191.72 ล้านบาท โดยได้รับจัดสรรวงเงินตามสัญญารวมทั้งสิ้น 1,944.57 ล้านบาท มีการเบิกจ่ายทั้งสิ้น 1,417.73 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 72.91 ของวงเงินที่ได้รับจัดสรร

ตารางที่ 4.6 เครื่องชี้ภาวะทางเศรษฐกิจที่สำคัญด้านการใช้จ่ายภาครัฐ

รายการ	หน่วย	2551	2552	2553
ดัชนีการใช้จ่ายภาครัฐ	2548=100	136.4	159.9	161.9
% yoy		7.2	17.2	1.2
รายจ่ายประจำ-ส่วนราชการ	ล้านบาท	3,930.38	4,312.81	4,243.91
% yoy		-0.1	9.7	-1.6
รายจ่ายลงทุน-ส่วนราชการ	ล้านบาท	2,184.48	3,431.87	4,010.34
% yoy		-18.5	57.1	16.9
รายจ่ายประจำ-ส่วนท้องถิ่น	ล้านบาท	1,572.87	1,642.67	1,428.33
% yoy		56.1	4.4	-13.0
รายจ่ายลงทุน-ส่วนท้องถิ่น	ล้านบาท	603.02	412.85	267.84
% yoy		78.2	-31.5	-35.1

ที่มา: แบบจำลองการประมาณการเศรษฐกิจจังหวัดพิจิตร, (2553: 11-12)

6. **ด้านการเงิน** สัดส่วนโครงสร้างสาขาตัวกลางทางเงินของจังหวัดพิจิตรเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 3.9 โดยมีสาขาของธนาคารพาณิชย์ที่เปิดให้บริการในจังหวัดจำนวน 29 แห่ง และสาขาธนาคารของเฉพาะกิจของรัฐจำนวน 17 แห่ง จากตารางที่ 4.7 ในปี พ.ศ.2553 เศรษฐกิจด้านการเงินอยู่ในเกณฑ์ขยายตัวเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา พิจารณาจากปริมาณสินเชื่อรวม ณ สิ้นปี 2553 เพิ่มขึ้นร้อยละ 10.0 โดยสินเชื่อธนาคารพาณิชย์มีจำนวน 13,874 ล้านบาท สูงขึ้นคิดเป็นร้อยละ 8.4 สินเชื่อธนาคารออมสินมีจำนวน 5,581.2 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 29.8 และสินเชื่อ ธ.ก.ส.มีจำนวน 8,920.7 ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 2.5 ส่วนหนึ่งเป็นผลจากนโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจของรัฐบาลผ่านการลงทุนภายใต้โครงการไทยเข้มแข็ง ซึ่งส่งผลให้ผู้ประกอบการในจังหวัดเริ่มมีความเชื่อมั่นต่อการฟื้นตัวของภาวะเศรษฐกิจโดยรวมจึงขยายการขอสินเชื่อเพิ่มขึ้น สำหรับปริมาณเงินฝากรวมขยายตัวร้อยละ 8.5 โดยเงินฝากของธนาคารออมสินสูงขึ้นร้อยละ 7.9 และเงินฝาก ธ.ก.ส.สูงขึ้นร้อยละ 26.9 ในขณะที่เงินฝากธนาคารพาณิชย์ลดลงจากปีก่อนเล็กน้อยที่ร้อยละ 0.6

ตารางที่ 4.7 เครื่องชี้ภาวะทางเศรษฐกิจที่สำคัญด้านการเงิน

รายการ	หน่วย	2551	2552	2553
เงินฝากรวม	ล้านบาท	27,577.3	29,331.0	31,819.9
% yoy		17.7	6.4	8.5
- ธนาคารพาณิชย์	ล้านบาท	15,905.0	16,077.0	15,983.0
% yoy		11.1	1.1	-0.6
- ธ.ก.ส.	ล้านบาท	7,737.3	8,084.8	10,260.4
% yoy		32.8	4.5	26.9
- ธนาคารออมสิน	ล้านบาท	3,935.0	5,169.2	5,576.5
% yoy		19.5	31.4	7.9
สินเชื่อรวม	ล้านบาท	26,933.3	25,803.5	28,375.9
% yoy		8.2	-4.2	10.0
- ธนาคารพาณิชย์	ล้านบาท	12,108.0	12,804.0	13,874.0
% yoy		-6.2	5.7	8.4
- ธ.ก.ส.	ล้านบาท	10,658.7	8,699.8	8,920.7
% yoy		25.1	-18.4	2.5
- ธนาคารออมสิน	ล้านบาท	4,166.6	4,299.8	5,581.2
% yoy		20.4	3.2	29.8

ที่มา: แบบจำลองการประมาณการเศรษฐกิจจังหวัดพิจิตร, (2553: 2)

7. **ด้านระดับราคา** จากตารางที่ 4.8 ดัชนีราคาผู้บริโภคจังหวัดพิจิตรเฉลี่ยทั้งปี 2553 เทียบกับปี 2552 สูงขึ้นร้อยละ 4.8 จากการสูงขึ้นของดัชนีหมวดอาหารและเครื่องดื่ม ได้แก่ ราคาข้าว แป้ง และผลิตภัณฑ์จากแป้ง ราคาเนื้อสัตว์ เป็ด ไก่ และสัตว์น้ำ ราคาไข่และผลิตภัณฑ์นม ราคาผักและผลไม้ ราคาเครื่องประกอบอาหาร ราคาเครื่องดื่มไม่มีแอลกอฮอล์ ราคาอาหารบริโภค-ในบ้าน/นอกบ้าน รวมทั้งดัชนีหมวดอื่นๆ ไม่ใช่อาหารและเครื่องดื่มสูงขึ้นจากการปรับเพิ่มขึ้นของราคาน้ำมันเชื้อเพลิง เป็นสำคัญ

ตารางที่ 4.8 เครื่องชี้ภาวะทางเศรษฐกิจที่สำคัญด้านระดับราคา

รายการ	หน่วย	2551	2552	2553
ดัชนีราคาผู้บริโภค	ร้อยละ	109.8	111.1	116.5
% yoy (อัตราเงินเฟ้อ inflation rate)		9.8	1.2	4.8

ที่มา: แบบจำลองการประมาณการเศรษฐกิจจังหวัดพิจิตร, (2553: 13)

8. **ด้านการจ้างงาน** การจ้างแรงงานของจังหวัดพิจิตรส่วนใหญ่จะอยู่ในการผลิตภาคการเกษตรมีจำนวน 173,400 คน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 51.23 ของจำนวนผู้มีงานทำ รองลงมา คือ ภาคบริการมีจำนวน 115,141 คน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 34.01 และการผลิตภาคอุตสาหกรรม มีจำนวน 49,932 คน คิดสัดส่วนเป็นร้อยละ 14.75 จากตารางที่ 4.9 จะเห็นได้ว่าการจ้างงานของจังหวัดพิจิตรในปี พ.ศ. 2553 อยู่ในเกณฑ์ขยายตัว พิจารณาจากจำนวนผู้ประกันตนในระบบประกันสังคมเฉลี่ยทั้งปี พ.ศ.2553 มีจำนวน 18,531 ราย เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 6.8 โดยจำนวนผู้มีงานทำมีจำนวน 338,344 คน เพิ่มขึ้นจากปีก่อน 3,264 คน คิดเป็นร้อยละ 0.9 จำนวนผู้ว่างงาน 3,223 คน ลดลงจากปีก่อน 3,287 คน คิดเป็นร้อยละ 50.5 สำหรับอัตราการว่างงานอยู่ที่ร้อยละ 0.94 ลดลงจากร้อยละ 1.9 ในปี พ.ศ.2552 หรือลดลงร้อยละ 1.0

ตารางที่ 4.9 เครื่องชี้ภาวะทางเศรษฐกิจที่สำคัญด้านการจ้างงาน

รายการ	หน่วย	2551	2552	2553
ผู้ประกันตนฯ	คน	17,075.0	17,349.0	18,531.0
% yoy		-0.5	1.6	6.8
จำนวนผู้มีงานทำ	คน	304,717.0	335,208.0	338,472.0
% yoy		8.0	10.0	0.9
YOY		22,555.0	30,491.0	3,264.0
จำนวนผู้ว่างงาน	คน	4,241.0	6,510.0	3,223.0
% yoy		-14.3	53.5	-50.5
YOY		-708.0	2,269.0	-3,287.0
อัตราการว่างงาน	ร้อยละ	1.4	1.9	0.94
YOY		-0.4	0.5	-1.0

ที่มา: แบบจำลองการประมาณการเศรษฐกิจจังหวัดพิจิตร, (2553: 14)

สรุปสถานการณ์เศรษฐกิจของจังหวัดพิจิตรปี พ.ศ. 2553 โดยรวมชะลอตัวลงจากปีก่อนหน้า พิจารณาจากเครื่องชี้ภาวะเศรษฐกิจ **ด้านอุปทาน** ภาคการเกษตรซึ่งเป็นภาคการผลิตที่สำคัญของจังหวัดหดตัวลง โดยเฉพาะปริมาณผลผลิตข้าวนาปีและนาปรังซึ่งเป็นพืชเศรษฐกิจหลักของจังหวัดลดลงจากปีก่อน เป็นผลจากการประสบปัญหาภัยแล้งในช่วงต้นปีและเกิดภาวะน้ำท่วมพื้นที่การเกษตรในช่วงปลายปีที่ผ่านมา ส่งผลต่อการแปรรูปของอุตสาหกรรมโรงสีข้าวซึ่งเป็นอุตสาหกรรมต่อเนื่องจากภาคเกษตร ในขณะที่ด้านการบริการและการท่องเที่ยวปรับตัวดีขึ้นจากภาษีมูลค่าเพิ่มหมวดโรงแรมและภัตตาคารและปริมาณการใช้ไฟฟ้าของธุรกิจโรงแรมที่เพิ่มขึ้นจากปีก่อน สะท้อนว่ามีประชาชนและนักท่องเที่ยวเข้ามาในจังหวัดพิจิตรเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง สำหรับ **ด้านอุปสงค์** การบริโภคและการลงทุนภาคเอกชนขยายตัวตามความเชื่อมั่นของผู้บริโภคและผู้ประกอบการต่อภาวะเศรษฐกิจโดยรวม รวมถึงปัจจัยบวกจากโครงการกระตุ้นเศรษฐกิจด้านการลงทุนของรัฐบาลผ่านงบประมาณไทยเข้มแข็ง ในขณะที่การใช้จ่ายเงินภาครัฐเบิกจ่ายลดลงเป็นผลจากกรอบวงเงินงบประมาณที่ได้รับจัดสรรน้อยกว่าปีที่ผ่านมา **ทางด้านการเงิน** ขยายตัวเนื่องจากผู้ประกอบการในจังหวัดเริ่มมีความเชื่อมั่นต่อการฟื้นตัวของภาวะเศรษฐกิจ **ด้านเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ** ระดับราคาปรับตัวเพิ่มขึ้นตามการสูงขึ้นของดัชนีราคาหมวดอาหารและเครื่องดื่มเป็นสำคัญ และด้านการจ้างงานอยู่ในเกณฑ์ขยายตัวตามการเพิ่มขึ้นของจำนวนผู้ประกันตนในระบบประกันสังคม

แนวโน้มสถานการณ์เศรษฐกิจจังหวัดพิจิตรปี พ.ศ. 2554 คาดว่าจะปรับตัวดีขึ้นจากปีที่ผ่านมา โดยมีปัจจัยบวกด้านการผลิตภาคเกษตรกรรมคาดว่าจะขยายตัวดีขึ้นจากการเพิ่มการเพาะปลูกข้าวตามการคาดการณ์แนวโน้มด้านราคาข้าวรับซื้อที่จะปรับตัวดีขึ้นจากปีก่อน ประกอบกับรัฐบาลยังคงมีนโยบายประกันรายได้เกษตรกรต่อเนื่องจากปีที่ผ่านมา รวมถึงด้านการใช้จ่ายเงินภาครัฐยังคงขยายตัวจากมาตรการเร่งรัดการเบิกจ่ายงบประมาณและนโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจตามโครงการไทยเข้มแข็งซึ่งจะส่งผลให้การลงทุนภาคเอกชนปรับตัวดีขึ้น นอกจากนี้ยังมีโครงการอื่นๆ เช่น โครงการแก้ปัญหาน้ำนอกระบบที่อาจช่วยบรรเทาภาระหนี้ของประชาชนให้เบาบางลงแต่อย่างไรก็ตามยังคงมีปัจจัยเสี่ยงที่อาจกระทบต่อการบริโภคและการลงทุนในจังหวัด เช่น ปัญหาทางการเมือง แนวโน้มราคาน้ำมันและอัตราดอกเบี้ยที่ปรับตัวสูงขึ้น (รายงานภาวะเศรษฐกิจการคลังจังหวัดพิจิตรประจำปี พ.ศ. 2553 : 6)

3.6 สถานการณ์ด้านการคลังของจังหวัดพิจิตร

การจัดเก็บรายได้ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 (ต.ค.2552 – ก.ย.2553) ตามตารางที่ 4.10 จังหวัดพิจิตรจัดเก็บรายได้รวมทั้งสิ้น 865.849 ล้านบาท สูงกว่าช่วงเดียวกันของปีที่แล้ว 165.500 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 23.63 (สูงกว่าประมาณการร้อยละ 24.67) เป็นผลจากทั้ง 3 หน่วยงานหลักและส่วนราชการอื่นจัดเก็บรายได้เพิ่มขึ้น โดยสรรพากรพื้นที่จัดเก็บรายได้รวม 734.065 ล้านบาท สูงกว่าช่วงเดียวกันของปีที่แล้ว 120.637 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 19.67 จากภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีธุรกิจเฉพาะ และอากรแสตมป์ สรรพสามิตพื้นที่จัดเก็บรายได้จำนวน 11.875 ล้านบาท สูงกว่าช่วงเดียวกันของปีที่แล้ว 0.606 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.38 จากภาษีสุรา ภาษีเครื่องดื่ม และภาษีสรรพสามิตรถยนต์ รายได้เบ็ดเตล็ด ฆนารักษ์พื้นที่จัดเก็บรายได้ 11.709 ล้านบาท สูงกว่าช่วงเดียวกันของปีที่แล้ว 4.873 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 71.28 จากรายได้ค่าธรรมเนียม เบ็ดเตล็ดจากการเช่าที่ดินราชพัสดุของนิคมอุตสาหกรรม และส่วนราชการอื่นนำรายได้ส่งคลัง 108.200 ล้านบาท สูงกว่าช่วงเดียวกันของปีที่แล้ว 39.384 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 57.23 เนื่องจากส่วนราชการในจังหวัดมีการจัดเก็บและนำส่งรายได้เพิ่มขึ้น

ตารางที่ 4.10 ผลการจัดเก็บรายได้จังหวัดพิจิตรประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2553

รายการ	ปีงบประมาณ พ.ศ.2553	ปีงบประมาณ พ.ศ.2552	เปรียบเทียบ		ประมาณ การ	เปรียบเทียบปีนี้กับ ประมาณการ	
			จำนวน	ร้อยละ		จำนวน	ร้อยละ
สรรพากรพื้นที่	734.065	613.428	120.637	19.67	587.872	146.193	24.87
สรรพสามิต พื้นที่	11.875	11.269	0.606	5.38	9.014	2.861	31.74
ฆนารักษ์พื้นที่	11.709	6.836	4.873	71.28	10.826	0.883	8.16
ส่วนราชการอื่น	108.200	68.816	39.384	57.23	-	-	-
รวม	865.849	700.349	165.500	23.63	607.712	149.937	24.67

ที่มา : รายงานภาวะเศรษฐกิจการคลังจังหวัดพิจิตร (2553: 26-27)

การเบิกจ่ายเงินงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 (ต.ค.2552 – ก.ย.2553) ตามตารางที่ 4.11 จังหวัดพิจิตรได้รับจัดสรรวงเงินงบประมาณรายจ่ายจำนวน 6,091.89 ล้านบาท มีการเบิกจ่าย 5,793.63 ล้านบาท ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 4.4 โดยการเบิกจ่ายเงินงบประมาณดังกล่าว คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 15.13 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด และการเบิกจ่ายเงินงบประมาณรายจ่าย ภาพรวมมีการเบิกจ่ายได้ในอัตราร้อยละ 95.10 ของวงเงินงบประมาณรายจ่าย ประกอบด้วย

รายจ่ายประจำ ได้รับจัดสรรวงเงินงบประมาณรายจ่ายจำนวน 4,201.87 ล้านบาท มีการเบิกจ่าย 4,189.68 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อน 381.65 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 10.0 คิดเป็น สัดส่วนร้อยละ 72.32 ของเงินงบประมาณรวม เมื่อเทียบกับร้อยละ 62.82 ของปีงบประมาณ พ.ศ.2552 และมีการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำได้ในอัตราร้อยละ 99.71 ของวงเงิน งบประมาณที่ได้รับจัดสรร

รายจ่ายลงทุน ได้รับจัดสรรวงเงินงบประมาณรายจ่ายจำนวน 1,890.02 ล้านบาท มีการเบิกจ่าย 1,603.95 ล้านบาท ลดลงจากปีก่อน 649.55 ล้านบาท หรือลดลงร้อยละ 28.8 คิดเป็น สัดส่วนร้อยละ 27.68 ของวงเงินงบประมาณรวม เมื่อเทียบกับร้อยละ 37.18 ของปีงบประมาณ พ.ศ.2552 และมีการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายลงทุนได้ในอัตราร้อยละ 84.86 ของวงเงิน งบประมาณที่ได้รับจัดสรร

ตารางที่ 4.11 ผลการเบิกจ่ายเงินงบประมาณจังหวัดพิจิตร ปีงบประมาณ พ.ศ.2552-2553

โครงสร้างงบประมาณ	ปีงบประมาณ พ.ศ.2552			ปีงบประมาณ พ.ศ.2553		
	ผลการ เบิกจ่าย (ล้านบาท)	เพิ่ม/ลด (ร้อยละ)	ร้อยละ การ เบิกจ่าย	ผลการ เบิกจ่าย (ล้านบาท)	เพิ่ม/ลด (ร้อยละ)	ร้อยละการ เบิกจ่าย
รายจ่ายรวม	6,061.53	(0.9)	97.61	5,793.63	(4.4)	95.10
(สัดส่วนต่อ GDP)	15.83			15.13		
รายจ่ายประจำ	3,808.03	(3.1)	105.14	4,189.68	10.0	99.71
(สัดส่วนต่องบประมาณ)	62.82			72.32		
รายจ่ายลงทุน	2,253.50	3.0	87.07	1,603.95	(28.8)	84.86
(สัดส่วนต่องบประมาณ)	37.18			27.68		

ที่มา : สำนักงานคลังจังหวัดพิจิตร (2554: 3-4) “บทความเรื่องการใช้จ่ายเงินภาครัฐบาลปัจจัยสำคัญ ที่ส่งผลต่อการกระตุ้นเศรษฐกิจจังหวัดพิจิตร”

บทที่ 5

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยนี้ประกอบด้วย การวิเคราะห์ข้อมูล 2 ส่วน ส่วนแรกเป็นการวิเคราะห์ในลักษณะเชิงพรรณนา และส่วนที่สองเป็นการวิเคราะห์เชิงปริมาณ ปรากฏผลการวิเคราะห์ ดังนี้

ส่วนที่หนึ่ง ผลการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) ได้ศึกษาจากข้อมูลพื้นฐานด้านเศรษฐกิจของจังหวัดพิจิตร ในรูปของตาราง แผนภูมิ คำร้อยละ เพื่อให้ทราบถึงลักษณะโครงสร้างทางเศรษฐกิจและสภาพทางเศรษฐกิจการคลังของจังหวัดพิจิตร เป็นปัจจัยสำคัญที่สะท้อนถึงความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัดพิจิตร จากตารางที่ 3 ในภาคผนวก แสดงให้เห็นว่าโครงสร้างการผลิตของจังหวัดพิจิตรพึ่งพาภาคการเกษตรเป็นหลัก รองลงมา ได้แก่ สาขาการขนส่งขายปลีก สาขาการศึกษา สาขาอุตสาหกรรม และสาขาเหมืองแร่ โดยที่ลักษณะการเปลี่ยนแปลงสัดส่วนโครงสร้างการผลิตในแต่ละปีของสาขาการผลิตดังกล่าวมีสัดส่วนไม่แตกต่างกันมากนัก ทั้งนี้สาขาการผลิตหลักยังคงเป็นการผลิตภาคการเกษตร ซึ่งมีสัดส่วนโครงสร้างการผลิตที่เพิ่มสูงขึ้นในแต่ละปี ซึ่งสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาจังหวัดที่กำหนดไว้ในประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดพิจิตรที่เน้นการพัฒนาภาคการเกษตรของจังหวัดเป็นภาคการผลิตหลัก และเมื่อพิจารณาสัดส่วนโครงสร้างการผลิตเป็นรายสาขาการผลิต สาขาการผลิตที่มีสัดส่วนโครงสร้างการผลิตสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ สาขาเกษตรกรรม สาขาอุตสาหกรรม และสาขาเหมืองแร่ โดยเฉพาะสาขาเกษตรกรรมที่มีสัดส่วนโครงสร้างการผลิตแบบก้าวกระโดดจากร้อยละ 31.9 ในปีพ.ศ.2550 เป็นร้อยละ 40.4 ในปีพ.ศ. 2551 ส่วนหนึ่งเป็นผลจากยุทธศาสตร์ในการพัฒนาจังหวัดซึ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพการผลิตของภาคการเกษตรเป็นหลัก โดยเฉพาะผลผลิตข้าวนาปีและข้าวนาปรัง ซึ่งเป็นผลผลิตหลักของจังหวัดโดยเน้นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้สูงขึ้น เช่น การเพิ่มผลผลิตต่อไร่โดยการให้ความรู้แก่เกษตรกรอย่างต่อเนื่อง การลดต้นทุนการผลิตโดยการส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตปุ๋ยใช้เอง การส่งเสริมให้เกิดการรวมกลุ่มของเกษตรกรเพื่อสร้างอำนาจในการต่อรอง การสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สินค้าเกษตรโดยการผลิตข้าวคุณภาพ เป็นต้น จึงส่งผลให้ภาคอุตสาหกรรมซึ่งส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมที่ต่อเนื่องจากภาคการเกษตรมีสัดส่วนโครงสร้างการผลิตที่เพิ่มขึ้นด้วย สำหรับสาขาเหมืองแร่เน้นผลผลิตแร่ที่สำคัญของจังหวัดพิจิตร คือ การทำเหมืองแร่ทองคำเพื่อส่งออกไปยังต่างประเทศเป็นหลัก ซึ่งถือเป็นผลผลิตที่โดดเด่นของจังหวัดเนื่องจากเหมืองแร่ทองคำในประเทศไทยมีเพียง 2 แห่ง คือ จังหวัดพิจิตรและจังหวัดเลย

ตารางที่ 5.1 แสดงถึงรายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากรในจังหวัดพิจิตร เปรียบเทียบกับระดับภาคและระดับประเทศ จะเห็นได้ว่ารายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากรในจังหวัดพิจิตรยังอยู่ในระดับต่ำ ซึ่งสะท้อนถึงศักยภาพในการผลิตของประชากรในจังหวัดยังอยู่ในระดับต่ำ ทั้งนี้เนื่องจากรายได้ส่วนใหญ่ของประชากรในจังหวัดพิจิตรมาจากภาคการเกษตรเป็นหลัก ซึ่งเป็นสาขาที่มีศักยภาพในการสร้างมูลค่าเพิ่มได้ค่อนข้างน้อย ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการพัฒนาขีดความสามารถและเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันให้แก่เกษตรกร เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และควรส่งเสริมภาคการผลิตอื่นที่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่จังหวัดในอัตราที่สูงควบคู่ไปด้วย นอกจากนี้การผลิตภาคการเกษตรจะมีผลกระทบจากปัจจัยภายนอกที่ไม่สามารถควบคุมได้ซึ่งจะส่งผลต่อปริมาณการผลิตในแต่ละปี เช่น ราคาสินค้าเกษตร สภาพภูมิอากาศ ภัยธรรมชาติ และนโยบายรัฐบาล เป็นต้น

ตารางที่ 5.1 รายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากร (บาท/คน/ปี)

ปี	จังหวัดพิจิตร	ภาคเหนือ	ประเทศไทย
2544	30,607	37,925	81,915
2545	33,000	41,292	85,947
2546	36,217	44,921	92,485
2547	39,157	47,742	100,564
2548	43,581	51,745	108,956
2549	48,361	58,006	119,634
2550	51,202	62,791	129,089
2551	61,773	68,958	136,586
2552	64,018	70,105	135,145
2553	72,149	79,158	150,118

ที่มา: ข้อมูลผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2553: <http://www.nesdb.go.th/Default.aspx?tabid=96>)

ตารางที่ 5.2 โครงสร้างงบประมาณจังหวัดพิจิตร ปีงบประมาณ พ.ศ.2549 - 2553

โครงสร้าง งบประมาณ	หน่วย	ปีงบประมาณ พ.ศ.				
		2549	2550	2551	2552	2553
รายจ่ายภาพรวม จังหวัด	ล้านบาท	8,522.97	9,250.29	10,416.99	12,341.34	13,205.80
<i>สัดส่วนต่อ GPP</i>	<i>ร้อยละ</i>	<i>31.94</i>	<i>30.38</i>	<i>28.28</i>	<i>32.25</i>	<i>30.52</i>
รายจ่ายประจำ	ล้านบาท	5,839.40	5,752.45	6,990.62	7,516.32	7,089.77
<i>สัดส่วนต่องบ ประมาณ</i>	<i>ร้อยละ</i>	<i>68.51</i>	<i>62.18</i>	<i>67.1</i>	<i>60.90</i>	<i>53.68</i>
รายจ่ายลงทุน	ล้านบาท	2,683.57	3,497.84	3,426.37	4,825.02	6,116.03
<i>สัดส่วนต่องบ ประมาณ</i>	<i>ร้อยละ</i>	<i>31.49</i>	<i>37.82</i>	<i>32.89</i>	<i>39.10</i>	<i>46.32</i>
รายจ่ายรวมภาครัฐ	ล้านบาท	7,056.32	7,904.60	8,481.35	10,285.82	11,309.63
<i>สัดส่วนต่องบ ประมาณ</i>	<i>ร้อยละ</i>	<i>82.79</i>	<i>85.45</i>	<i>81.41</i>	<i>83.34</i>	<i>85.64</i>
รายจ่ายรวมท้องถิ่น	ล้านบาท	1,466.65	1,345.69	1,935.64	2,055.52	1,896.17
<i>สัดส่วนต่องบ ประมาณ</i>	<i>ร้อยละ</i>	<i>17.21</i>	<i>14.55</i>	<i>18.59</i>	<i>16.66</i>	<i>14.36</i>
ผลิตภัณฑ์มวลรวม จังหวัด ณ ราคา ประจำปี	ล้านบาท	26,680	30,446	36,835	38,260	43,256

ที่มา : ข้อมูลเศรษฐกิจการคลังจังหวัดพิจิตร (2554 : 3-4)

ตารางที่ 5.2 แสดงให้เห็นถึงความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัดพิจิตร พิจารณาจากตัวเลขผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ.2549 – 2553 ที่มีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นทุกปี โดยในปี พ.ศ. 2549 มีจำนวน 26,680 ล้านบาท ต่อมาในปี พ.ศ. 2553 มีจำนวน 43,256 ล้านบาท จะเห็นได้ว่าความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัดเพิ่มขึ้นในทิศทางเดียวกันกับการเพิ่มขึ้นของงบประมาณรายจ่ายรวม โดยสัดส่วนงบประมาณรายจ่ายภาพรวมจังหวัด

ต่อ GDP มีสัดส่วนเฉลี่ยตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2549-2553 อยู่ที่ร้อยละ 30.67 โดยที่รายจ่ายประจำมีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นทุกปี ยกเว้นปีงบประมาณ พ.ศ.2553 มีจำนวนลดลงจากรายจ่ายประจำขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กล่าวคือในปีงบประมาณ พ.ศ. 2549 มีจำนวน 5,839.4 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 68.51 ของงบประมาณรายจ่ายรวม และในปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 มีจำนวน 7,089.77 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 53.68 ของงบประมาณรายจ่ายรวม และในส่วนของรายจ่ายลงทุนมีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องเช่นเดียวกัน กล่าวคือในปีงบประมาณ พ.ศ. 2549 มีจำนวน 2,683.57 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 31.49 ของงบประมาณรายจ่ายรวม และในปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 มีจำนวน 6,116.03 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 46.32 ของงบประมาณรายจ่ายรวม ทั้งนี้เมื่อเปรียบเทียบสัดส่วนต่องบประมาณระหว่างรายจ่ายประจำและรายจ่ายลงทุน ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2549 – 2550 จะเห็นได้ว่ารายจ่ายประจำมีสัดส่วนต่องบประมาณที่ลดลงในขณะที่รายจ่ายลงทุนมีสัดส่วนต่องบประมาณที่เพิ่มขึ้น แสดงให้เห็นว่าภาครัฐให้ความสำคัญในการสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจผ่านการจัดสรรงบประมาณด้านการลงทุนที่เพิ่มมากขึ้นในแต่ละปี

อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาการจัดสรรงบประมาณในระดับหน้าที่ (Function) หรือในระดับหน่วยงานกับการจัดสรรงบประมาณในระดับพื้นที่ (Area) จะเห็นได้ว่างบประมาณที่จัดสรรผ่านหน่วยงานมีสัดส่วนที่เพิ่มขึ้น ในขณะที่งบประมาณที่จัดสรรให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสัดส่วนที่ลดลง กล่าวคือในปีงบประมาณ พ.ศ. 2549 งบประมาณที่จัดสรรผ่านหน่วยงานมีสัดส่วนร้อยละ 82.79 เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 85.64 ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 ในขณะที่งบประมาณที่จัดสรรผ่านองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2549 มีสัดส่วนเพียงร้อยละ 17.21 และลดลงเหลือร้อยละ 14.36 ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 แสดงให้เห็นว่าแม้รัฐบาลจะได้พัฒนาระบบการจัดทำงบประมาณเชิงยุทธศาสตร์ขึ้น แต่ในทางปฏิบัติแล้วส่วนใหญ่ไม่ได้มีการกระจายยุทธศาสตร์ลงสู่การกำหนดแผนงาน/โครงการในระดับพื้นที่เท่าที่ควร ทั้งนี้ในการพัฒนาการบริหารงบประมาณ ได้กำหนดให้การจัดทำงบประมาณจะต้องมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ในระดับต่างๆ ทั้งยุทธศาสตร์ชาติ ยุทธศาสตร์ในระดับพื้นที่ (Area) และในระดับหน้าที่ (Function) หรือระดับหน่วยงาน วัตถุประสงค์หลักของการกำหนดแนวทางการจัดสรรงบประมาณ โดยอิงกับยุทธศาสตร์ เพื่อให้เกิดการใช้งบประมาณอย่างคุ้มค่าและก่อให้เกิดผลในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ในระดับต่างๆ ซึ่งโดยหลักการแล้วแผนงาน/โครงการที่มีผลผลิต หรือผลลัพธ์ซึ่งส่งผลให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในเชิงยุทธศาสตร์ ก็ควรที่จะได้รับการจัดสรรงบประมาณมากกว่าแผนงาน/โครงการอื่นๆ โดยเปรียบเทียบ รวมทั้งทำให้ทุกฝ่ายได้เห็นทิศทางการพัฒนาและการจัดสรรงบประมาณอย่างโปร่งใสร่วมกัน

ส่วนที่สอง ผลการวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Analysis) โดยการหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจกับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัดพิจิตร โดยใช้แบบจำลองสมการถดถอยพหุคูณ วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดพิจิตร(GPP) กับปริมาณผลผลิตทางการเกษตร (Agri) รายได้เกษตรกร (Fi) ปริมาณสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ (Cr) กำลังแรงงาน (Lab) รายจ่ายภาครัฐเพื่อการบริโภค (Gc) รายจ่ายภาครัฐเพื่อการลงทุน (Gi) รายจ่ายภาพรวมของหน่วยงานภาครัฐ (Ge) และรายจ่ายภาพรวมของหน่วยงานส่วนท้องถิ่น (Le) โดยใช้ข้อมูลทศนิยมแบบอนุกรมเวลารายไตรมาสตั้งแต่ไตรมาสที่ 1 ปี พ.ศ.2544 -ไตรมาสที่ 4 ปี พ.ศ.2553 ตามตารางที่ 6 ในภาคผนวก และใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปในการประมาณค่าพารามิเตอร์ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Last Squares : OLS) สามารถสรุปผล ได้ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{GPP} &= -2970.12 + 0.0005\text{Agri} + 7.0981\text{Fi}_{t-2} + 0.2963\text{Cr} + 0.0146\text{Lab} + 0.7381\text{Gc} + \\ &0.4127\text{Gi} \dots\dots\dots(5) \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{GPP} &= 575.529 + 0.0007\text{Agri} + 6.1162\text{Fi}_{t-2} + 0.2075\text{Cr} + 0.0086\text{Lab} + 0.3164\text{Ge} + \\ &0.5515\text{Le} \dots\dots\dots(6) \end{aligned}$$

ผลการวิเคราะห์จากสมการที่ 5 แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรอิสระแต่ละตัวเป็นไปตามทฤษฎีและสมมติฐานที่ตั้งไว้ หมายความว่าปริมาณผลผลิตทางการเกษตร (Agri) รายได้เกษตรกร (Fi) ปริมาณสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ (Cr) กำลังแรงงาน (Lab) รายจ่ายภาครัฐเพื่อการบริโภค (Gc) รายจ่ายภาครัฐเพื่อการลงทุน (Gi) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดพิจิตร

เนื่องจากเกิดปัญหา Autocorrelation จึงกำหนดให้ตัวแปรรายได้เกษตรกร (Fi) ของทั้ง 2 สมการ มีความล่าช้าของผลกระทบ (Lag time) เท่ากับ 2 ช่วงเวลา ดังแสดงในตารางที่ 5.3 และ ตารางที่ 5.4

ตารางที่ 5.3 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจกับผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดพิจิตร

Explanatory variable	Coefficient	t-ratio	p-value	
const	-2970.12	-2.7856	0.00891	***
Agri	0.00055	2.7694	0.00927	***
Fi _{t-2}	7.09814	4.7975	0.00004	***
Cr	0.296342	6.0383	<0.00001	***
Lab	0.0146518	5.4665	<0.00001	***
Gc	0.738152	3.1805	0.00326	***
Gi	0.412715	3.0240	0.00489	***

R² = 0.853666 Durbin-Watson = 1.751115 F-statistic = 37.94670

** มีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 หรือที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

*** มีนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 หรือที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

เมื่อพิจารณาค่าสถิติที่ได้ตามตารางที่ 5.3 และตารางที่ 9 ในภาคผนวก สามารถแปลผลค่าสถิติต่างๆ ได้ดังนี้

1. ค่า R² เท่ากับ 0.8537 แสดงว่าปริมาณผลผลิตทางการเกษตร รายได้เกษตรกร ปริมาณสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ กำลังแรงงาน รายจ่ายภาครัฐเพื่อการบริโภค รายจ่ายภาครัฐเพื่อการลงทุน สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตาม คือ ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดหรือการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัดพิจิตรได้ร้อยละ 85.37 ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 14.63 เกิดจากอิทธิพลของตัวแปรอื่นๆ ที่ไม่ได้นำมาศึกษา

2. ค่า F-statistic เท่ากับ 37.9467 ได้ค่า P-value(F) เท่ากับ 3.38e-13 น้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่ 0.05 จึงปฏิเสธ H₀ และยอมรับ H₁ แสดงว่ามีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรอิสระอย่างน้อยหนึ่งตัวที่มีความแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และตัวแปรอิสระปริมาณผลผลิตทางการเกษตร รายได้เกษตรกร ปริมาณสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ กำลังแรงงาน รายจ่ายภาครัฐเพื่อการบริโภค รายจ่ายภาครัฐเพื่อการลงทุน สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตามผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดพิจิตรได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ค่าสถิติ t-ratio ของตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปริมาณผลผลิตทางการเกษตร รายได้เกษตรกร ปริมาณสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ กำลังแรงงาน รายจ่ายภาครัฐเพื่อการบริโภค รายจ่ายภาครัฐเพื่อการลงทุน โดยพิจารณาค่า p-value ของตัวแปรอิสระแต่ละตัวซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงปฏิเสธ H_0 และยอมรับ H_1 แสดงว่าค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระทุกตัว มีความแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และปริมาณผลผลิตทางการเกษตร รายได้เกษตรกร ปริมาณสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ กำลังแรงงาน รายจ่ายภาครัฐเพื่อการบริโภค รายจ่ายภาครัฐเพื่อการลงทุน สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตามผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดพิจิตรได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4. ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรอิสระ (β) ปริมาณผลผลิตทางการเกษตรมีค่าเท่ากับ 0.0005 รายได้เกษตรกรมีค่าเท่ากับ 7.0981 ปริมาณสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์มีค่าเท่ากับ 0.2963 กำลังแรงงานมีค่าเท่ากับ 0.0147 รายจ่ายภาครัฐเพื่อการบริโภคมีค่าเท่ากับ 0.7382 รายจ่ายภาครัฐเพื่อการลงทุนมีค่าเท่ากับ 0.4127 แสดงว่าตัวแปรอิสระทุกตัวมีความสัมพันธ์กับผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดพิจิตรในทิศทางเดียวกันมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 99%

ผลการศึกษารูปได้ว่าปัจจัยทางเศรษฐกิจทั้ง 5 ปัจจัย มีผลต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด หรืออีกนัยหนึ่งมีผลต่อการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจจังหวัด ทั้งนี้ถ้าปริมาณผลผลิตทางการเกษตรเพิ่มขึ้นหรือลดลง 1 หน่วย จะส่งผลให้การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นหรือลดลง 0.0005 หน่วย ถ้ารายได้เกษตรกรเพิ่มขึ้นหรือลดลง 1 หน่วย จะส่งผลให้การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นหรือลดลง 7.0981 หน่วย ถ้าปริมาณสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์เพิ่มขึ้นหรือลดลง 1 หน่วย จะส่งผลให้การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นหรือลดลง 0.2963 หน่วย ถ้ากำลังแรงงานเพิ่มขึ้นหรือลดลง 1 หน่วย จะส่งผลให้การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นหรือลดลง 0.0147 หน่วย ถ้ารายจ่ายภาครัฐเพื่อการบริโภคเพิ่มขึ้นหรือลดลง 1 หน่วย จะส่งผลให้การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นหรือลดลง 0.7382 หน่วย และรายจ่ายภาครัฐเพื่อการลงทุนเพิ่มขึ้นหรือลดลง 1 หน่วย จะทำให้การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัดพิจิตรเพิ่มขึ้นหรือลดลง 0.4127 หน่วย

ผลการวิเคราะห์จากสมการที่ 6 แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรอิสระแต่ละตัวเป็นไปตามทฤษฎีและสมมติฐานที่ตั้งไว้ หมายความว่าปริมาณผลผลิตทางการเกษตร (Agri) รายได้เกษตรกร (Fi) ปริมาณสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ (Cr) กำลังแรงงาน (Lab) รายจ่าย

ภาพรวมของหน่วยงานภาครัฐ (Ge) รายจ่ายภาพรวมของหน่วยงานส่วนท้องถิ่น (Le) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดพิจิตร

ตารางที่ 5.4 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจกับผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดพิจิตร

Explanatory variable	Coefficient	t-ratio	p-value	
const	575.529	0.8810	0.38488	
Agri	0.00071	4.4645	0.00009	***
Fi _{t-2}	6.11622	5.2284	0.00001	***
Cr	0.207501	6.2850	<0.00001	***
Lab	0.008629	4.6702	0.00005	***
Ge	0.316411	3.1626	0.00341	***
Le	0.551507	1.4121	0.16756	

$R^2 = 0.908992$ Durbin-Watson = 1.791924 F-statistic = 64.25756

** มีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 หรือที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

*** มีนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 หรือที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

เมื่อพิจารณาค่าสถิติที่ได้ตามตารางที่ 5.4 และตารางที่ 10 ในภาคผนวก สามารถแปลผลค่าสถิติต่างๆ ได้ดังนี้

1. ค่า R^2 เท่ากับ 0.9089 แสดงว่าปริมาณผลผลิตทางการเกษตร รายได้เกษตรกร ปริมาณสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ กำลังแรงงาน รายจ่ายภาพรวมของหน่วยงานภาครัฐ รายจ่ายภาพรวมของหน่วยงานส่วนท้องถิ่น สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตาม คือ ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด หรือการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัดพิจิตรได้ร้อยละ 90.89 ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 9.11 เกิดจากอิทธิพลของตัวแปรอื่นๆ ที่ไม่ได้นำมาศึกษา

2. ค่า F-statistic เท่ากับ 64.2575 ได้ค่า P-value(F) เท่ากับ $1.87e-16$ น้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่ 0.05 จึงปฏิเสธ H_0 และยอมรับ H_1 แสดงว่ามีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรอิสระอย่างน้อยหนึ่งตัวที่มีความแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และตัวแปรอิสระปริมาณผลผลิตทางการเกษตร รายได้เกษตรกร ปริมาณสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ กำลังแรงงาน

รายจ่ายภาพรวมของหน่วยงานภาครัฐ รายจ่ายภาพรวมของหน่วยงานส่วนท้องถิ่น สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตามผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดพิจิตรได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ค่าสถิติ t-ratio ของตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปริมาณผลผลิตทางการเกษตร รายได้เกษตรกร ปริมาณสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ กำลังแรงงาน รายจ่ายภาพรวมของหน่วยงานภาครัฐ โดยพิจารณาค่า p-value ของตัวแปรอิสระแต่ละตัวซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงปฏิเสธ H_0 และยอมรับ H_1 แสดงว่าค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระดังกล่าวมีความแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และปริมาณผลผลิตทางการเกษตร รายได้เกษตรกร ปริมาณสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ กำลังแรงงาน รายจ่ายภาพรวมของหน่วยงานภาครัฐ สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตามผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดพิจิตรได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในขณะที่รายจ่ายภาพรวมของหน่วยงานส่วนท้องถิ่น ค่า p-value มีค่ามากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงปฏิเสธ H_1 และยอมรับ H_0 แสดงว่าค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระดังกล่าวไม่มีความแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และรายจ่ายภาพรวมของหน่วยงานส่วนท้องถิ่นไม่สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตามผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดพิจิตรได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4. ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรอิสระ (β) ปริมาณผลผลิตทางการเกษตรมีค่าเท่ากับ 0.0007 รายได้เกษตรกรมีค่าเท่ากับ 6.1162 ปริมาณสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์มีค่าเท่ากับ 0.2075 กำลังแรงงานมีค่าเท่ากับ 0.0086 รายจ่ายภาพรวมของหน่วยงานภาครัฐมีค่าเท่ากับ 0.3164 แสดงว่าตัวแปรอิสระดังกล่าวมีความสัมพันธ์กับผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดพิจิตรในทิศทางเดียวกัน มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 99% อธิบายได้ว่าถ้าปริมาณผลผลิตทางการเกษตร รายได้เกษตรกร ปริมาณสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ กำลังแรงงาน รายจ่ายภาพรวมของหน่วยงานภาครัฐ เพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะทำให้การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัดพิจิตรเพิ่มขึ้น 0.0007 6.1162 0.2075 0.0086 และ 0.3164 หน่วยตามลำดับ ในขณะที่รายจ่ายภาพรวมของหน่วยงานส่วนท้องถิ่นไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการศึกษารูปได้ว่าปัจจัยทางเศรษฐกิจทั้ง 4 ปัจจัย มีผลต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดหรืออีกนัยหนึ่งมีผลต่อการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจจังหวัด ทั้งนี้ถ้าปริมาณผลผลิตทางการเกษตรเพิ่มขึ้นหรือลดลง 1 หน่วย จะส่งผลให้การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นหรือลดลง 0.0007 หน่วย ถ้ารายได้เกษตรกรเพิ่มขึ้นหรือลดลง 1 หน่วย จะส่งผลให้การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นหรือลดลง 6.1162 หน่วย ถ้าปริมาณสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์เพิ่มขึ้นหรือลดลง 1 หน่วย จะส่งผลให้การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นหรือลดลง 0.2075 หน่วย ถ้ากำลัง

แรงงานเพิ่มขึ้นหรือลดลง 1 หน่วย จะส่งผลให้การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นหรือลดลง 0.0086 หน่วย ถ้ารายจ่ายภาพรวมของหน่วยงานภาครัฐเพิ่มขึ้นหรือลดลง 1 หน่วย จะส่งผลให้การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นหรือลดลง 0.7382 หน่วย ในขณะที่รายจ่ายภาพรวมของหน่วยงานส่วนท้องถิ่นไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้เป็นผลจากการจัดสรรงบประมาณให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ.2549-2553 มีสัดส่วนเฉลี่ยเพียงร้อยละ 16.28 และสัดส่วนของงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อ GPP มีสัดส่วนเฉลี่ยเพียงร้อยละ 4.99 เท่านั้น

บทที่ 6

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาบทบาทของภาครัฐและปัจจัยที่มีผลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัดพิจิตร ได้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดพิจิตร (GPP) กับปริมาณผลผลิตทางการเกษตร (Agri) รายได้เกษตรกร (Fi) ปริมาณสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ (Cr) กำลังแรงงาน (Lab) รายจ่ายภาครัฐเพื่อการบริโภค (Gc) รายจ่ายภาครัฐเพื่อการลงทุน (Gi) รายจ่ายภาพรวมของหน่วยงานภาครัฐ (Ge) รายจ่ายภาพรวมของหน่วยงานส่วนท้องถิ่น (Le) สามารถสรุปผลการศึกษาอภิปรายผล ข้อจำกัดและข้อเสนอแนะ ได้ดังนี้

1. สรุปผลการศึกษา

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะ โครงสร้างทางเศรษฐกิจและสภาพทางเศรษฐกิจ รวมถึงปัจจัยที่มีผลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัดพิจิตร โดยได้นำแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการกำหนดรายได้ประชาชาติ แนวคิดการจัดการด้านอุปสงค์มวลรวมในระบบเศรษฐกิจแบบปิดของ Keynes และทฤษฎีการใช้จ่ายของ Wagner มาใช้เป็นกรอบแนวคิดพื้นฐาน ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาเป็นข้อมูลทุติยภูมิรายไตรมาสตั้งแต่ปี พ.ศ.2544-2553 ซึ่งรวบรวมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำมาวิเคราะห์ทั้งเชิงพรรณนาในรูปของตาราง แผนภูมิ และค่าร้อยละ และเชิงปริมาณ โดยการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจกับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัดพิจิตรในรูปแบบจำลองสมการถดถอยพหุคูณ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปในการประมาณค่าพารามิเตอร์ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด

ผลการวิเคราะห์เชิงพรรณนา การผลิตของจังหวัดพิจิตรประกอบด้วย 2 ภาคเศรษฐกิจ คือ ภาคการเกษตรและนอกภาคการเกษตรตั้งแต่ปี พ.ศ.2544 - 2553 การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัดพิจิตร ยังคงพึ่งพาภาคการเกษตรเป็นหลักโดยมีสัดส่วนโครงสร้างการผลิตเฉลี่ยร้อยละ 33.2 รองลงมาคือ สาขาการขายส่งขายปลีกร้อยละ 19.7 สาขาการศึกษาร้อยละ 9.1 สาขาอุตสาหกรรมร้อยละ 7.8 และสาขาเหมืองแร่ร้อยละ 4.7 ทั้งนี้เนื่องจากประชากรส่วนใหญ่ของจังหวัดมีการดำรงชีพที่เกี่ยวข้องอยู่กับภาคการเกษตร โดยมีผลผลิตข้าวในปีและข้าวนาปรังเป็นพืชเศรษฐกิจหลักที่เป็นตัวขับเคลื่อนเศรษฐกิจของจังหวัดพิจิตร ส่วนการผลิตนอกภาคการเกษตรซึ่งมีความสำคัญในลำดับรองลงมา คือ สาขาการขายส่งขายปลีก สาขาการศึกษาและสาขาอุตสาหกรรม โดยกิจกรรมหลักที่สำคัญของการขายส่งขายปลีก และสาขาอุตสาหกรรมจะเป็นกิจกรรมที่

ดำเนินการต่อเนื่องจากภาคการเกษตร เช่น การจำหน่ายวัสดุทางการเกษตร การจำหน่ายสินค้าเพื่ออุปโภคและบริโภค การจำหน่ายวัสดุการก่อสร้าง อุตสาหกรรมโรงสีข้าว และอุตสาหกรรมการผลิตคอนกรีตและยิปซัมเพื่อใช้ในการก่อสร้าง เป็นต้น ส่วนสาขาการศึกษาส่วนใหญ่ในจังหวัดพิจิตรเป็นการศึกษาภาครัฐบาลเป็นหลัก ซึ่งถือว่าเป็นสาขาพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจในระยะยาวต่อไป

ผลการวิเคราะห์เชิงปริมาณ พบว่ามีปัจจัยทางเศรษฐกิจ 7 ตัว ที่มีความสัมพันธ์กับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัดพิจิตร คือ ปริมาณผลผลิตทางการเกษตร (Agri) รายได้เกษตรกร (Fi) ปริมาณสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ (Cr) กำลังแรงงาน (Lab) รายจ่ายภาครัฐเพื่อการบริโภค (Gc) รายจ่ายภาครัฐเพื่อการลงทุน (Gi) และรายจ่ายภาพรวมของหน่วยงานภาครัฐ (Ge) แสดงว่าเมื่อตัวแปรทางเศรษฐกิจในกลุ่มนี้เพิ่มขึ้นจะส่งผลให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดพิจิตรเพิ่มขึ้นด้วย และเมื่อพิจารณาบทบาทของภาครัฐที่มีผลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ พบว่าเมื่อรายจ่ายภาครัฐเพื่อการบริโภคเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะส่งผลให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดพิจิตรเพิ่มขึ้น 0.7381 หน่วย เมื่อรายจ่ายภาครัฐเพื่อการลงทุนเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะส่งผลให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดพิจิตรเพิ่มขึ้น 0.4127 หน่วย และเมื่อพิจารณาการจัดสรรงบประมาณในมิติระดับหน่วยงาน พบว่าเมื่อรายจ่ายภาพรวมของหน่วยงานภาครัฐเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะส่งผลให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดพิจิตรเพิ่มขึ้น 0.3164 หน่วย ในขณะที่การจัดสรรงบประมาณในมิติระดับพื้นที่ พบว่ารายจ่ายภาพรวมของหน่วยงานส่วนท้องถิ่นไม่มีนัยสำคัญต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัดพิจิตร ทั้งนี้เนื่องจากงบประมาณที่จัดสรรลงสู่ท้องถิ่นยังมีสัดส่วนที่ต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับงบประมาณภาพรวมของจังหวัดและผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด

จะเห็นได้ว่าปัจจัยทางเศรษฐกิจต่างๆ มีผลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจจังหวัดพิจิตรแตกต่างกันออกไป โดยที่รายได้เกษตรกร (Agri) จะส่งผลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัดพิจิตรมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากโครงสร้างการผลิตของจังหวัดพิจิตรขึ้นอยู่กับภาคการเกษตรเป็นหลัก ดังนั้นในส่วนของการลงทุนของภาคเอกชนในจังหวัดจะเป็นการลงทุนที่เกี่ยวข้องกับภาคการเกษตรเป็นส่วนใหญ่ เช่น อุตสาหกรรมโรงสีข้าว อุตสาหกรรมแปรรูปข้าว และสินค้าเกษตร เป็นต้น สำหรับตัวแปรทางเศรษฐกิจที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของจังหวัดพิจิตรในลำดับถัดไป ได้แก่ รายจ่ายภาครัฐเพื่อการบริโภค (Gc) รายจ่ายภาครัฐเพื่อการลงทุน (Gi) และรายจ่ายภาพรวมของหน่วยงานภาครัฐ (Ge) สะท้อนให้เห็นว่าภาครัฐมีบทบาทสำคัญในการกระตุ้นให้เกิดการบริโภค การลงทุน และการจ้างงานของภาคเอกชนเช่นเดียวกัน โดยที่รายจ่ายภาครัฐเพื่อการบริโภคเป็นค่าใช้จ่ายในลักษณะของรายจ่ายประจำ เช่น เงินเดือนและค่าจ้างประจำ

คำตอบแทนประเภทต่างๆ ที่จ่ายให้กับบุคลากรภาครัฐซึ่งเป็นประชากรกลุ่มหนึ่งในจังหวัดนำไปใช้จ่ายเพื่ออุปโภคและบริโภคในชีวิตประจำวัน และรายจ่ายภาครัฐเพื่อการลงทุนเป็นรายจ่ายที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตในระบบเศรษฐกิจ เช่น การก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานต่างๆ การสร้างระบบชลประทาน การสร้างถนน เป็นต้น ดังนั้นรายจ่ายประเภทนี้จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้เศรษฐกิจของประเทศเจริญเติบโตในระยะยาว

จากผลการวิเคราะห์วิเคราะห์ห้บทบาทของภาครัฐและปัจจัยที่มีผลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัดพิจิตรทั้งเชิงพรรณนาและเชิงปริมาณดังกล่าวข้างต้น นำไปสู่การอภิปรายผลการเสนอแนะผู้บริหารและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการกำหนดนโยบาย แนวทาง และมาตรการในการพัฒนาเศรษฐกิจจังหวัด รวมทั้งข้อจำกัดและข้อเสนอแนะในการศึกษาต่อไป ตามลำดับดังนี้

2. อภิปรายผล

จากผลการศึกษา พบว่าปัจจัยทางเศรษฐกิจที่นำมาศึกษามีความสัมพันธ์กับผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดพิจิตรหรือการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในทิศทางเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับทฤษฎีการกำหนดรายได้ประชาชาติคุณภาพที่กล่าวว่าการเปลี่ยนแปลงระดับรายได้ประชาชาติคุณภาพจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อการบริโภค การลงทุน การใช้จ่ายของรัฐบาล ตัวใดตัวหนึ่งหรือทุกตัวเปลี่ยนแปลงไปจะทำให้ระดับรายได้ประชาชาติคุณภาพเพิ่มขึ้นหรือลดลงตามไปด้วย สำหรับในส่วนของความสัมพันธ์ระหว่างรายจ่ายภาครัฐทั้งในส่วนของรายจ่ายเพื่อการบริโภคและรายจ่ายเพื่อการลงทุนกับผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดนั้น อธิบายได้ว่าเมื่อรัฐบาลเพิ่มการใช้จ่ายจะทำให้อุปสงค์มวลรวมในระบบเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น ส่งผลให้การลงทุน การจ้างงานและรายได้ของประชาชนในจังหวัดเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดการจัดการด้านอุปสงค์มวลรวมของ Keynes ที่ว่าการใช้จ่ายของรัฐบาลเป็นปัจจัยสำคัญที่จะกระตุ้นให้เศรษฐกิจเติบโต และสอดคล้องกับทฤษฎีการใช้จ่ายของ Wagner ที่กล่าวว่าถ้าในระบบเศรษฐกิจที่รัฐมีกิจกรรมด้านเศรษฐกิจมากการใช้จ่ายของรัฐก็จะมีบทบาทในระบบเศรษฐกิจมากขึ้นด้วยเช่นกัน

งานวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการศึกษาของ นุจรีย์ พรหมศรี ที่พบว่ารายได้ต่อหัวของประชากรในปีที่ผ่านมา การสะสมทุนปีปัจจุบัน กำลังแรงงานปีปัจจุบัน และรายได้ภาษีปีปัจจุบัน มีความสัมพันธ์กับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการศึกษาของสุทธาทิพ แพงไทย ที่พบว่าสัดส่วนรายจ่ายประจำของรัฐบาลต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ สัดส่วนรายจ่ายลงทุนของรัฐบาลต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ สัดส่วนการลงทุนของภาคเอกชนต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับอัตรา

การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และผลการศึกษาของ ศิริรักษ์ เสมารเงิน ที่พบว่างบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลด้านการลงทุนทางเศรษฐกิจ มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับผลิตภัณฑ์ภาคต่างๆ ของประเทศ

อย่างไรก็ตามงานวิจัยนี้ไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาของสิวลาก สิทธิธรรม ที่พบว่ารายจ่ายด้านบริหารทั่วไปมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย ซึ่งได้อธิบายว่างบประมาณรายจ่ายด้านการบริหารทั่วไปเป็นการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคของรัฐบาล ถือเป็นรายจ่ายที่มีได้เพิ่มพูนประสิทธิภาพการผลิตโดยตรง และผลการศึกษาของเกษณี สุจริตจันทร์ พบว่ารายจ่ายภาครัฐเพื่อการบริโภคไม่มีความสัมพันธ์เชิงคุณภาพในระยะยาวกับผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ซึ่งได้อธิบายว่ารายจ่ายเพื่อการบริโภคส่วนใหญ่จะมีลักษณะเป็นการใช้จ่ายเพื่อรักษาสถานะการดำเนินงานของภาครัฐเพื่อให้สามารถบริหารและปฏิบัติงานในการให้บริการแก่ประชาชน แม้ว่ารายจ่ายประเภทนี้จะมีความจำเป็นและสำคัญ แต่ก็มีได้ก่อให้เกิดการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตในระบบเศรษฐกิจโดยตรง ในขณะที่งานวิจัยนี้ พบว่ารายจ่ายภาครัฐเพื่อการบริโภคเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัดพิจิตร ทั้งนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่ารายจ่ายเพื่อการบริโภคภาครัฐเป็นรายจ่ายในลักษณะประจำและต่อเนื่อง ซึ่งถือเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจจังหวัดในระยะสั้นได้ทันที ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการบริโภคภายในจังหวัดเพิ่มขึ้นได้ และจะส่งผลต่อเนื่องในการเพิ่มการผลิตและการลงทุนของภาคเอกชน ในขณะที่รายจ่ายภาครัฐเพื่อการลงทุนเป็นรายจ่ายที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตในระบบเศรษฐกิจ จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้เศรษฐกิจของจังหวัดเจริญเติบโตในระยะยาว

3. ข้อจำกัด

3.1 การศึกษานี้ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาได้รวบรวมข้อมูลตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับด้านเศรษฐกิจจังหวัดพิจิตรเพียงบางตัวเท่านั้น เนื่องจากมีข้อจำกัดในเรื่องของแหล่งข้อมูล ดังนั้นผลการศึกษาที่ได้จึงอาจยังไม่ได้รวมปัจจัยทางเศรษฐกิจที่ส่งผลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัดพิจิตรไว้ทั้งหมด

3.2 การศึกษานี้ใช้ข้อมูลการใช้จ่ายของหน่วยงานภาครัฐจากการเบิกจ่ายเงินงบประมาณของส่วนราชการ การเบิกจ่ายเงินงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และรายจ่ายจากเงินนอกงบประมาณเฉพาะส่วนที่ส่วนราชการนำฝากคลังตามระเบียบของทางราชการ ซึ่งบันทึกไว้ในระบบ GFMS แต่ยังไม่ได้ครอบคลุมถึงเงินนอกงบประมาณที่อยู่นอกระบบ GFMS ซึ่งอาจทำให้ผลการศึกษาที่ได้ไม่สมบูรณ์เท่าที่ควร

4. ข้อเสนอแนะ

4.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) รัฐบาลควรให้การบริโภคเป็นปัจจัยสำคัญปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัด ซึ่งจังหวัดสามารถใช้กระตุ้นเศรษฐกิจในระยะสั้นได้ทันที ดังนั้นจังหวัดจึงควรมีแนวทางหรือส่งเสริมให้เกิดกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องกับการบริโภคเพื่อกระตุ้นให้เกิดการใช้จ่ายและให้เม็ดเงินไหลเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจได้มากขึ้น

2) รัฐบาลควรให้การลงทุนเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัดในระยะยาว ซึ่งจะก่อให้เกิดการจ้างงานและการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคเพิ่มขึ้น จึงควรมีแนวทางในการส่งเสริมให้เกิดการลงทุนใหม่ๆ ในจังหวัด โดยใช้ศักยภาพของพื้นที่นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือตอนล่างให้เกิดประโยชน์สูงสุด รวมทั้งการจัดสรรงบประมาณด้านการลงทุนให้สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด และลักษณะโครงสร้างทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ควรกำหนดแนวทางและมาตรการติดตามเร่งรัดการใช้จ่ายเงินงบประมาณของจังหวัดตามมติคณะรัฐมนตรีอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เม็ดเงินไหลเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจได้เร็วขึ้น ซึ่งถือเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจที่สำคัญได้อีกทางหนึ่ง

3) ควรให้ความสำคัญในการจัดทำงบประมาณเชิงยุทธศาสตร์ ที่มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ในระดับพื้นที่และในระดับหน้าที่หรือระดับหน่วยงาน เพื่อให้เกิดการใช้งบประมาณอย่างคุ้มค่าและเกิดผลในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ในระดับต่างๆ โดยเฉพาะรายจ่ายของหน่วยงานส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจในระดับรากหญ้าหรือระดับชุมชนเป็นอย่างมาก

4) จังหวัดควรมีนโยบายในการเพิ่มขีดความสามารถในการผลิตภาคการเกษตร โดยการเพิ่มมูลค่าและคุณภาพให้สินค้าเกษตร และส่งเสริมให้เกิดการลงทุนในธุรกิจทางการเกษตรอย่างต่อเนื่อง เช่น อุตสาหกรรมแปรรูปสินค้าเกษตร ตลอดจนสร้างความเชื่อมโยงทางการตลาด การแปรรูปและการผลิต รวมทั้งพัฒนาองค์ความรู้และเทคโนโลยีในการผลิตเพื่อลดต้นทุนการผลิตให้แก่เกษตรกร

5) โครงสร้างการผลิตหลักของจังหวัดพิจิตร คือ การผลิตภาคการเกษตร โดยมีผลผลิตที่สำคัญ คือ ข้าวนาปีและข้าวนาปรัง ดังนั้นการส่งเสริมของจังหวัดควรสนับสนุนการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อสนับสนุนการทำนาปรัง เนื่องจากจังหวัดพิจิตรสามารถทำนาปรังได้ถึงปีละ 3 ครั้ง และควรสนับสนุนในส่วนของการผลิต เช่น การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวที่มีคุณภาพ การผลิตปุ๋ย

ชีวภาพ และองค์ประกอบอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร โดยเฉพาะอย่างยิ่งควรมีการสนับสนุนอาชีพที่เกี่ยวข้องกับภาคการเกษตรด้วย เช่น การค้าปุ๋ย เมล็ดพันธุ์ อุปกรณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร การซ่อมแซมหรือบำรุงรักษาอุปกรณ์ทางการเกษตร เป็นต้น รวมทั้งการควบคุมราคาและคุณภาพวัสดุทางการเกษตร นอกจากนี้ควรส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มของเกษตรกร และผู้ประกอบการธุรกิจ เพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันและรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ที่จะเกิดขึ้นในปี 2558 ซึ่งจะส่งผลให้ภาคการผลิตของจังหวัดพิจิตรมีความเข้มแข็งและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

6) เศรษฐกิจของจังหวัดพิจิตรภาคเกษตรเป็นภาคเศรษฐกิจหลัก โดยเฉพาะข้าวถือเป็นผลผลิตหลักทางการเกษตรที่สำคัญของจังหวัด เพราะฉะนั้นเมื่อมีปัญหาเรื่องข้าวโดยเฉพาะเรื่องราคาหรือภัยธรรมชาติ ก็จะกระทบเศรษฐกิจของจังหวัดค่อนข้างรุนแรง ดังนั้นจังหวัดควรมีการส่งเสริมภาคเศรษฐกิจอื่นๆ ควบคู่ไปด้วยเพื่อลดผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากปัจจัยภายนอกต่างๆ ที่ไม่สามารถควบคุมได้ เช่น การส่งเสริมด้านการท่องเที่ยว โดยเน้นการกระตุ้นการท่องเที่ยวเชิงเกษตร วัฒนธรรมท้องถิ่น สินค้าภูมิปัญญา การส่งเสริมให้มีการผลิตข้าวพันธุ์พื้นเมืองที่มีคุณภาพ เช่น ข้าวบางมูลนาก ข้าวขาวกอเดี่ยว ข้าวขาวกระป๋อง ที่มีลักษณะโดดเด่นเป็นเอกลักษณ์ของจังหวัด

4.2 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

ในการศึกษาครั้งต่อไปควรนำปัจจัยทางเศรษฐกิจอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัดพิจิตร เช่น รายจ่ายเพื่อการบริโภคของภาคเอกชนในจังหวัด รายจ่ายเพื่อการลงทุนของภาคเอกชนในจังหวัด และรายจ่ายที่เกิดจากเงินนอกงบประมาณทุกประเภทของหน่วยงานภาครัฐ เข้ามาวิเคราะห์ด้วยเพื่อให้ผลการวิเคราะห์ที่ได้มีความสมบูรณ์สามารถสะท้อนข้อเท็จจริงในพื้นที่มากขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กฤตยา ตติรังสรรค์สุข (2549) *เศรษฐศาสตร์มหภาคเบื้องต้น* พิมพ์ครั้งที่ 5 กรุงเทพมหานคร
สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- กรมบัญชีกลาง (2553) “ระบบบริหารงานการคลังภาครัฐ” จาก <http://gfmisreport.mygfmis.com/public/index.html>
- เกษณี สุจริตจันทร์ (2546) “การวิเคราะห์ทางเศรษฐมิติเพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างรายจ่าย
ภาครัฐกับผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ” วิทยานิพนธ์ปริญญาเศรษฐศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- กู่เกียรติ ชันแก้ว (2544) “ปัจจัยที่มีผลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัดเชียงใหม่และ
จังหวัดในเขตอิทธิพล” วิทยานิพนธ์ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะ
เศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม (2543) *การคลังว่าด้วยการจัดสรรและการกระจาย* พิมพ์ครั้งที่ 7
กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- จังหวัดพิจิตร (2554) *บรรยายสรุปจังหวัดพิจิตร ประจำปี 2553 (1 ตุลาคม 2552 – 30 กันยายน 2553)*
จังหวัดพิจิตร สำนักงานจังหวัดพิจิตร
- ชนวรรณ พลวิชัย (2551) “การใช้จ่ายภาครัฐ : พลังขับเคลื่อนเศรษฐกิจที่สำคัญในปี 2551”
กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ศูนย์พยากรณ์เศรษฐกิจและธุรกิจ
- ธนาคารแห่งประเทศไทย (2544-2553) “สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์แยกตามวัตถุประสงค์” ปี พ.ศ.
2544-2553 จาก <http://www2.bot.or.th/statistics/BOTWEBSTAT.aspx?reportID=472&language=TH>
- นคร ยิมวัฒนะ (2546) *การคลังรัฐบาล* กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- นุจริย์ พรหมศรี (2548) “ปัจจัยที่มีผลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย” วิทยานิพนธ์
ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

พอพันธ์ อุทยานนท์ (2553) “ทฤษฎีการบริโภค การลงทุน การใช้จ่ายภาครัฐ และดุลยภาพ
ในตลาดการผลิต” ใน *ประมวลสาระชุดวิชาเศรษฐศาสตร์ขั้นสูง* หน่วยที่ 9 นนทบุรี
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช บัณฑิตศึกษา สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์

มหาวิทยาลัยแม่โจ้ (2551) “บทเรียนออนไลน์ วิชาหลักเศรษฐศาสตร์มหภาค”

จาก http://coursewares.mju.ac.th:81/e-learning2551/Principle_of_%20Macroeconomics

ศิริรักษ์ เสมามเงิน (2542) “การวิเคราะห์งบประมาณรายจ่ายด้านการลงทุนทางเศรษฐกิจกับการ
เจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในแต่ละภูมิภาคของประเทศไทย” วิทยานิพนธ์ปริญญา
วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์) ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ศิวลาภ สิทธิธรรม (2539) “การวิเคราะห์งบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลที่มีต่อความเจริญเติบโตทาง
เศรษฐกิจของประเทศไทย” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์)
ภาควิชาเศรษฐศาสตร์บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สิการ์ เฟื่องฟูง (2550) “ปัจจัยที่มีผลต่อการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจภาคใต้” สารนิพนธ์ปริญญา
เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

สุทธาทิพ แพงไทย (2544) “นโยบายการคลังกับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ” วิทยานิพนธ์
ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2545) *สรุปสาระสำคัญและผลการ
พัฒนาตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 – 8* กรุงเทพมหานคร

_____. (2547) *สรุปสาระสำคัญแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9*
กรุงเทพมหานคร

_____. (2552) *สรุปสาระสำคัญแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10*
กรุงเทพมหานคร

_____. (2553) *ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด ฉบับ พ.ศ. 2538 - 2552* กรุงเทพมหานคร

_____. (2554) *ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด ฉบับ พ.ศ. 2546 - 2553* กรุงเทพมหานคร

สำนักงานคลังจังหวัดพิจิตร (2552) *ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดพิจิตร โดยวิธีแบบ Bottom up* ปี พ.ศ.
2546-2552 จังหวัดพิจิตร

_____. (2553) *แบบจำลองประมาณการเศรษฐกิจการคลังจังหวัดพิจิตร* ปี พ.ศ.2548-2553
จังหวัดพิจิตร

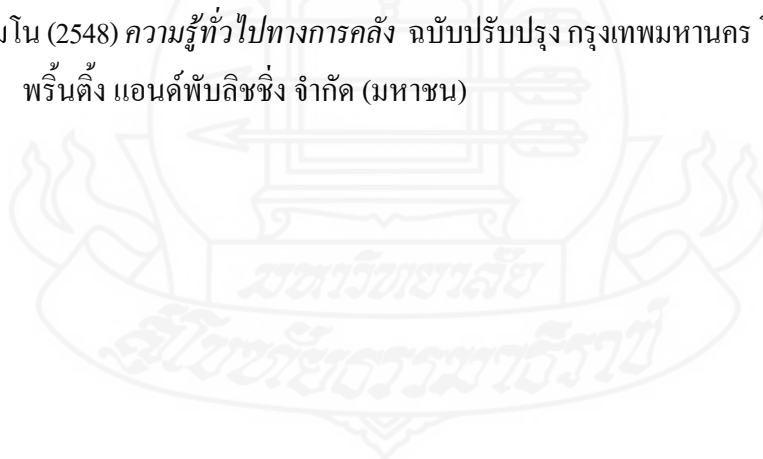
_____. (2554) *รายงานภาวะเศรษฐกิจการคลังจังหวัดพิจิตร* ปี พ.ศ.2553 จังหวัดพิจิตร
สำนักงานคลังจังหวัดพิจิตร

_____. (2554) “การใช้จ่ายเงินภาครัฐบาลปีจจ่ายสำคัญที่ส่งผลต่อการกระตุ้นเศรษฐกิจจังหวัด
พิจิตร” หน้า 3-4 จังหวัดพิจิตร สำนักงานคลังจังหวัดพิจิตร

สำนักดัชนีเศรษฐกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ (2544-2553) “ดัชนีราคาบริโภคระดับจังหวัด ปี พ.ศ.
2544-2553” จาก http://www.indexpr.moc.go.th/price_present/index_province/s_test_data.asp?province_id=66

_____. (2544-2553) “ดัชนีราคาผู้ผลิต ปี พ.ศ.2544-2553” จาก http://www.indexpr.moc.go.th/price_present/TableIndexPpiSop_Group.asp

อรัญ ธรรมโน (2548) *ความรู้ทั่วไปทางการคลัง ฉบับปรับปรุง* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์อมรินทร์
พรินติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน)

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา

ตารางที่ 1 เป้าหมายและอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1-10

หน่วย : ร้อยละ

ช่วงแผนพัฒนาฯ	เป้าหมาย อัตราการ เจริญเติบโต	อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ						
		ไทย	กรุงเทพฯ/ ปริมณฑล	ภาคกลาง	ภาคใต้	ภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ	ภาคเหนือ	จังหวัด พิจิตร
ฉบับที่ 1 (พ.ศ.2504-2509)	5.0	8.1	-	-	-	-	-	-
ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2510-2514)	8.5	7.2	-	-	3-	-	-	-
ฉบับที่ 3 (พ.ศ.2515-2519)	7.0	6.2	-	-	-	-	-	-
ฉบับที่ 4 (พ.ศ.2520-2524)	7.0	7.1	-	-	-	-	-	-
ฉบับที่ 5 (พ.ศ.2525-2529)	6.6	5.4	5.1	3.6	5.7	5.5	5.1	3.0
ฉบับที่ 6 (พ.ศ.2530-2534)	5.0	10.9	13.9	10.3	9.1	7.5	6.7	5.6
ฉบับที่ 7 (พ.ศ.2535-2539)	8.4	8.1	7.4	12.8	6.9	7.3	6.1	5.1
ฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540-2544)	8.0	-0.1	0.2	3.3	-1.0	-1.9	-1.8	-0.01
ฉบับที่ 9 (พ.ศ.2545-2549)	4.0-5.0	5.7	4.7	8.3	5.2	5.0	4.8	4.1
ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554)	3.0	3.3*	3.5*	6.7*	1.5*	3.1*	1.9*	2.1*

หมายเหตุ : * หมายถึง เฉลี่ย 4 ปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2553) “แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ” จาก <http://www.nesdb.go.th/Default.aspx?tabid=62>

ตารางที่ 2 มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดพิจิตร ณ ราคาประจำปี ปี พ.ศ.2544-2553

หน่วย : ล้านบาท

รายการ	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550	2551	2552	2553
GPP รวม	17,957	19,420	21,365	23,153	25,807	26,680	30,446	36,835	38,260	43,256
GPP ภาคการเกษตร	5,271	4,908	6,874	7,340	8,106	9,264	9,721	14,896	12,682	16,825
<i>สาขาเกษตรกรรม</i>	<i>5,119</i>	<i>4,786</i>	<i>6,736</i>	<i>7,244</i>	<i>8,012</i>	<i>9,153</i>	<i>9,603</i>	<i>14,810</i>	<i>12,586</i>	<i>16,725</i>
<i>สาขาประมง</i>	<i>152</i>	<i>122</i>	<i>138</i>	<i>96</i>	<i>94</i>	<i>111</i>	<i>118</i>	<i>86</i>	<i>97</i>	<i>101</i>
GPP นอกภาคการเกษตร	12,686	14,512	14,491	15,813	17,701	19,415	20,725	21,939	25,598	26,431
<i>สาขาอุตสาหกรรม</i>	<i>86</i>	<i>1,353</i>	<i>806</i>	<i>1,253</i>	<i>1,410</i>	<i>1,432</i>	<i>702</i>	<i>984</i>	<i>2,125</i>	<i>2,234</i>
<i>สาขาเหมืองแร่</i>	<i>1,184</i>	<i>1,144</i>	<i>1,888</i>	<i>1,743</i>	<i>1,722</i>	<i>1,928</i>	<i>2,724</i>	<i>2,903</i>	<i>3,356</i>	<i>3,706</i>
<i>สาขาไฟฟ้า</i>	<i>322</i>	<i>380</i>	<i>399</i>	<i>389</i>	<i>491</i>	<i>517</i>	<i>499</i>	<i>480</i>	<i>611</i>	<i>643</i>
<i>สาขาก่อสร้าง</i>	<i>824</i>	<i>926</i>	<i>741</i>	<i>924</i>	<i>922</i>	<i>990</i>	<i>1,197</i>	<i>1,190</i>	<i>1,212</i>	<i>1,346</i>
<i>สาขาขายส่งขายปลีก</i>	<i>4,035</i>	<i>4,280</i>	<i>4,219</i>	<i>4,454</i>	<i>5,123</i>	<i>5,548</i>	<i>5,860</i>	<i>6,522</i>	<i>8,180</i>	<i>7,829</i>
<i>สาขาโรงแรมและภัตตาคาร</i>	<i>117</i>	<i>133</i>	<i>152</i>	<i>183</i>	<i>202</i>	<i>151</i>	<i>141</i>	<i>136</i>	<i>119</i>	<i>136</i>
<i>สาขาการขนส่ง</i>	<i>689</i>	<i>680</i>	<i>696</i>	<i>650</i>	<i>655</i>	<i>709</i>	<i>733</i>	<i>725</i>	<i>701</i>	<i>657</i>
<i>สาขาตัวกลางทางการเงิน</i>	<i>669</i>	<i>690</i>	<i>702</i>	<i>893</i>	<i>979</i>	<i>1,338</i>	<i>1,306</i>	<i>1,470</i>	<i>1,386</i>	<i>1,578</i>
<i>สาขาอสังหาริมทรัพย์</i>	<i>891</i>	<i>923</i>	<i>923</i>	<i>925</i>	<i>940</i>	<i>974</i>	<i>985</i>	<i>963</i>	<i>964</i>	<i>941</i>
<i>สาขาบริหารราชการ</i>	<i>961</i>	<i>985</i>	<i>1,060</i>	<i>1,238</i>	<i>1,409</i>	<i>1,560</i>	<i>1,682</i>	<i>1,417</i>	<i>1,430</i>	<i>1,655</i>

ตารางที่ 2 (ต่อ)

หน่วย : ล้านบาท

รายการ	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550	2551	2552	2553
สาขาการศึกษา	1,690	1,803	1,837	1,982	2,425	2,578	3,098	3,312	3,533	3,699
สาขาบริการสุขภาพ	861	844	682	753	971	1,095	1,212	1,272	1,493	1,492
สาขาบริการสังคม ชุมชน	332	348	361	399	423	566	553	530	450	475
สาขาลูกจ้างในครัวเรือน	24	25	27	28	30	31	34	36	38	39
รายได้เฉลี่ยต่อหัวประชากร (บาท/คน/ปี)	30,607	33,000	36,217	39,157	43,581	48,361	51,202	61,773	64,018	72,149
จำนวนประชากร (พันคน)	587	589	590	591	592	593	595	596	598	600

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2555) “ผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัด”

จาก <http://www.nesdb.go.th/Default.aspx?tabid=96>

ตารางที่ 3 สัดส่วนโครงการสร้างการผลิตจังหวัดพิจิตร ปี พ.ศ.2544-2553

หน่วย : ร้อยละ

รายการ	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550	2551	2552	2553	เฉลี่ย
ภาคการเกษตร	29.4	25.3	32.2	31.7	31.4	32.3	31.9	40.4	33.1	38.9	33.6
สาขาเกษตรกรรม	28.5	24.6	31.5	31.3	31.0	31.9	31.5	40.2	32.9	38.7	33.2
สาขาประมง	0.8	0.6	0.6	0.4	0.4	0.4	0.4	0.2	0.3	0.2	0.4
นอกภาคการเกษตร	70.6	74.7	67.8	68.3	68.6	67.7	68.1	59.6	66.9	61.1	66.4
สาขาเหมืองแร่	0.5	7.0	3.8	5.4	5.5	5.0	2.3	2.7	5.6	5.2	4.7
สาขาอุตสาหกรรม	6.6	5.9	8.8	7.5	6.7	6.7	8.9	7.9	8.8	8.6	7.8
สาขาไฟฟ้า	1.8	2.0	1.9	1.7	1.9	1.8	1.6	1.3	1.6	1.5	1.7
สาขาก่อสร้าง	4.6	4.8	3.5	4.0	3.6	3.5	3.9	3.2	3.2	3.1	3.6
สาขาขายส่งขายปลีก	22.5	22.0	19.7	19.2	19.9	19.3	19.2	17.7	21.4	18.1	19.7
สาขาโรงแรมและภัตตาคาร	0.6	0.7	0.7	0.8	0.8	0.5	0.5	0.4	0.3	0.3	0.5
สาขาการขนส่ง	3.8	3.5	3.3	2.8	2.5	2.5	2.4	2.0	1.8	1.5	2.4
สาขาตัวกลางทางการเงิน	3.7	3.6	3.3	3.9	3.8	4.7	4.3	4.0	3.6	3.6	3.9
สาขาอสังหาริมทรัพย์	5.0	4.8	4.3	4.0	3.6	3.4	3.2	2.6	2.5	2.2	3.3
สาขาบริหารราชการ	5.4	5.1	5.0	5.3	5.5	5.4	5.5	3.8	3.7	3.8	4.3

ตารางที่ 3 (ต่อ)

หน่วย : ร้อยละ

รายการ	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550	2551	2552	2553	เฉลี่ย
สาขาการศึกษา	9.4	9.3	8.6	8.6	9.4	9.0	10.2	9.0	9.2	8.6	9.1
สาขาริการสุขภาพ	4.8	4.3	3.2	3.3	3.8	3.8	4.0	3.5	3.9	3.4	3.7
สาขาริการสังคม ชุมชน	1.9	1.8	1.7	1.7	1.6	2.0	1.8	1.4	1.2	1.1	1.6
สาขาลูกจ้างในครัวเรือน	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1

ที่มา: การคำนวณ โดยใช้ข้อมูลผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดพิจิตร ณ ราคาประจำปี จากตารางที่ 2

ตารางที่ 4 อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจจังหวัดพิจิตร ปี พ.ศ.2545-2553

หน่วย : ร้อยละ

รายการ	2545	2546	2547	2548	2549	2550	2551	2552	2553
GPP รวม	4.1	8.1	1.1	6.2	1.2	0.3	2.5	8.4	-2.9
GPP ภาคการเกษตร	-24.5	43.4	-6.4	-0.1	-2.8	0.5	6.2	-0.8	-6.7
<i>สาขาเกษตรกรรม</i>	-24.6	44.0	-6.0	0.0	-3.0	0.5	6.4	-0.9	-6.8
<i>สาขาประมง</i>	-19.6	16.1	-30.6	-5.0	14.4	4.3	-6.4	2.8	1.0
GPP นอกภาคการเกษตร	21.7	-5.4	5.4	9.4	3.0	0.2	0.8	12.7	-1.3
<i>สาขาอุตสาหกรรม</i>	2,654.2	-47.3	44.3	4.3	-18.7	-51.2	15.0	76.9	-15.1
<i>สาขาเหมืองแร่</i>	12.0	32.6	-8.2	15.2	1.5	8.1	-1.5	8.2	4.6
<i>สาขาไฟฟ้า</i>	20.9	3.4	-9.4	29.9	2.3	1.8	2.8	11.6	5.3
<i>สาขาก่อสร้าง</i>	9.9	-21.9	20.4	-3.9	3.2	16.7	-9.4	5.9	6.3
<i>สาขาขายส่งขายปลีก</i>	7.1	-1.4	0.8	11.7	3.9	2.8	5.0	27.0	-4.4
<i>สาขาโรงแรมและภัตตาคาร</i>	13.9	9.4	19.4	7.1	-25.4	-8.7	-4.5	-11.4	12.2
<i>สาขาการขนส่ง</i>	4.9	8.1	-0.4	3.6	8.4	2.1	-0.6	-5.7	-11.3
<i>สาขาตัวกลางทางการเงิน</i>	2.4	-0.1	23.9	4.9	30.6	-4.5	6.2	-5.8	10.5
<i>สาขาอสังหาริมทรัพย์</i>	2.7	3.2	3.3	5.2	2.3	2.3	0.0	-1.2	3.5
<i>สาขาบริหารราชการ</i>	3.4	7.0	7.5	2.2	5.4	-19.9	-3.2	13.4	-1.0

ตารางที่ 4 (ต่อ)

หน่วย : ร้อยละ

รายการ	2545	2546	2547	2548	2549	2550	2551	2552	2553
สาขาการศึกษา	-1.8	-0.7	15.2	-2.5	15.9	0.2	3.8	2.2	2.0
สาขาบริการสุขภาพ	-20.5	2.4	23.0	5.5	8.5	0.4	14.5	-2.7	-3.8
สาขาบริการสังคม ชุมชน	2.1	7.9	2.3	29.0	-3.4	-7.7	-14.6	2.4	3.9
สาขาลูกจ้างในครัวเรือน	0.0	8.3	0.0	0.0	0.0	7.7	0.0	0.0	9.1

ที่มา : จากการคำนวณ โดยใช้ข้อมูลผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดพิจิตร ณ ราคาคงที่ ปี พ.ศ.2531 ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ตารางที่ 5 เครื่องชี้ภาวะเศรษฐกิจจังหวัดพิจิตร ปี พ.ศ. 2548-2553

รายการ	หน่วย	2548	2549	2550	2551	2552	2553
ผลผลิตข้าว	ตัน	1,981,404.0	1,951,508.0	2,173,090.0	2,676,779.9	2,171,621.8	1,288,903.3
% yoy			-1.5	11.4	23.2	-18.9	-40.6
ผลผลิตมะนาว	ตัน	21,530.90	39,226.90	22,433.40	35,487.20	32,575.10	27,060.0
% yoy			82.2	-42.8	58.2	-8.2	-16.9
ปริมาณไก่เนื้อ/ไก่ไข่	ตัว	934,122	961,239	603,813	446,958	443,866	525,697
% yoy			2.9	-37.2	-26.0	-0.7	18.4
ปริมาณสุกร	ตัว	41,887	46,186	58,798	65,891	49,416	36,703
% yoy			10.3	27.3	12.1	-25.0	-25.7
ปริมาณไข่เป็ด	ฟอง	241,602,480	204,920,010	374,552,640	390,292,512	497,504,707	299,292,986
% yoy			-15.2	82.8	4.2	27.5	-39.8
ปริมาณปลา	ตัน	7,457.3	7,928.0	8,949.0	8,536.8	7,762.9	6,726.4
% yoy			6.3	12.9	-4.6	-9.1	-13.4
ดัชนีปริมาณผลผลิตภาคเกษตร	2548=100	100.0	105.8	115.5	140.5	126.1	99.8
% yoy			5.8	9.2	21.6	-10.3	-20.8

ตารางที่ 5 (ต่อ)

รายการ	หน่วย	2548	2549	2550	2551	2552	2553
ราคาข้าวเฉลี่ย	บาท/ตัน	5,624.6	5,459.6	5,133.2	9,344.0	8,142.8	6,998.4
% yoy			-2.9	-6.0	82.0	-12.9	-14.1
ราคามะนาวเฉลี่ย	บาท/ตัน	18,592	21,877	22,043	24,430	31,057	27,591
% yoy			17.7	0.8	10.8	27.1	-11.2
ราคาสุกร	บาท/ตัว	5,050	4,666	3,612	5,172	5,438	5,753
% yoy			-7.6	-22.6	43.2	5.1	5.8
ราคาไก่เนื้อ/ไก่ไข่	บาท/กก	45	46	28	31	35	32
% yoy			0.6	-38.8	12.6	12.4	-8.4
ราคาไข่เป็ด	บาท/ฟอง	2.0	2.0	2.0	2.3	2.6	2.7
% yoy			0.0	0.0	14.0	13.2	5.0
ราคาปลาเฉลี่ย	บาท/ตัน	45,556	45,000	39,444	43,986	49,125	46,932
% yoy			-1.2	-12.3	11.5	11.7	-4.5
ดัชนีราคาผลผลิตภาคเกษตร	2548=100	100.0	107.7	101.5	168.6	169.5	177.0
% yoy			7.7	-5.8	66.2	0.6	4.4
ดัชนีรายได้เกษตรกร	2548=100	100.0	113.9	117.2	236.9	213.7	176.7
% yoy			13.9	2.9	102.1	-9.8	-17.3

ตารางที่ 5 (ต่อ)

รายการ	หน่วย	2548	2549	2550	2551	2552	2553
ปริมาณการใช้ไฟฟ้า	ล้าน kwh	225.0	185.9	154.3	143.8	151.4	162.6
% yoy			-17.4	-17.0	-6.8	5.3	7.4
จำนวนโรงงานอุตสาหกรรม	โรง	731	745	743	712	701	700
% yoy			1.9	-0.3	-4.2	-1.5	-0.1
ทุนจดทะเบียน	ล้านบาท	13,338	7,273	8,244	8,845	9,056	9,494
% yoy			-45.5	13.3	7.3	2.4	4.8
จำนวนแรงงาน	ราย	7,811	8,189	8,521	7,950	8,110	9,522
% yoy			4.8	0.8	-3.7	2.0	14.1
ปริมาณผลผลิตสินแร่ทองคำ	ตัน	2,078,407.0	2,260,729.0	549,901.0	1,085,416.0	3,952,848.0	3,419,148.0
% yoy			8.8	-75.7	97.4	264.2	-13.5
ปริมาณผลผลิตแร่ใยหิน	ตัน	461,623.0	496,081.0	476,546.7	386,973.0	246,847.4	463,596.0
% yoy			7.5	-3.9	-18.8	-36.2	87.8
ยอดขายที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่ม	ล้านบาท	207.9	241.1	233.2	184.0	206.5	281.6
% yoy			16.0	-3.3	-21.1	12.3	36.4
ดัชนีปริมาณผลผลิตภาคอุตสาหกรรม		100	98.3	80.0	76.1	100.0	111.2
% yoy			-1.7	-18.7	-4.8	31.3	11.2

ตารางที่ 5 (ต่อ)

รายการ	หน่วย	2548	2549	2550	2551	2552	2553
ภาษีมูลค่าเพิ่ม	บาท	1,683,970.1	1,786,827.7	1,704,421.4	2,206,170.4	2,080,992.5	2,195,133.9
% yoy			6.1	-4.6	29.4	-5.7	5.5
ปริมาณการใช้ไฟฟ้า	kwh	3,578,469.0	2,946,535.6	2,446,531.5	2,570,477.0	2,610,369.0	2,748,338.0
% yoy			-17.7	-17.0	5.1	1.6	5.3
รายได้จากการท่องเที่ยว	บาท	2,324,824.5	2,419,442.9	2,437,830.7	2,117,200.0	2,703,298.0	2,492,994.0
% yoy			4.1	0.8	-13.2	27.7	-7.8
การให้บริการผู้ป่วยใน	ราย	72,346.0	69,062.0	59,163.0	64,337.4	66,699.0	67,494.0
% yoy			-4.5	-14.3	8.7	3.7	1.2
การให้บริการผู้ป่วยนอก	ราย	1,573,831.0	1,443,731.0	836,863.0	943,608.8	1,002,909.0	1,046,867.0
% yoy			-8.3	-42.0	12.8	6.3	4.4
ยอดขายห้างสรรพสินค้า	ล้านบาท	87.3	87.2	86.4	88.0	83.3	87.2
% yoy			-0.1	-1.0	1.9	-5.3	4.7
ดัชนีผลผลิตภาคบริการ	2548=100	100.0	98.5	99.2	101.3	99.8	103.4
% yoy			-1.5	0.8	2.1	-1.5	3.6
ภาษีมูลค่าเพิ่ม	ล้านบาท	52.6	53.3	51.8	54.8	48.9	64.6
% yoy			1.4	-2.7	5.6	-10.7	32.0

ตารางที่ 5 (ต่อ)

รายการ	หน่วย	2548	2549	2550	2551	2552	2553
รถยนต์จดทะเบียนใหม่	คัน	888.0	807.0	892.0	795.0	945.0	1,193.0
% yoy			-9.1	10.5	-10.9	18.9	26.2
รถจักรยานยนต์จดทะเบียนใหม่	คัน	16,495.0	12,306.0	9,510.0	12,115.0	11,393.0	10,906.0
% yoy			-25.4	-22.7	27.4	-6.0	-4.3
ปริมาณการใช้ไฟฟ้าครัวเรือน	ล้าน kwt.	155.6	161.7	164.7	185.9	193.6	206.5
% yoy			3.9	1.8	12.9	4.2	6.7
ปริมาณการใช้ประปา	ลบ.ม.	2,104,870.0	2,279,840.0	2,007,637.0	2,154,739.8	2,390,230.0	2,698,239.0
% yoy			8.3	-11.9	7.3	10.9	12.9
ดัชนีการบริโภคภาคเอกชน	2548=100	100.0	94.0	93.2	97.4	99.1	118.0
% yoy			-6.0	-0.9	4.6	1.7	19.0
พื้นที่ก่อสร้างรวม	ตร.ม.	36,354.7	28,384.3	18,977.5	24,604.8	23,462.8	38,681.1
% yoy			-21.9	-33.1	29.7	-4.6	64.9
ทุนจดทะเบียนธุรกิจใหม่	ล้านบาท	149.1	145.6	94.8	311.7	191.2	248.9
% yoy			-2.4	-34.9	228.8	-38.7	30.2

ตารางที่ 5 (ต่อ)

รายการ	หน่วย	2548	2549	2550	2551	2552	2553
รถยนต์ที่จดทะเบียนใช้ในการพาณิชย์	คัน	2,022.0	1,863.0	1,711.0	1,482.0	1,255.0	1,087.0
% yoy			-7.9	-8.2	-13.4	-15.3	-13.4
สินเชื่อเพื่อการลงทุน = 30%ของสินเชื่อรวม	ล้านบาท	7,415.5	7,594.8	7,467.1	8,080.0	7,741.1	8,512.8
% yoy			2.4	-1.7	8.2	-4.2	10.0
ค่าธรรมเนียมจากธุรกรรมที่ดิน	บาท	20.2	22.0	24.7	26.0	21.4	23.1
% yoy			8.9	12.2	5.1	-17.4	7.6
ดัชนีการลงทุนภาคเอกชน	2548=100	100.0	110.1	110.8	113.1	117.8	125.1
% yoy			10.1	0.7	2.0	4.2	6.2
รายจ่ายประจำ-ส่วนราชการ	ล้านบาท	3,096.91	3,505.02	3,934.36	3,930.38	4,312.81	4,243.91
% yoy			13.2	12.2	-0.1	9.7	-1.6
รายจ่ายลงทุน-ส่วนราชการ	ล้านบาท	2,283.97	1,903.13	2,680.26	2,184.48	3,431.87	4,010.34
% yoy			-16.7	40.8	-18.5	57.1	16.9
รายจ่ายประจำ-ส่วนท้องถิ่น	ล้านบาท	1,890.42	812.74	1,007.33	1,572.87	1,642.67	1,428.33
% yoy			-57.0	23.9	56.1	4.4	-13.0

ตารางที่ 5 (ต่อ)

รายการ	หน่วย	2548	2549	2550	2551	2552	2553
รายจ่ายลงทุน-ส่วนท้องถิ่น	ล้านบาท	341.18	353.90	338.37	603.02	412.85	267.84
% yoy			3.7	-4.4	78.2	-31.5	-35.1
ดัชนีการใช้จ่ายภาครัฐ	2548=100	100.0	104.8	127.2	136.4	159.9	161.9
% yoy			4.8	21.4	7.2	17.2	1.2
เงินฝากรวม	ล้านบาท	21,944.6	22,482.0	23,432.9	27,577.3	29,331.0	31,819.9
% yoy			2.4	4.2	17.7	6.4	8.5
- ธนาคารพาณิชย์	ล้านบาท	14,618.0	14,602.0	14,314.0	15,905.0	16,077.0	15,983.0
% yoy			-0.1	-2.0	11.1	1.1	-0.6
- ธ.ก.ส.	ล้านบาท	4,999.2	5,133.2	5,825.9	7,737.3	8,084.8	10,260.4
% yoy			2.7	13.5	32.8	4.5	26.9
- ธนาคารออมสิน	ล้านบาท	2,327.5	2,746.8	3,293.0	3,935.0	5,169.2	5,576.5
% yoy			18.0	19.9	19.5	31.4	7.9
สินเชื่อรวม	ล้านบาท	24,718.3	25,315.9	24,890.5	26,933.3	25,803.5	28,375.9
% yoy			2.4	-1.7	8.2	-4.2	10.0
- ธนาคารพาณิชย์	ล้านบาท	11,735.0	13,356.0	12,908.0	12,108.0	12,804.0	13,874.0
% yoy			13.8	-3.4	-6.2	5.7	8.4

ตารางที่ 5 (ต่อ)

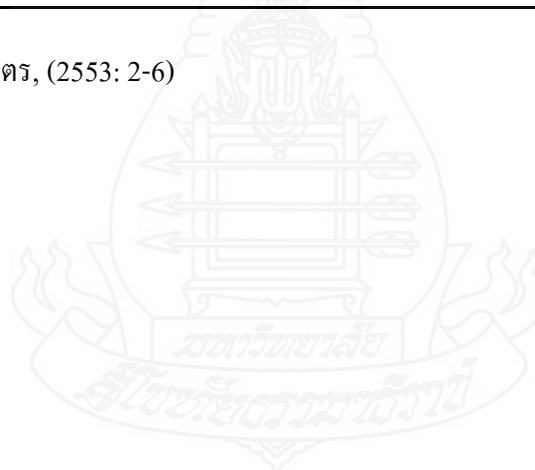
รายการ	หน่วย	2548	2549	2550	2551	2552	2553
- ฐ.ก.ศ.	ล้านบาท	9,224.6	8,522.1	8,523.2	10,658.7	8,699.8	8,920.7
% yoy			-7.6	0.0	25.1	-18.4	2.5
- ธนาคารออมสิน	ล้านบาท	3,758.7	3,437.8	3,459.3	4,166.6	4,299.8	5,581.2
% yoy			-8.5	0.6	20.4	3.2	29.8
ดัชนีราคาผู้บริโภค	ร้อยละ	95.8	99.0	100.0	109.8	111.1	116.5
% yoy			3.3	1.0	9.8	1.2	4.8
ดัชนีราคาผู้ผลิต	ร้อยละ	100.0	107.0	110.5	124.2	119.5	130.7
% yoy			7.1	3.2	12.4	-3.8	9.4
จำนวนผู้มีงานทำ	คน	308,308.0	283,528.0	282,162.0	304,717.0	335,208.0	338,472.0
% yoy			-8.0	-0.5	8.0	10.0	0.9
YOY			- 24,780.0	-1,366.0	22,555.0	30,491.0	3,264.0
จำนวนผู้ว่างงาน	คน	7,974.0	3,617.0	4,949.0	4,241.0	6,510.0	3,223.0
% yoy			-54.6	36.8	-14.3	53.5	-50.5
YOY			- 4,357.0	1,332.0	-708.0	2,269.0	-3,287.0
ผู้ประกันตนในระบบประกันสังคม	คน	15,908.0	17,229.0	17,165.0	17,075.0	17,349.0	18,531.0
% yoy			8.3	-0.4	-0.5	1.6	6.8

∞

ตารางที่ 5 (ต่อ)

รายการ	หน่วย	2548	2549	2550	2551	2552	2553
YOY			1,321.0	-64.0	-90.0	274.0	1,182.0
อัตราผู้มีงานทำ	ร้อยละ	97.5	98.7	98.3	98.6	98.1	99.1
YOY			1.3	-0.5	0.4	-0.5	1.0
อัตราการว่างงาน	ร้อยละ	2.5	1.3	1.7	1.4	1.9	0.94
YOY			-1.3	0.5	-0.4	0.5	-1.0

ที่มา: แบบจำลองประมาณการเศรษฐกิจจังหวัดพิจิตร, (2553: 2-6)

ตารางที่ 6 ข้อมูลที่ใช้ในการประมาณค่าแบบจำลองการถดถอยพหุคูณ ณ ราคาคงที่ปี 2550

Quarter	Gpp (1) (ล้านบาท)	Agri (2) (ตัน)	Fi (3) (ล้านบาท)	Cr (4) (ล้านบาท)	Lab (5) (คน)	Gc (6) (ล้านบาท)	Gi (7) (ล้านบาท)	Ge (8) (ล้านบาท)	Le (9) (ล้านบาท)
Q1/2544	5,960	255,573	68	9,829	312,145	589	400	902	87
Q2/2544	6,017	377,892	78	9,827	310,557	875	662	1,404	134
Q3/2544	6,056	259,193	75	9,826	312,298	1,011	1,126	1,949	189
Q4/2544	6,492	946,255	79	9,835	313,580	1,329	414	1,664	79
Q1/2545	6,215	341,228	92	9,748	305,793	1,080	814	1,802	93
Q2/2545	6,275	349,950	110	9,755	317,521	1,211	595	1,705	101
Q3/2545	6,315	127,395	112	9,792	317,425	1,273	676	1,830	119
Q4/2545	6,770	689,658	106	9,695	322,781	1,256	309	1,480	85
Q1/2546	6,765	333,641	131	9,423	310,420	1,359	536	1,787	108
Q2/2546	6,830	500,910	159	9,546	327,398	1,411	641	1,931	121
Q3/2546	6,874	295,400	124	9,064	340,750	1,315	589	1,766	138
Q4/2546	7,369	1,163,193	123	9,661	336,993	1,297	427	1,635	89
Q1/2547	6,838	405,859	153	9,545	329,026	1,195	354	1,412	137
Q2/2547	6,904	358,918	181	9,720	327,237	1,197	670	1,742	125
Q3/2547	6,948	217,855	159	10,321	286,200	1,694	767	2,137	323

ตารางที่ 6 (ต่อ)

Quarter	Gpp (1) (ล้านบาท)	Agri (2) (ตัน)	Fi (3) (ล้านบาท)	Cr (4) (ล้านบาท)	Lab (5) (คน)	Gc (6) (ล้านบาท)	Gi (7) (ล้านบาท)	Ge (8) (ล้านบาท)	Le (9) (ล้านบาท)
Q4/2547	7,449	917,130	151	11,076	290,769	1,239	478	1,568	149
Q1/2548	7,289	468,670	196	11,083	287,670	1,197	795	1,824	168
Q2/2548	7,359	347,241	177	11,479	288,536	1,182	915	1,801	296
Q3/2548	7,406	291,089	164	12,248	286,996	1,225	748	1,579	394
Q4/2548	7,940	874,404	124	12,838	276,828	1,203	718	1,764	157
Q1/2549	7,375	271,298	139	12,495	276,613	1,136	813	1,683	266
Q2/2549	7,446	310,376	151	13,086	288,420	1,305	675	1,676	304
Q3/2549	7,493	305,514	120	13,491	282,226	1,567	895	2,039	423
Q4/2549	8,034	676,978	103	12,915	277,917	1,891	356	1,755	493
Q1/2550	7,399	202,701	95	12,671	279,594	1,602	961	2,339	225
Q2/2550	7,470	389,854	109	12,274	281,949	1,305	1,197	2,183	319
Q3/2550	7,518	492,387	91	12,908	325,303	1,563	749	1,789	523
Q4/2550	8,060	967,550	86	12,580	325,879	1,282	591	1,593	279
Q1/2551	7,581	416,541	113	11,622	335,472	1,803	1,108	2,491	420
Q2/2551	7,654	421,141	142	11,130	333,661	1,352	993	1,911	434

ตารางที่ 6 (ต่อ)

Quarter	Gpp (1) (ล้านบาท)	Agri (2) (ตัน)	Fi (3) (ล้านบาท)	Cr (4) (ล้านบาท)	Lab (5) (คน)	Gc (6) (ล้านบาท)	Gi (7) (ล้านบาท)	Ge (8) (ล้านบาท)	Le (9) (ล้านบาท)
Q3/2551	7,703	513,038	123	11,027	335,881	1,635	672	1,833	475
Q4/2551	8,258	746,283	108	10,657	334,049	1,576	379	1,517	438
Q1/2552	8,216	482,690	108	10,194	344,378	1,450	1,263	2,319	394
Q2/2552	8,295	491,333	121	10,496	332,708	1,715	1,074	2,303	486
Q3/2552	8,348	469,411	115	11,525	338,330	1,918	1,024	2,257	684
Q4/2552	8,950	655,436	112	11,780	342,732	1,683	1,051	2,442	292
Q1/2553	7,981	156,146	123	11,617	342,373	1,383	920	1,972	330
Q2/2553	8,058	556,886	118	11,773	345,251	1,465	950	1,928	487
Q3/2553	8,109	45,891	97	11,831	341,939	1,641	1,027	2,093	574
Q4/2553	8,694	529,981	98	11,248	353,811	1,597	2,635	3,975	258

หมายเหตุ: (1) = ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (2) = ปริมาณผลผลิตทางการเกษตร (3) = รายได้เกษตรกร (4) = ปริมาณสินเชื่อธนาคารพาณิชย์ (5) = กำลังแรงงาน

(6) = รายจ่ายภาครัฐเพื่อการบริโภค (7) = รายจ่ายภาครัฐเพื่อการลงทุน (8) = รายจ่ายภาพรวมหน่วยงานภาครัฐ (9) = รายจ่ายภาพรวมหน่วยงานส่วนท้องถิ่น

ที่มา : จำนวนจากข้อมูลของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2553) จาก <http://www.nesdb.go.th/Default.aspx?tabid=96> , ธนาคารแห่งประเทศไทย (2553) จาก <http://www.bot.or.th/Thai/Statistics/Discontinued/Pages/regionalnorthern.aspx> , สำนักงานสถิติจังหวัดพิจิตร (2553) http://phichit.nso.go.th/phichit/file_html/23secterdata.htm , สำนักงานคลังจังหวัดพิจิตร (2553) จาก http://klang.cgd.go.th/pct/Result_CFO.html

ตารางที่ 7 ข้อมูลที่ใช้ประกอบตัวแปรทางเศรษฐกิจด้านรายจ่ายภาครัฐเพื่อการบริโภค และรายจ่ายภาครัฐเพื่อการลงทุน ณ ราคาคงที่ปี 2550

ไตรมาสที่	รายจ่ายประจำ : Gc (ล้านบาท)				รายจ่ายลงทุน : Gi (ล้านบาท)			
	ส่วนราชการ	อปท.	เงินนอก งบประมาณ	รวม	ส่วนราชการ	อปท.	เงินนอก งบประมาณ	รวม
Q1/2544	301	68	220	589	260	19	121	400
Q2/2544	492	82	302	875	444	52	166	662
Q3/2544	699	107	205	1,011	932	82	113	1,126
Q4/2544	893	73	363	1,329	208	6	200	414
Q1/2545	845	88	147	1,080	729	5	81	814
Q2/2545	905	93	214	1,211	470	9	117	595
Q3/2545	921	102	250	1,273	522	17	137	676
Q4/2545	954	81	221	1,256	184	4	121	309
Q1/2546	847	99	413	1,359	285	9	242	536
Q2/2546	874	106	431	1,411	375	14	252	641

ตารางที่ 7 (ต่อ)

หน่วย : ล้านบาท

ไตรมาสที่	รายจ่ายประจำ : Gc (ล้านบาท)				รายจ่ายลงทุน : Gi (ล้านบาท)			
	ส่วนราชการ	อปท.	เงินนอก งบประมาณ	รวม	ส่วนราชการ	อปท.	เงินนอก งบประมาณ	รวม
Q3/2546	916	114	284	1,315	399	24	166	589
Q4/2546	892	88	316	1,297	241	1	185	427
Q1/2547	847	124	223	1,195	209	13	132	354
Q2/2547	887	88	222	1,197	501	37	132	670
Q3/2547	1,205	190	299	1,694	456	133	177	767
Q4/2547	782	137	320	1,239	277	12	190	478
Q1/2548	743	127	326	1,197	561	41	194	795
Q2/2548	807	166	208	1,182	662	129	124	915
Q3/2548	918	217	90	1,225	518	177	53	748
Q4/2548	973	146	84	1,203	657	11	50	718

ตารางที่ 7 (ต่อ)

หน่วย : ล้านบาท

ไตรมาสที่	รายจ่ายประจำ : Gc (ล้านบาท)				รายจ่ายลงทุน : Gi (ล้านบาท)			
	ส่วนราชการ	อปท.	เงินนอก งบประมาณ	รวม	ส่วนราชการ	อปท.	เงินนอก งบประมาณ	รวม
Q1/2549	847	196	92	1,136	688	69	55	813
Q2/2549	866	193	245	1,305	418	111	147	675
Q3/2549	1,085	256	226	1,567	593	167	135	895
Q4/2549	1,247	479	165	1,891	244	14	99	356
Q1/2550	1,203	202	197	1,602	822	23	116	961
Q2/2550	878	218	210	1,305	971	102	124	1,197
Q3/2550	980	327	256	1,563	402	196	151	749
Q4/2550	873	261	148	1,282	485	18	87	591
Q1/2551	1,020	312	471	1,803	719	107	281	1,108
Q2/2551	850	320	182	1,352	771	114	109	993

ตารางที่ 7 (ต่อ)

หน่วย : ล้านบาท

ไตรมาสที่	รายจ่ายประจำ : Gc (ล้านบาท)				รายจ่ายลงทุน : Gi (ล้านบาท)			
	ส่วนราชการ	อปท.	เงินนอก งบประมาณ	รวม	ส่วนราชการ	อปท.	เงินนอก งบประมาณ	รวม
Q3/2551	913	366	356	1,635	351	109	213	672
Q4/2551	797	434	345	1,576	169	4	206	379
Q1/2552	821	357	271	1,450	1,063	37	163	1,263
Q2/2552	961	385	368	1,715	752	101	221	1,074
Q3/2552	1,111	451	355	1,918	578	232	213	1,024
Q4/2552	988	285	410	1,683	797	7	246	1,051
Q1/2553	819	296	268	1,383	719	34	167	920
Q2/2553	895	311	259	1,465	614	175	161	950
Q3/2553	924	365	351	1,641	599	209	219	1,027
Q4/2553	1,006	253	339	1,597	2,420	5	211	2,635

ที่มา : จำนวนจากข้อมูลของกรมบัญชีกลาง (2553) จาก “ระบบ GFMIS <http://gfmisreport.mygfmis.com/public/index.html>” สำนักงานคลังจังหวัด
พิจิตร (2553) “แบบจำลองประมาณการเศรษฐกิจจังหวัดพิจิตร http://klang.cgd.go.th/pct/Result_CFO.html”

ตารางที่ 8 ข้อมูลที่ใช้ประกอบตัวแปรทางเศรษฐกิจด้านรายจ่ายภาพรวมของหน่วยงานภาครัฐ และรายจ่ายภาพรวมของหน่วยงานส่วนท้องถิ่น
ณ ราคาคงที่ ปี 2550

ไตรมาสที่	รายจ่ายของหน่วยงานภาครัฐ : Ge (ล้านบาท)			รายจ่ายของหน่วยงานส่วนท้องถิ่น : Le (ล้านบาท)		
	รายจ่ายประจำ	รายจ่ายลงทุน	รวม	รายจ่ายประจำ	รายจ่ายลงทุน	รวม
Q1/2544	521	381	902	68	19	87
Q2/2544	794	610	1,404	82	52	134
Q3/2544	904	1,044	1,949	107	82	189
Q4/2544	1,256	408	1,664	73	6	79
Q1/2545	992	809	1,802	88	5	93
Q2/2545	1,119	587	1,705	93	9	101
Q3/2545	1,171	659	1,830	102	17	119
Q4/2545	1,175	305	1,480	81	4	85
Q1/2546	1,260	527	1,787	99	9	108
Q2/2546	1,304	627	1,931	106	14	121
Q3/2546	1,200	566	1,766	114	24	138
Q4/2546	1,209	426	1,635	88	1	89

ตารางที่ 8 (ต่อ)

หน่วย : ล้านบาท

ไตรมาสที่	รายจ่ายของหน่วยงานภาครัฐ (ล้านบาท)			รายจ่ายของหน่วยงานส่วนท้องถิ่น (ล้านบาท)		
	รายจ่ายประจำ	รายจ่ายลงทุน	รวม	รายจ่ายประจำ	รายจ่ายลงทุน	รวม
Q1/2547	1,071	341	1,412	124	13	137
Q2/2547	1,109	633	1,742	88	37	125
Q3/2547	1,504	634	2,137	190	133	323
Q4/2547	1,102	466	1,568	137	12	149
Q1/2548	1,069	755	1,824	127	41	168
Q2/2548	1,015	786	1,801	166	129	296
Q3/2548	1,008	571	1,579	217	177	394
Q4/2548	1,057	707	1,764	146	11	157
Q1/2549	940	743	1,683	196	69	266
Q2/2549	1,112	564	1,676	193	111	304
Q3/2549	1,311	728	2,039	256	167	423

ตารางที่ 8 (ต่อ)

หน่วย : ล้านบาท

ไตรมาสที่	รายจ่ายของหน่วยงานภาครัฐ (ล้านบาท)			รายจ่ายของหน่วยงานส่วนท้องถิ่น (ล้านบาท)		
	รายจ่ายประจำ	รายจ่ายลงทุน	รวม	รายจ่ายประจำ	รายจ่ายลงทุน	รวม
Q4/2549	1,412	343	1,755	479	14	493
Q1/2550	1,400	939	2,339	202	23	225
Q2/2550	1,088	1,095	2,183	218	102	319
Q3/2550	1,236	553	1,789	327	196	523
Q4/2550	1,021	572	1,593	261	18	279
Q1/2551	1,491	1,000	2,491	312	107	420
Q2/2551	1,032	879	1,911	320	114	434
Q3/2551	1,270	563	1,833	366	109	475
Q4/2551	1,142	375	1,517	434	4	438
Q1/2552	1,092	1,226	2,319	357	37	394
Q2/2552	1,330	974	2,303	385	101	486

ตารางที่ 8 (ต่อ)

หน่วย : ล้านบาท

ไตรมาสที่	รายจ่ายของหน่วยงานภาครัฐ (ล้านบาท)			รายจ่ายของหน่วยงานส่วนท้องถิ่น (ล้านบาท)		
	รายจ่ายประจำ	รายจ่ายลงทุน	รวม	รายจ่ายประจำ	รายจ่ายลงทุน	รวม
Q3/2552	1,466	791	2,257	451	232	684
Q4/2552	1,399	1,044	2,442	285	7	292
Q1/2553	1,087	886	1,972	296	34	330
Q2/2553	1,154	775	1,928	311	175	487
Q3/2553				365	209	574
Q4/2553	1,344	2,630	3,975	253	5	258

ที่มา : จำนวนจากข้อมูลของสำนักงานคลังจังหวัดพิจิตร (2553) จาก “ระบบ GFMS <http://gfmisreport.mygfmis.com/public/index.html>” และ “แบบจำลองประมาณการเศรษฐกิจจังหวัดพิจิตร http://klang.cgd.go.th/pct/Result_CFO.html”

ภาคผนวก ข

ผลการประมาณค่าพารามิเตอร์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

ตารางที่ 9 ผลการประมาณค่าแบบจำลองการถดถอยพหุคูณสมการที่ 1

Model 1: OLS, using observations 3-41 (T = 39)				
Dependent variable: GPP_Q_				
<i>variable</i>	<i>Coefficient</i>	<i>Std. Error</i>	<i>t-ratio</i>	<i>p-value</i>
const	-2970.12	1066.26	-2.7856	0.00891 ***
Agri	0.000554111	0.000200085	2.7694	0.00927 ***
Fi_2	7.09814	1.47954	4.7975	0.00004 ***
Cr	0.296342	0.0490769	6.0383	<0.00001 ***
Lab	0.0146518	0.00268027	5.4665	<0.00001 ***
Gc	0.738152	0.232083	3.1805	0.00326 ***
Gi	0.412715	0.136478	3.0240	0.00489 ***
Mean dependent var	7403.992	S.D. dependent var	732.1487	
Sum squared resid	2510113	S.E. of regression	280.0733	
R-squared	0.876772	Adjusted R-squared	0.853666	
F(4, 32)	37.94670	P-value(F)	3.38e-13	
Log-likelihood	-271.2480	Akaike criterion	556.4960	
Schwarz criterion	568.1409	Hannan-Quinn	560.6741	
rho	0.082559	Durbin-Watson	1.751115	

ที่มา : จากการคำนวณ

Test for normality of residual - Null hypothesis: error is normally distributed

Test statistic: Chi-square(2) = 0.222028 with p-value = 0.894926

White's test for heteroskedasticity - Null hypothesis: heteroskedasticity not present

Test statistic: LM = 31.2937

with p-value = $P(\text{Chi-square}(27) > 31.2937) = 0.259253$

Breusch-Pagan test for heteroskedasticity - Null hypothesis: heteroskedasticity not present Test statistic: LM = 7.0455

with p-value = $P(\text{Chi-square}(6) > 7.0455) = 0.31666$

LM test for autocorrelation up to order 1 - Null hypothesis: no autocorrelation

Test statistic: LMF = 0.278751 with p-value = $P(F(1,31) > 0.278751) = 0.601281$

Durbin-Watson statistic = 1.75111 p-value = 0.0886868

Variance Inflation Factors

Minimum possible value = 1.0

Values > 10.0 may indicate a collinearity problem

Agri	1.208
Fi_2	1.362
Cr	1.866
Lab	2.024
Gc	1.524
Gi	1.384

VIF(j) = $1/(1 - R(j)^2)$, where R(j) is the multiple correlation coefficient between variable j and the other independent variables

ตารางที่ 10 ผลการประมาณค่าแบบจำลองการถดถอยพหุคูณสมการที่ 2

Model 1: OLS, using observations 3-41 (T = 39)				
Dependent variable: GPP_Q_				
<i>variable</i>	<i>Coefficient</i>	<i>Std. Error</i>	<i>t-ratio</i>	<i>p-value</i>
const	575.529	653.26	0.8810	0.38488
Agri	0.000711631	0.000159398	4.4645	0.00009 ***
Fi_2	6.11622	1.16981	5.2284	0.00001 ***
Cr	0.207501	0.0330151	6.2850	<0.00001 ***
Lab	0.00862915	0.00184769	4.6702	0.00005 ***
Ge	0.316411	0.100047	3.1626	0.00341 ***
Le	0.551507	0.390545	1.4121	0.16756
Mean dependent var	7403.992	S.D. dependent var	732.1487	
Sum squared resid	1561092	S.E. of regression	220.8713	
R-squared	0.923362	Adjusted R-squared	0.908992	
F(4, 32)	64.25756	P-value(F)	1.87e-16	
Log-likelihood	-261.9866	Akaike criterion	537.9733	
Schwarz criterion	549.6182	Hannan-Quinn	542.1514	
rho	0.077606	Durbin-Watson	1.791924	

Test for normality of residual - Null hypothesis: error is normally distributed

Test statistic: Chi-square(2) = 2.24564 with p-value = 0.32536

White's test for heteroskedasticity - Null hypothesis: heteroskedasticity not present

Test statistic: LM = 35.8642

with p-value = $P(\text{Chi-square}(27) > 35.8642) = 0.118297$

Breusch-Pagan test for heteroskedasticity - Null hypothesis: heteroskedasticity not present Test statistic: LM = 11.3306

with p-value = $P(\text{Chi-square}(6) > 11.3306) = 0.0786794$

LM test for autocorrelation up to order 1 - Null hypothesis: no autocorrelation

Test statistic: LMF = 0.216875 with p-value = $P(F(1,31) > 0.216875) = 0.644687$

Durbin-Watson statistic = 1.79192 p-value = 0.118905

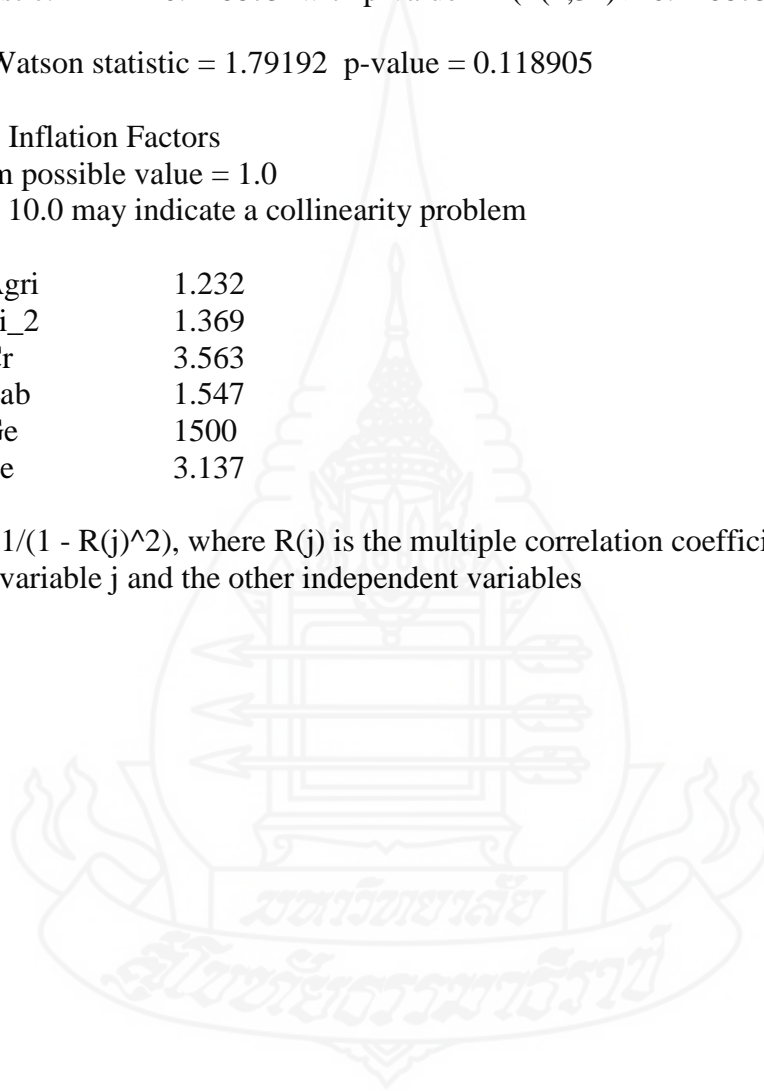
Variance Inflation Factors

Minimum possible value = 1.0

Values > 10.0 may indicate a collinearity problem

Agri	1.232
Fi_2	1.369
Cr	3.563
Lab	1.547
Ge	1500
Le	3.137

$VIF(j) = 1/(1 - R(j)^2)$, where $R(j)$ is the multiple correlation coefficient between variable j and the other independent variables

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางนิภาพร ทองหล่อ
วัน เดือน ปีเกิด	25 ตุลาคม 2516
สถานที่เกิด	อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี
ประวัติการศึกษา	บธ.บ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตภาคใต้ พ.ศ.2538
สถานที่ทำงาน	สำนักงานคลังจังหวัดพิจิตร อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร
ตำแหน่ง	นักวิชาการคลังชำนาญการ

